Ο ΚΛΗΡΟΝΟΜΟΣ ΤΟΥ ΡΟΒΙΝΣΩΝΟΣ

[ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ ΥΠΟ ANDRÉ LAURIE]

[Συνέχεια· ἴδε σελίδα 113]

Θ

Ο ΚΟΜΠΕΡΟΥΣΣΟΣ ΔΕΝ ΕΝΝΟΕΙ ΤΙΠΟΤΕ

Ὁ Κῶδικ ἐξηκολούθησε τὸν περίπατόν του κατὰ μῆκος τῆς προκυμαίας, ἑλκυόμενος δ' ὑπὸ τῶν ζωηρῶν ἤχων τῆς στρατιωτικῆς μουσικῆς ἔφθασε μέχρι τῆς πλατείας.

Ἡ ἑορτὴ ἦτο εἰς τὴν ἀκμήν της. Ὅλη ἡ Σαϊγκὸν εὑρίσκετο ἐκεῖ. Εὐρωπαῖοι, Ἀνναμῖται, ἔμποροι ξένοι, ἀξιωματικοὶ μὲ λαμπρὰς στολάς, κυρίαι μὲ κομψὰς ἐνδυμασίας, μανδαρῖνοι φοροῦντες μετάξινα κεντητὰ φορέματα, μανδαρίναι μὲ χείλη βαμμένα διὰ καρμινίου, ἐπλήρουν τὰς δενδροστοιχίας, ἐκάθηντο εἰς τὰ ξύλινα θρανία ἢ εἰς τὴν τετραπλῆν σειρὰν τῶν καρεκλῶν, τὴν ἐκτεινομένην κατὰ μῆκος τῆς ἀκτῆς.

Ἡ ὀρχήστρα εἶχε σιγήσῃ καὶ ὁ Κῶδικ ἐβάδιζε πρὸ αὐτῆς, κρατῶν τὸ κομβολόγιον τῶν σαπεκῶν, ὅταν ἤκουσε συνομιλίαν τινά, τῆς ὁποίας προφανῶς ἦτο τὸ ἀντικείμενον.

«Στοιχιματίζω ὅ,τι θέλετε ὅτι εἶνε ἀπὸ τὴν Βρετάνην» ἔλεγε κύριός τις συμπεριπατῶν μετὰ δύο νέων—ὁ κ. Κλοακὲν μετὰ τοῦ Χάνδου καὶ τοῦ Παύλου. «Εἶνε ὁ Κελτικὸς τύπος καθαρώτατος... Ἂν αὐτὸς δὲν κατάγεται κατ' εὐθεῖαν γραμμὴν ἀπὸ τὰς Δρυΐδας, τότε δὲν ὑπάρχει ἀνθρωπολογικὴ ἐπιστήμη».

Καὶ προχωρήσας πρὸς τὸν Κῶδικ:

«Δὲν εἶσαι, παιδί μου, ἀπὸ τὴν Φινιστέρην;» τὸν ἠρώτησε μὲ οἰκειότητα.

«Μάλιστα, κύριε» ἀπήντησεν ὁ Κῶδικ, φέρων τὴν χεῖρα πρὸς τὸν σκοῦφόν του, «ἀπὸ τὸ Ρεκουβρύνς.

— Νά, βλέπετε δέν σας τὸ ἔλεγα; ἀνέκραξεν ὁ κύριος Κλοακέν. «Ἐγώ, παιδί μου, εἶμαι ἀπὸ τὴν Νάντην» εἶπε μειδιῶν πρὸς τὸν ναύτην. «Βλέπω ὅτι θὰ ταξειδεύσωμεν μαζὶ ἀφοῦ εἶσαι τῆς Ἥρας. Οἱ κύριοι ἐδῶ καὶ ἐγὼ θὰ ἐπιβιβασθῶμεν ἀπόψε μαζί σας... Ἔχομεν ἄδειαν ἰδιαιτέραν ἀπὸ τὸν πλοίαρχον.»

Διαρκούσης τῆς συνδιαλέξεως ὁ Παῦλος καὶ ὁ Χάνδος παρετήρουν τὸν ναύτην μετὰ τοῦ ἐνδιαφέροντος, τὸ ὁποῖον αἰσθάνεται πᾶς τις καὶ χωρὶς νὰ θέλῃ πρὸς τοὺς γενναίους καὶ μετριόφρονας θαλασσινούς.

«Ἂν δὲν ἀπατῶμαι» εἶπεν ὁ Παῦλος «δὲν ἤσουν πρὸ ὀλίγου εἰς τὴν ἀτμάκατον;

— Μάλιστα, κύριε» ἀπήντησεν ὁ Κῶδικ. Διὰ τοῦ πρώτου βλέμματος εἶχεν ἀναγνωρίσῃ τοὺς δύο νεανίας.

«Μᾶς συγχωρεῖς που ἀργήσαμεν τόσω νὰ ἀναγνωρίσωμεν ἕνα ἀπὸ τοὺς σωτῆράς μας... Ἀλλὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην δὲν εἴμεθα εἰς κατάστασιν νὰ διακρίνωμεν φυσιογνωμίας. Εἴχαμεν ἐξαντληθῆ

«ΤΟΥΣ ΥΠΕΔΕΧΘΗ ΕΝ ΜΕΓΑΛΗΙ ΣΤΟΛΗΙ» (Σελ. 131)

τόσον, ὥστε ἂν δὲν ἐτυχαίνατε σεῖς ἐκεῖ θὰ ἐπνιγόμεθα ἀφεύκτως... Δέν μου λές, εἶνε πολὺς καιρὸς που ταξειδεύεις;

— Ἐγώ; ἀπὸ τὸν καιρὸ που γεννήθηκα σχεδόν. Ἀπὸ μικρὸς ἀκολουθοῦσα τὸν πατέρα μου, ποῦ ἦτον κ' ἐκεῖνος θαλασσινός.»

Ἐνθαρρυνθεὶς δὲ ἀπὸ τὴν εὐμενῆ αὐτὴν συνομιλίαν, ὁ Κῶδικ ἔδειξε τὰς σαπέκας του καὶ ἠρώτησε.

«Μπορεῖτε νά μου 'πῆτε, κύριοι, τ' εἶν' αὐτὰ τὰ πράγματα; Ἕνας ἐντόπιος μού τα ἔδωκε πρὸ ὀλίγου, ἀλλὰ δὲν ξέρω σὲ τί μποροῦν νά μου χρησιμεύσουν.

«Εἶνε νομίσματα, παιδί μου, σαπέκαι» ἀπήντησεν ὁ κ. Κλοακέν.» Ὅλο αὐτὸ τὸ κομπολόγι δὲν κάμνει περισσότερο ἀπὸ ἕνα φράγκο. Ὥστε βλέπεις, ὁ Ἀνναμίτης σου δέν σου ἐχάρισε μεγάλα πράγματα... Ἔλα πᾶμε· καλὴν ἐντάμωσιν εἰς τὸ ἀτμόπλοιον, παιδί μου.

— Χαίρετε, κύριε» ἀπήντησεν ὁ Κῶδικ, σφίγγων ἐγκαρδίως τὴν χεῖρα, τὴν ὁποίαν τῷ ἔτεινον οἱ δύο νέοι.

Ἠσθάνθη πρὸς αὐτοὺς καὶ πρὸς τὸν κ. Κλοακὲν συμπάθειαν αἰφνίδιον, ὁρμητικήν, σχεδὸν παράφορον, ἐκ τῆς συμπαθείας ἐκείνης ἡ ὁποία μᾶς συνδέει πρὸς τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους τοὺς ὁποίους ἔχομεν ἤδη ὑποχρεώσῃ. Ἤθελε νά τους συνοδεύσῃ, νὰ μείνῃ μαζί των. Ἀλλὰ δὲν ἐτόλμησε καὶ ἠρκέσθη νά τους παρακολουθήσῃ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν ἐν ᾧ ἐξηφανίζοντο μεταξὺ τοῦ πλήθους.

Ἦτο ἀκόμη βυθισμένος εἰς τὴν οἰονεὶ ἐκείνην ἔκστασιν, ὅταν ἡ ἰδία χεὶρ ἡ ὁποία πρὸ ἑνὸς τετάρτου ἦτο ἀποτεθειμένη ἐπὶ τοῦ ὤμου του, τὸν ἤγγισε καὶ πάλιν, καὶ διὰ δευτέραν φορὰν μεταστραφεὶς εὑρέθη ἐνώπιον τοῦ μυστηριώδους ἀνναμίτου. Πόθεν ἤρχετο; Ποῦ εἶχε κρυφθῆ ἐν τῷ μεταξύ; Ὁ Κῶδικ δὲν ἤξευρεν. Ἀφεύκτως ὅμως ὁ ξένος εἶχεν ἤδη τὴν συνάντησιν, τὴν ὁποίαν ἔκαμε πρὸ μικροῦ, διότι ἡ πρώτη του ἐρώτησις ἦτο:

«Τοὺς γνωρίζεις αὐτούς;»

Καὶ ἐδείκνυε διὰ τοῦ δακτύλου τὴν διεύθυνσιν, πρὸς τὴν ὁποίαν εἶχον ἐξαφανισθῆ ὁ κ. Κλοακέν, ὁ Παῦλος καὶ ὁ Χάνδος.

«Ὄχι, δίλου» ἀπήντησε μηχανικῶς ὁ Κῶδικ, μὴ ἔχων τὴν δύναμιν ν' ἀντιστῇ εἰς τὴν μαγγανείαν, τὴν ὁποίαν ἐξήσκουν ἐπ' αὐτοῦ τὰ δίοπτρα τοῦ ξένου, τὰ ὁποῖα τον παρετήρουν ἐταστικῶς.

«Τί σου ἔλεγαν λοιπόν;

— Μ' ἠρώτησαν ἂν εἶμαι ἀπὸ τὴν Βρετάνην, καθὼς αὐτοί» ἐξηκολούθησεν ἁπλοϊκῶς ὁ νεαρὸς ναύτης· «Ἀπόψε ἐπιβιβάζονται εἰς τὴν Ἤρα ν. θὰ ταξειδεύσουν μαζί μας. Καὶ γι' αὐτὸ φαίνεται μοῦ 'μίλησαν.»

Ὁ ξένος ἔδραξε τὸν βραχίονα τοῦ Κῶδικ καὶ τον ἔσφιγξεν ἰσχυρῶς. Οἱ ὀφθαλμοί του ἐξέπεμπον φλόγας διὰ τῶν κυανῶν ὑαλίων.

«Οἱ ἄνθρωποι αὐτοί» ἐπανέλαβεν «ἐπιβιβάζονται μαζί σας ἀπόψε καὶ ἀναχωροῦν αὔριο;»

Ὁ Κῶδικ ἔκαμε κίνημα ἐπιβεβαιωτικόν.

«Μά δέν μου εἶπες σύ ὁ ἴδιος πρὸ ὀλίγου ὅτι τὸ πλοῖόν σας δὲν πέρνει ἐπιβάτας;» ἠρώτησε λυσσαλέος ὁ ἀνναμίτης, ἐν ᾧ ἐσύριζον αἱ λέξεις διὰ τῶν ὀδόντων του καὶ λευκὸς ἀφρὸς ἀνεφαίνετο εἰς τὰς ἄκρας τῶν χειλέων του.

«Ἔτσι ἐνόμιζα» ἀπήντησεν ὁ Κῶδικ ἀνυπομονῶν· «ἀλλ' αὐτοὶ ἔχουν ἰδιαιτέραν ἄδειαν... Ἀλλὰ γιὰ νά σου 'πῶ... Μή με σφίγγῃς ἔτσι, γιατί...»

Ὁ ξένος δὲν ἔδωκε καμμίαν προσοχὴν εἰς τὴν ἀπειλήν. Ἐφαίνετο ἀπερροφημένος ὑπὸ τῶν σκέψεών του καὶ εἶχε τὰ ὄμματα προσηλωμένα ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ὡσεὶ ζητῶν τὴν λύσιν δυσκόλου προβλήματος.

«Γιὰ νά σου 'πῶ... μου δίνεις νὰ φορέσω τὰ ροῦχά σου καὶ σὺ νὰ φορέσῃς τὰ δικά μου;» ἠρώτησεν. ἐξαίφνης τὸν ναύτην, ἀνεγείρων τὴν κεφαλήν. «Ἐγὼ θά σου δώσω χρήματα πολλά... πολλά...»

Ὁ Κῶδικ ἤρχισε νὰ γελᾷ.

«Ὡραῖα ὑποδοχὴ θά μου κάμουν 'ς τὸ πλοῖο, νὰ γυρίσω ντυμένος ἀνναμίτικα. Θέλεις νά με βάλουν 'ς τὰ σίδερα γιὰ δυὸ μῆνες καὶ παραπάνω;

— Αἴ, καλά! καὶ δὲν μένεις ἐδῶ; Εἶνε ἀνάγκη νὰ φύγῃς;

— Τί λές; Νὰ λιποτακτήσω, ἐγὼ ὁ Κῶδικ!» ἀνέκραξεν ὁ νεαρὸς ναύτης, μὴ γελῶν αὐτὴν τὴν φορά. «Τὸ ξεύρεις, ἄνθρωπέ μου, ποῦ ἄρχισες νά με παρασκοτίζῃς μὲ τὰς ἐρωτήσεις σου, τὰς συμβουλάς σου καὶ τὰς προτάσεις σου; Πάρε, ἀδελφέ, τὰ λεπτά σου καὶ ἄφησέ με ἥσυχο!»

Καὶ μὲ κίνημα ἀποστροφῆς ἐτραβήχθη, ἀπηλευθερώθη, ἔρριψεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ ξένου τὰς σαπέκας καὶ ἀπεμακρύνθη πρὸς τὴν ἀποβάθραν.

Μείνας μόνος ὁ Ἀνναμίτις, ἐφάνη πρὸς στιγμὴν βυθισθεὶς εἰς σκέψεις. Ἀλλὰ μετὰ μικρὸν συνῆλθε καὶ ἐξηκολούθησε τὸν δρόμον του, διευθυνθεὶς πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς πόλεως.

Τὴν ἑβδόμην ἑσπερινὴν ὁ πλοίαρχος Μανκαρὺ ἔστειλε κατὰ τὴν ὑπόσχεσίν του μίαν λέμβον καὶ παρέλαβε τὸν κ. Κλοακὲν καί τους φίλους του. Αἱ ἀποσκευαί των εἶχον μετακομισθῆ ἐγκαίρως. Οἱ δι' αὐτοὺς προωρισμένοι κοιτωνίσκοι εὑρίσκοντο εἰς τὸ ὄπισθεν μέρος τῆς φρεγάδος, ἐν αὐτῇ τῇ αἰθούσῃ τοῦ πλοιάρχου, ὁ δὲ Κάζης ἔτυχε τῆς ἐξαιρετικῆς ἀδείας νὰ κοιμηθῆ κατὰ τὴν συνήθειάν του πλησίον τῆς κλίνης τοῦ Χάνδου.

Ὁ κ. Μανκαρύ τους ἐδέχθη ἐπὶ τοῦ πλοίου, ἐν μεγάλῃ στολῇ, ἕτοιμος διὰ τὸ γεῦμα τοῦ διοικητοῦ εἰς τὸ ὁποῖον ἐπρόκειτο νὰ ὑπάγῃ, καὶ διὰ τοῦτο εἶχεν ὁρίσῃ αὐτὴν τὴν ὥραν εἰς τὸν κ. Κλοακέν.

«Τέλος πάντων, ἀναπνέω!» ἀνέκραξεν ἡ κυρία Ὁμολοᾶ, θέτουσα τὸν πόδα ἐπὶ τῆς γεφύρας τοῦ γαλλικοῦ πλοίου. Δὲν εἶχα ἡσυχίαν ὅσῳ ἤμουν εἰς τὴν ξηράν.

Καὶ πάραυτα, ἀναλαμβάνουσα τὴν βρεττανικὴν αὐτῆς ἀπάθειαν, ἐπεσκόπησε γύρῳ διὰ τῶν διοπτρῶν της. Πρέπει δὲ νὰ ἔμεινε πολὺ εὐχαριστημένη ἐκ τῆς ἐπισκοπήσεως ταύτης, διότι ἐξέφρασε ζωηρότατα τὴν εὐαρέσκειάν της πρὸς τὸν πλοίαρχον.

«Νομίζει κανείς πως βρίσκεται σὲ πλοῖο ἀγγλικό. Ποτὲ δέν το ἐπερίμενα τέτοιο πρᾶγμα. Ὡραῖα, λαμπρά! Εὖγε, Γάλλοι!

— Μᾶς πέρνατε λοιπὸν γιὰ ἀγρίους;

— Ἀγρίους; Ὄχι, δὲν ἤθελα νὰ 'πῶ αὐτό. Ἀλλ' ὁπωσδήποτε ὀφείλετε, κύριε πλοίαρχε, νὰ ὁμολογήσετε ὅτι μεταξὺ Ἀγγλίας καὶ ὅλων τῶν ἄλλων ἐθνῶν ὑπάρχει κάποια διαφορά.

— Ναί, ἡ Ἀγγλία εἶνε κάπως ὀλιγώτερον πολιτισμένη παρὰ ἡ ἠπειρωτικὴ Εὐρώπη.»

Καὶ ὁ πλοίαρχος ἤρχισε τὸ κατηγορητήριόν του δριμὺ κατὰ τῆς Ἀγγλίας. Ὅταν δὲ ἡ κ. Ὁμολοᾶ, ἡτοιμάσθη ἔκπληκτος νὰπαντήσῃ καὶ νανοίξῃ μεγάλην συζήτησιν, ὁ κ. Μανκαρὺ τῃ ἐζήτησε συγγνώμην λέγων ὅτι ἦτο ἡ ὥρα τοῦ γεύματος καὶ ἐβιάζετο... Αὔριον, θὰ ἐσυζήτουν, αὔριον, ἂν ἤθελε.

Κατὰ τὴν ὀγδόην ὥραν ἤρχισεν ἡ ἐπιβίβασις τῶν στρατευμάτων. Μεγάλαι φορτηγίδες συρόμεναι ὑπὸ ἀτμακάτων τοὺς ἔφερον εἰς τὸ πλοῖον κατὰ ἑκατοστύας. Τὸ δὲ μεσονύκτιον ἐπεβιβάσθη τὸ ἐπιτελεῖον τῆς Ἤρας καὶ οἱ λοιποὶ ἀξιωματικοί, ἀφ' οὗ ἐγευμάτισαν παρὰ τῷ διοικητῇ.

Ἦτο ἡ δευτέρα μετὰ τὸ μεσονύκτιον καὶ ὅλοι ἐν τῷ πλοίῳ ἑκοιμῶντο, ὅτε εἷς σκοπὸς παρετήρησε λέμβον πλησιάζουσαν καὶ το ἀνήγγειλεν εἰς τὸν ἀξιωματικόν.

«Αἴ... ἀπὸ τὴ βάρκα... Τί θέλετε;» ἐφώναξεν οὗτος ἀπὸ τοῦ ἐξώστου.

«Βάρκα τοῦ τελωνείου... Φέρνομ' ἕναν ἄνθρωπο πού τον ηὕραμε ἐκεῖ κάτω γυμνὸ καὶ μεθυσμένο. Κοιμοῦνταν 'ς τὸ δρόμο, ἀπ' ἔξω ἀπὸ ἕνα σπίτι τῆς προκυμαίας. Ἀπὸ τὰ στίγματά που ἔχει, φαίνεται νὰ εἶνε ναύτης τῆς Ἤρας».

Ὁ ἀξιωματικὸς ἐσύριξε.

«Κατεβᾶστε τὴ σκάλα. Πηγαίνετε νὰ ἰδῆτε.»

Μετὰ τρία λεπτὰ ἡ διαταγὴ εἶχεν ἐκτελεσθῆ καὶ δύο ναῦται ἔκυπτον ἐν τῇ λέμβῳ ἐπὶ ὄγκου τινὸς ἀδρανοῦς, σκεπασμένου μὲ μίαν κουβέρταν.

«Ὁ Κομπεροῦσσος εἶνε!» εἶπον καὶ οἱ δύο, ἀποκαλύπτοντες τὸ πρόσωπον τοῦ μεθυσμένου.

«Ἐπάνω!» διέταξεν ὁ ἀξιωματικός.

Οἱ ναῦται τον ἐπῆραν εἰς τὰ χέρια, τὸν ἀνεβίβασαν καί τον ἀπέθεσαν ἐπὶ τοῦ καταστρώματος.

«Εἰς τὰ σίδερα!» διέταξεν ὁ ἀξιωματικός.

Ἡ διαταγὴ ἐξετελέσθη αὐτοστιγμεί.

Καὶ ὁ τελευταῖος καθυστερήσας εὑρίσκετο ἤδη ἐπὶ τοῦ πλοίου καὶ ἡ Ἤρα ἠδύνατο ν' ἀποπλεύσῃ. Ἀπέπλευσε δὲ τῷ ὄντι περὶ τὴν τετάρτην πρωϊνήν, μόλις ἦλθεν ὁ πρωρεὺς καὶ πρὶν ἐξυπνήσουν ἀκόμη οἱ ἐπιβάται. Ἡ φρεγὰς διέπλευσε ταχεῖα τὸν ποταμόν, ἀφῆκε δ' ὀπίσω της ἐντὸς τῆς πρωϊνῆς ὁμίχλης τὰς οἰκίας τῆς Σαϊγκόν.

Ἔμελλεν ἤδη νὰ κάμψῃ τὸ ἀκρωτήριον τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου καὶ ὁ πρωρεύς, ριφθεὶς εἰς τὸ ἐλαφρόν του ἀκάτιον, τὸ ρυμουλκηθὲν ἕως ἐκεῖ ὑπὸ τῆς Ἤρας, ἡτοιμάζετο ν' ἀπάρῃ πρὸς τὴν ξηράν, ὅταν ναῦταί τινες ἐκ τῆς νυκτοφυλακῆς ἀνεῦρον ἐντὸς καδίσκου παρὰ τὴν πρώραν, ὁλόκληρον ναυτικὴν ἐνδυμασίαν, τὴν ὁποίαν παρουσίασαν εἰς τὸν ἀξιωματικόν των.

Ἐρεύνης γενομένης ἀνεκαλύφθη, ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ μητρῴου, ὅτι τὰ ἐνδύματα ἐκεῖνα ἀνῆκον εἰς τὸν Κομπεροῦσσον, ὁ ὁποῖος ἐξηκολούθει νὰ στενάζῃ εἰς τὰ σίδηρα, εἰς τὸ βάθος τοῦ πλοίου καὶ ὁ ὁποῖος ἀκόμη δὲν εἶχε συγκεντρώσῃ τὰς ἰδέας του ὥστε νὰ εἰμπορῇ νὰ δώσῃ ἐξήγησιν οἱανδήποτε τοῦ μυστηριώδους καὶ παραδόξου τούτου φαινομένου.

Καὶ οἱ μὲν ναῦται ἔκαμνον πολλὰς καὶ ποικίλας εἰκασίας. Ἀλλ' ὅ,τι ἐνεθυμεῖτο ὁ Κομπεροῦσσος ἦτον ὅτι εἶχε πίῃ οἶνον βορδώ, μαδέραν, σαμπάνιαν, μπύραν ἀγγλικήν, ρακὴν γαλλικήν, οὐίσκυ, ρούμον, ντζὶν καὶ ὅλα τὰ ποτὰ τοῦ κόσμου ἐν συντροφίᾳ ἑνὸς Ἀνναμίτου πολὺ εὐγενοῦς, τὸν ὁποῖον ἐγνώρισεν εἰς ἓν καπηλεῖον τῆς Σαϊγκόν. Δὲν ἠδύνατο ὅμως νὰ ἐξηγήσῃ διόλου πῶς εὑρέθη μὲ τὸ ὑποκάμισον νὰ κοιμᾶται ἔξω εἰς τὸν δρόμον. Πολὺ πιθανὸν νὰ ἐπωφελήθησαν τῆς μέθης του καὶ νά τον ἀπεγύμνωσαν τίποτε λωποδύται κινέζοι ἢ μαλαῖοι, οἱ ὁποῖοι ὑπάρχουν πολυάριθμοι εἰς ὅλους τοὺς ναυτικοὺς σταθμοὺς τῆς Ἀσίας.

Ἀλλ' ὅ,τι τῷ ἐφαίνετο ἐντελῶς ἀνεξήγητον ἦτο πῶς τὰ ἐνδύματά του εὑρέθησαν πάλιν ἐπὶ τοῦ πλοίου. Τὸ πρόβλημα ἦτο ἄλυτον· εἰς ὅλην του δὲ τὴν ζωὴν ὁ Κομπεροῦσσος το ἐνεθυμεῖτο καὶ ἦτο μελαγχολικὸς καὶ ἀπαρηγόρητος διὰ τὸ μυστήριον.

«Βρὲ ἀδελφὲ» ἔλεγε συχνὰ πρὸς τὸν ναύτην Βαρβεδέτην, «ἂν μού τα 'πῆραν ἐκεῖνα τὰ διαβο-

λόρρουχα διὰ νὰ μού τα ξαναδώσουν, γιατὶ νὰ μου τα πάρουν!»

Εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην ὁ Βαρβεδέτης ἀπήντα δι' ἀνυψώσεως τῶν ὤμων φιλοσοφικῆς, ἡ ὁποία ἐσήμαινε πλήρη ἄγνοιαν τοῦ μυστηρίου.

Ἀλλ' ἴσως θὰ το ἐπεξήγει ἁπλούστατα καὶ εὐκολώτατα ἐὰν παρευρίσκετο εἰς μίαν συνδιάλεξιν, ἡ ὁποία ἐγένετο ἐπὶ τῆς Ἥρας τὸ ἀπόγευμα τῆς ἰδίας ἡμέρας. Πρὸ τριῶν ἤδη ὡρῶν δὲν ἐφαίνετο ἀπὸ τοῦ πλίου ἡ ἀκτὴ τῆς Κογχικίνας. Ὁ ἀξιωματικὸς τῆς ὑπηρεσίας ἐπλησίασε τὸν πλοίαρχον Μανκαρὺ περιπατοῦντα ἡσύχως ἐπὶ τῆς γεφύρας κατὰ τὴν συνήθειάν του. «Ἕνας ἄνθρωπος» τῷ εἶπεν «ἄγνωστος εἰς τὸ πλοῖον, ἐθεάθη ζητῶν νὰ εἰσχωρήσῃ εἰς μίαν ἀποθήκην ζωοτροφιῶν. Καθὼς φαίνεται εἶνε ἰθαγενὴς κοχγικινέζος ἢ μαλαῖος μιγάς, διότι εἶνε ἔν εἶδος μαύρου καὶ φαίνεται πολὺ ὀλίγον εὐφυής. Δὲν ἐννοεῖ διόλου γαλλικὰ καὶ εἶνε ἀδύνατον νὰ του ἀποσπάσῃ κανεὶς λέξιν.

— Θὰ εἶνε ἴσως κανένας ἀπ' αὐτοὺς που ἐκουβαλοῦσαν κάρβουνα καὶ θὰ ἔμεινεν εἰς τὸ πλοῖον.

— Ὄχι, ὁ φροντιστὴς δὲν τον γνωρίζει.

— Τότε θὰ εἶνε κανένας κατεργάρης που ἐπωφελήθη τῆς εὐκαιρίας νὰ πάγῃ ἄναυλα εἰς τὴν Σιγκαπόρην ἢ εἰς τὴν Καντῶνα. . . Χμ!»

Ὁ ἀξιωματικὸς περιέμεινε διαταγήν.

«Βάλετέ τον 'στὰ σίδερα» εἶπεν ὁ πλοίαρχος. Καὶ ἤρχισε πάλιν νὰ περιπατῇ κατὰ μῆκος καὶ πλάτος.

[Ἕπεται συνέχεια]

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΜΟΥΣΙΚΟΣ ΤΣΙΜΑΡΟΖΑΣ

Τὴν ἑσπέραν τῆς 30 Νοεμβρίου τοῦ 1791 τὸ περίφημον θέατρον τῆς Βιέννης ἦτο πλῆρες ὅσον οὐδέποτε ἄλλοτε.

Ἡ αὐστριακὴ ἀριστοκρατία ἐγέμιζε τὰ θεωρεῖα, οἱ πολῖται διεφιλονείκουν θέσιν εἰς τὴν πλατεῖαν, ὁ δὲ λαὸς ἐθυσίαζε καὶ τὸ τελευταῖον φλωρινόν του διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν ἔκτακτον ἐκείνην παράστασιν.

Καὶ ὁ Αὐτοκράτωρ Λεοπόλδος ἔμελλεν ἐπίσης νὰ ἔλθῃ· τῶν θεατῶν τὰ βλέμματα ἐστρέφοντο πότε μὲν πρὸς τὸ αὐτοκρατορικὸν θεωρεῖον πότε δὲ πρὸς τὴν σκηνήν, ἀναμένοντες μὲ ἀνυπομονησίαν νὰ ὑψωθῇ ἡ αὐλαία.

Τὴν ἑσπέραν ἐκείνην ἐδίδετο ἡ πρώτη παράστασις μελοδράματος ξένου μελοποιοῦ, τὸν ὁποῖον ὁ αὐτοκράτωρ εἶχε προσκαλέσῃ ἐξ Ἰταλίας ὅπως τον διορίσῃ ἀρχιμουσικόν του.

Ὁ μελοποιὸς οὗτος ὠνομάζετο Δομίνικος Τσιμαρόζας, τὸ δὲ μελόδραμά του Ὁ μυστικὸς γάμος (Matrimonio segreto).

Ὁ αὐτοκράτωρ εἰσῆλθε. Δροσερὰ ὡς ἐαρινὴ αὖρα ἀντηχεῖ ἡ εἰσαγωγὴ ἐντὸς τοῦ θεάτρου. Ἡ αὐλαία ὑψοῦται. Γοητευτικὴ μελῳδία πληροῖ τὴν σκηνήν· μειδίαμα εὐχαριστήσεως πλανᾶται ἐπὶ πάντων τῶν χειλέων· ἡλιακὴ ἀκτὶς εὐθυμίας φωτίζει ὅλας τὰς φυσιογνωμίας.

Ἀλλ' οὐδεὶς ἐκ τῶν ἀκροατῶν εἶχε μαγευθῇ τόσον ἀπὸ τὴν ζωηράν, φαιδρὰν καὶ χαριεστάτην ἐκείνην μουσικὴν ὅσον μικρόσωμός τις καὶ ἰσχνὸς ἀνὴρ ὅστις ἐφόρει κοσμίαν σταχτερὰν ἐνδυμασίαν καὶ ἐκάθητο εἰς τὴν γωνίαν ἑνὸς θεωρείου. Οὗτος μὲ βαθεῖαν προσοχὴν παρηκολούθει ἑκάστην μελῳδίαν, τὸ δὲ βλέμμα του τὸ ἀπαστράπτον ἐφανέρωνε τὴν κατέχουσαν αὐτὸν βαθεῖαν συγκίνησιν.

Ὅταν ἐτελείωσεν ἡ παράστασις καὶ ὁ αὐτοκράτωρ ἔδωκε τὸ σύνθημα τῶν χειροκροτημάτων, τὰ ὁποῖα ἐξερράγησαν παταγώδη εὐθὺς εἰς ὅλον τὸ θέατρον, κανεὶς δὲν ἐχειροκρότησε μὲ περισσοτέραν παραφορὰν παρ' ὅσον ὁ μικρόσωμος ἐκεῖνος ἀνήρ.

Ὁ αὐτοκράτωρ ἀνεχώρησε μὲ τὴν ἀκολουθίαν του, τὸ δὲ πλῆθος τον ἐμιμήθη συζητοῦν εἰς τοὺς διαδρόμους καὶ κρίνον τὸν ξένον μελοποιὸν ἀντάξιον τοῦ Μόζαρτ.

Ὁ Τσιμαρόζας ἀνεχώρησεν εἷς ἐκ τῶν τελευταίων ἐκ τοῦ θεάτρου. Ἀλλὰ καθ' ἣν στιγμὴν διήρχετο τὸν διάδρομον, ὅπου λυχνία τις ἔρριπτεν ἀμυδρὸν φῶς, ἠσθάνθη ὅτι κάποιος τον ἐνηγκαλίζετο καὶ τον ἔσφιγγε περιπαθῶς.

Ἦτο ὁ μικρόσωμος ἐκεῖνος ἀνήρ, ἐξεδήλου δὲ ἐν συγκινήσει τὸν ἐνθουσιασμόν του.

— Δὲν ἠμπορῶ νὰ κρατηθῶ νὰ μή σας ἀγκαλιάσω, εἶπε· εἶμαι κ' ἐγὼ ὀλίγον μουσικός, καὶ μου φαίνεται ὅτι ἡ μουσική, τὴν ὁποίαν ἤκουσα ἀνέβλυσε ἀπὸ τὴν καρδίαν μου.

— Εὐχαριστῶ! εὐχαριστῶ· ἀλλὰ ποῖος εἶσθε; ἀνέκραξεν ὁ Τσιμαρόζας, σύρων τὸν ἄγνωστον θαυμαστήν του εἰς τὴν ὁδὸν καὶ παρατηρῶν εἰς τὴν λάμψιν ἑνὸς φανοῦ ἓν ὠχρὸν πρόσωπον μὲ δύο παραδόξους ἀστράπτοντας ὀφθαλμούς.

— Ἀργότερα θὰ μάθετε ποῖος εἶμαι, ἀπήντησεν ὁ ἄγνωστος. Λάβετε τώρα τὴν καλωσύνην νὰ ἐμβῆτε εἰς αὐτὸ τὸ ζυθοπωλεῖον διὰ νὰ συνομιλήσωμεν ὀλίγον. Ἐπιθυμῶ πολὺ νὰ μάθω τὴν ἱστορίαν σας ὅπως καὶ τοῦ μελοδράματός σας.

Ὁ ἄγνωστος τερετίζων ἀσμάτιον τοῦ νέου μελοδράματος εἵλκυσε τὸν Τσιμαρόζαν. Μετ' ὀλίγον δὲ ἀμφότεροι ἐκάθηντο εἰς ἥσυχον δωμάτιον ἑνὸς ζυθοπωλείου πλησίον τραπέζης ἐφ' ἧς ὑπῆρχον δύο ποτήρια πούντς.

—Ὁ Τσιμαρόζας διηγήθη εἰς τὸν μικρόσωμον θαυμαστήν του τὴν ἱστορίαν του.

Ὁ Δομίνικος Τσιμαρόζας (Domenico Cimarosa) ἐγεννήθη ἐν Νεαπόλει τῷ 1749, ἦτο δὲ υἱὸς πτωχοῦ παντουφλοποιοῦ. Ἐκ μικρᾶς ἡλικίας ἔμεινεν ὀρφανὸς μητρός, καὶ δεῆλθε τὰ τρυφερώτερα ἔτη τῆς παιδικῆς του ἡλικίας ἄνευ τῆς ζωογόνου θερμότητος τῆς μητρικῆς στοργῆς. Ὁ πατήρ του ἠθέλησε νὰ τὸν διδάξῃ τὴν τέχνην του, ἀλλὰ τόσον ἀνεπιτήδειος ἦτο εἰς τὴν κατασκευὴν παντουφλῶν ὁ μικρὸς Δομίνικος ὥστε οὗτος ἀπεφάσισε νὰ τὸν μάθῃ ἕτερον ἐπάγγελμα, καὶ διὰ τοῦτο τον ἔβαλεν ὡς μαθητευόμενον εἰς πλούσιον ἀρτοποιὸν ὀνομαζόμενον Ἱερώνυμον.

Ἦτο δεκατεσσάρων ἐτῶν τότε καὶ ὡραιότατος τὴν μορφήν. Ὁ ἀρτοποιὸς τον ἔστελλε νὰ πωλῇ εἰς τὰς ὁδοὺς ἄρτους, ἡ δὲ ἐξόχως συμπαθὴς φυσιογνωμία τοῦ Δομινίκου προσείλκυε πολλοὺς ἀγοραστάς. Ὁ ἀρτοποιὸς ἦτο κατευχαριστημένος, ὄχι ὅμως καὶ ὁ Δομίνικος· τὸ νέον του ἐπάγγελμα δὲν τῷ ἐπροξένει μεγαλειτέραν εὐχαριστησιν ἀπὸ τὸ πατρικόν του. Ἂν μάλιστα ἤκουε μουσικόν τινα παίζοντα κιθάραν ἢ ἄλλο ὄργανον, ἢ ἆσμα πλάνητος ἀοιδοῦ ἵστατο καὶ ἠκροᾶτο μὲ ἄκραν προσοχὴν λησμονῶν καὶ τὰ ψωμιά του καὶ τὸν κατασκευαστήν των.

Ὁ Ἱερώνυμος τῷ ἔδωκε τότε ἄλλην ὑπηρεσίαν, τῷ ἀνέθεσε νὰ πηγαίνῃ κάθε πρωὶ τοὺς ἄρτους εἰς τὰς οἰκίας τῶν πλουσίων πελατῶν του. Τὴν ἐργασίαν ταύτην ἔκαμνεν ἀκριβῶς ὁ Δομίνικος· ἤρχισεν ὅμως καὶ πάλιν νὰ βραδύνῃ, ὁ δὲ ἀρτοποιὸς ἠθέλησε νὰ μάθῃ τὸν λόγον τῆς βραδύτητος ταύτης.

Πρωΐαν τινὰ τοῦ Φεβρουαρίου ὁ ἀρτοποιός, ἀφ' οὗ ἔθεσεν εἰς τοὺς ὤμους τοῦ Δομινίκου τὸ σύνηθες φορτίον, τὸν ἠκολούθησε κρυφίως. Μετ' ὀλίγον εἶδεν ὅτι ἐμβῆκεν εἰς γειτονικὴν τινὰ ὁδὸν καὶ συνωμίλει μὲ ρακένδυτον παιδίον, τὸ ὁποῖον τὸν περιέμεινε.

—Νά, πάρε τὸ ψωμί μου καὶ τὸ προσφάγι μου, τῷ εἶπε ταχέως, νὰ καὶ τὰ ψωμιά που θὰ μοιράσῃς 's τὰ σπίτια πού σου ἔδειξα. Πάρε τὰ χρήματα καὶ φέρε μού τα.

Τὸ ρακένδυτον παιδίον ἀνεχώρησεν, ὁ δὲ Δομίνικος διηυθύνθη εἰς ἄλλο μέρος καὶ ἐμβῆκεν εἰς μεγάλην οἰκίαν.

Ὁ ἀρτοποιὸς ὥρμησε κατόπιν του.

— Ποῖος κάθεται ἐδῶ; ἠρώτησε κάποιον ἐκεῖ.

— Ὁ Ἀπρίλης, ὁ περίφημος τραγουδιστής.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἠκούετο μελῳδικωτάτη γυναικεῖα φωνή.

Ἑπάστην πρωΐαν νεᾶνις εὐγενοῦς οἰκογενείας ἤρχετο ἐκ τοῦ κομψοῦ μεγάρου της, συνοδευομένη ὑπὸ τῆς θείας της νὰ λάβῃ μάθημα ᾠδικῆς παρὰ τοῦ διασήμου Ἀπρίλη. Τὴν περιπαθῆ φωνὴν τῆς νεάνιδος ταύτης ἤρχετο ἑκάστην πρωΐαν ἀπὸ μηνὸς ἤδη ν' ἀκούῃ ὁ Τσιμαρόζας. Ἤκουε γονυπετὴς εἰς τὸ ἄνω μέρος τῆς κλίμακος, τὸ οὖς του ἔχων προσκεκολλημένον εἰς τὴν θύραν ἀκίνητος καὶ σιωπηλός. Μετὰ τὸ τέλος τοῦ μαθήματος ἐξήρχετο ἐκ τῆς οἰκίας τοῦ μουσικοδιδασκάλου, ἔτρεχεν εἰς τὴν γωνίαν τῆς ὁδοῦ ὅπως συναντήσῃ τὸ ρακένδυτον παιδίον, ἐλάμβανε παρ' αὐτοῦ τὸ κάνιστρον καὶ τὰ χρήματα καὶ ἐπέστρεφεν εἰς τὸ ἀρτοποιεῖον τοῦ Ἱερωνύμου.

Ἀλλὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην τὰ πράγματα δὲν συνέβησαν μὲ τὴν αὐτὴν τάξιν καὶ ἡσυχίαν. Μόλις ὁ δυστυχὴς Δομίνικος ἐγονυπέτησεν εἰς τὴν συνήθη του θέσιν, ὁ ἀρτοποιὸς ὥρμησε μανιώδης κατ' αὐτοῦ καὶ τον ὤθησε μὲ τόσην βίαν ὥστε ἡ θύρα ἠνοιξε καὶ ὁ Δομίνικος ἐκυλίσθη εἰς τὸ δωμάτιον, ὅπου ἐγίνετο τὸ μάθημα. Φαντάζεσθε τὴν σκηνήν. Εἰς τὴν θύραν ὁ Ἱερώνυμος κατακόκκινος ἀπὸ ὀργήν· ἐν τῷ δωματίῳ ὁ Ἀπρίλης ὄρθιος, ἔκπληκτος καὶ ἠγανακτημένος, παρέκει ἡ θεία τῆς κόρης ἐκβάλλουσα κραυγὴν φρίκης· ἐν τέλει ἡ εὐγενὴς μαθήτρια περίτρομος προσβλέπουσα τὴν ὡραίαν τοῦ ἀγνώστου παιδίου μορφήν.

Ὁ Τσιμαρόζας ἐσηκώθη καὶ ὡμίλησε μὲ ἐνθουσιασμὸν περὶ τοῦ πάθους του πρὸς τὴν μουσικήν· ἐδήλωσε δὲ ὅτι εὐχαρίστως θὰ ἐγίνετο ὑπηρέτης τοῦ κυρίου Ἀπρίλη, ἂν ὁ ἔξοχος μουσικοδιδάσκαλος τῷ ἔδιδε τὴν ἄδειαν νὰ παρευρίσκεται κάποτε εἰς τὰ μαθήματά του.

Ὁ Ἀπρίλης συγκινηθεὶς ἀπὸ τὴν θερμὴν ἐκείνην ἐπίκλησιν, ἔδωκεν ἀρκετὴν ἀποζημίωσιν εἰς τὸν Ἱερώνυμον καὶ τον ἔπεισε νὰ τῷ παραχωρήσῃ τὸν νεαρὸν μαθητευόμενόν του.

Ὁ Τσιμαρόζας ἔπλεεν εἰς τὸ πέλαγος τῆς εὐτυχίας!

Μετά τινας ἡμέρας ὁ Ἀπρίλης εἶδεν ὅτι ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἐζήτησε νὰ γίνῃ ἁπλοῦς ὑπηρέτης του εἶχεν ἔκτακτα μουσικὰ χαρίσματα, τὸν εἰσήγαγε λοιπὸν εἰς τὸ Ὠδεῖον καὶ ἐξηκολούθησε γενναίως νὰ τὸν προστατεύῃ.

Ὁ Δομίνικος εἰσῆλθε μὲ χαρὰν εἰς τὴν νέαν φάσιν τῆς ζωῆς του! Μετ' ὀλίγον χρόνον ἔγινεν ὁ ἄριστος τῶν συμμαθητῶν του. . . Εἶχε κάτι μέσα του ὁ νέος ἐκεῖνος! . . .

Ὁ ὀνομαστὸς μελοποιὸς Σακκίνης εἶπεν ὅτι ὁ Τσιμαρόζας εἶχεν εὐρύτατον μέλλον, ὅτι ἔμελλε ν' ἀποκτήσῃ ἔνδοξον ὄνομα.

Μετ' ὀλίγον ὁ Τσιμαρόζας ἐδικαίωσε διὰ τῶν ἔργων του τὰς εὐνοϊκὰς ἐκείνας προρρήσεις διὰ τοῦ πρώτου του μελοδράματος εἵλκυσε τὴν προσοχὴν ὅλων τῶν μελοποιῶν καὶ τῶν φιλομούσων τῆς ἐποχῆς του· τὰ μελοδράματά του, τὰ ὁποῖα διεδέχοντο γοργὰ ἄλληλα ἐνεθουσίαζον τὴν Ἰταλίαν καὶ παρίσταντο εἰς πλεῖστα θέατρα τῆς Γερμανίας.

Προσεκλήθη εἰς τὴν Ρωσσίαν ὅπου τῷ ἐδόθη σπουδαία θέσις· μὴ δυνάμενος ὅμως νὰ ὑποφέρῃ τὸ βόρειον κλῖμα ἐπέστρεψεν εἰς Νεάπολιν.

Ἐκεῖθεν ἐκλήθη ὡς ἀρχιμουσικὸς ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Αὐστρίας καὶ μετέβη εἰς Βιέννην(*).

Ἀφ' οὗ διηγήθη τὰς ἀναμνήσεις του εἰς τὸν ἄγνωστον μικρόσωμον ἄνδρα, ὅστις ἔδειξε τόσην ζωηρὰν προθυμίαν, εἶπε :

— Αὐτὰ εἶνε τὰ κυριώτερα συμβάντα τοῦ βίου μου· σᾶς διηγήθην περισσότερα παρὰ εἰς οἱονδήποτε ἄλλον. Ἀλλ' ἀφότου εὑρίσκομαι εἰς Βιέννην ἕνα πόθον ἔχω, τὸν ὁποῖον δὲν δύναμαι νὰ ἐκπληρώσω. Ἐπιθυμῶ νὰ ἴδω τὸν Μόζαρτ, τὸν μέγαν Μόζαρτ. Πολλάκις ἕως τώρα ἔκρουσα τὴν θύραν τῆς κατοικίας του, ἀλλὰ ματαίως· μοῦ λέγουν ὅτι ἀσθενεῖ, δὲν θὰ ἡσυχάσω ὅμως ἂν δὲν τὸν ἴδω !

Χωρὶς νὰ προφέρῃ λέξιν ὁ ἄγνωστος ἔτεινε τὴν χεῖρα πρὸς τὸν Τσιμαρόζαν καὶ τὸν παρετήρησεν ἐντόνως. Εἰς τὸ βλέμμα ἐκεῖνο ὑπῆρχε τόση ἔκφρασις, ὥστε ὁ Τσιμαρόζας ἀνέκραξε :

— Ποῖος εἶσθε ; Καὶ μόνον τὸ βλέμμα σας συνταράσσει τὴν ψυχήν μου !

Ὁ δὲ μικρόσωμος ἀνὴρ ἀπεκρίθη :

— Εἶμαι ὁ Μόζαρτ !

Ὀκτὼ ἡμέρας μετὰ τὴν συνάντησιν ταύτην τῶν δύο μεγάλων μουσικῶν, τὴν 5 Δεκεμβρίου 1791, ὁ Μόζαρτ ἀπήρχετο ἐκ τοῦ κόσμου τούτου. Ὁ Τσιμαρόζας ἐλυπήθη βαθύτατα διότι τόσον ταχέως ἔχασεν ἐκεῖνον τὸν ὁποῖον τόσον πολὺ ἐθαύμαζε.

Βραδύτερον ὁ Τσιμαρόζας ἐπέστρεψεν εἰς Ἰταλίαν καὶ μετέβη εἰς τὴν Νεάπολιν. Κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους ἐξερράγη ἡ ἐπανάστασις τῆς Νεαπόλεως· ὁ δὲ διάσημος μελοποιὸς ἀναμιχθείς, χωρὶς καὶ αὐτὸς νὰ γνωρίζῃ πως, εἰς τὴν ἐπανάστασιν συνελήφθη καὶ κατεδικάσθη εἰς θάνατον, ἀλλ' ἡ μεγάλη φήμη τοῦ ὀνόματός του τὸν ἔσωσεν ἐκ τῆς κεφαλικῆς ποινῆς. Κατεδικάσθη ὅμως εἰς δεσμὰ διὰ βίου καὶ καθείρχθη εἰς τὸ δεσμωτήριον. Ἐξ ἔτη ἔμεινεν εἰς τὴν ὑγρὰν καὶ ἀνήλιον εἱρκτὴν ὁ περιπαθὴς μελοποιός.

Τὴν 1 Ἰανουαρίου τοῦ 1801 ἠγγέλθη ἐν Βενετίᾳ ὅτι νέον μελόδραμα ἔμελλε νὰ παρασταθῇ τὴν ἑσπέραν εἰς τὸ θέατρον. Τὸ μελόδραμα ἐκαλεῖτο Σεμίραμις. Τίνος μελοποιοῦ ἔργον ἦτο ; Ἄγνωστον· μυστηριώδεις μόνον φῆμαι ἐκυκλοφόρουν πανταχοῦ, πολυάριθμον δὲ πλῆθος συνέρρεεν εἰς τὸ θέατρον. Στρατιῶται καὶ ἀστυνομικοὶ ὑπάλληλοι ἐφύλαττον εἰς τοὺς δρόμους. Κάτι ἔκτακτον ἀνεμένετο.

Ἔξαφνα πλαγία θύρα ἠνοίχθη εἰς τὴν ὀρχήστραν, καὶ ἀνήρ τις ὠχρός, ἰσχνὸς ἀδύνατος ἐνεφανίσθη. Ἦτο ὁ Δομίνικος Τσιμαρόζας. Πλησιάζων πρὸς τὸν θάνατον εἶχε λάβῃ παρὰ τοῦ βασιλέως τὴν ἄδειαν νὰ διευθύνῃ ὁ ἴδιος μίαν τελευταίαν φορὰν τὴν παράστασιν ἑνὸς ἔργου του.

Κραυγὴ χαρᾶς ἐξῆλθεν ἀπὸ ὅλα τὰ στόματα ὅτε ἐνεφανίσθη ὁ διάσημος μελοποιός, ὁ τόσα ἔτη εἰς τὰ βάθη τῆς εἱρκτῆς θαμμένος. Ὅλοι οἱ θεαταὶ ἀνεφήμουν αὐτὸν ἐνθουσιωδῶς, ὅσοι δὲ ἠδύναντο νὰ τὸν πλησιάσουν προσεπάθουν νὰ τὸν ἐγγίσωσι, νὰ σφίγξωσι τὴν χεῖρά του. Ὁ Τσιμαρόζας ὠχρὸς καὶ καταβεβλημένος, ἀπήντα μὲ γλυκὺ μειδίαμα καὶ μὲ χαρίεντα χαιρετισμὸν εἰς τὰς ἐνδείξεις ἐκείνας τοῦ θαυμασμοῦ καὶ τῆς συμπαθείας. Στηριζόμενος εἰς βραχίονα φίλου προὐχώρησε καὶ ἔδωκεν εἰς τοὺς μουσικοὺς τὸ ἀναμενόμενον σημεῖον.

Διὰ μιᾶς ἀνεφάνη ἀνακτήσας τὴν ἀκμὴν τῆς νεότητός του.

Τὸ πρόσωπόν του ἐνεψυχώθη· οἱ ὀφθαλμοί του ἀπήστραψαν. Τὸ μελόδραμα ἐχειροκροτήθη παραφόρως· ὁ μελοποιός του ἐπευφημήθη φρενητιωδῶς· ἀλλὰ μόλις ἐτελείωσεν ἡ παράστασις ὁ Τσιμαρόζας ἔπεσε λιπόθυμος.

Ἐκεῖνος ὑπῆρξεν ὁ τελευταῖος θρίαμβός του. Τὴν ἑπομένην νύκτα ἀπέθανε, μὲ τὸ μειδίαμα τοῦ καλλιτεχνικοῦ θριάμβου εἰς τὰ χείλη.

[Διασκευασθὲν ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ]

ΣΟΦΙΑ ΔΗΜΟΥ

(*) Περὶ τοῦ Τσιμαρόζα ἰδού πως ἀποφαίνεται ὁ Lavoix εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Μουσικῆς του. «Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ μεγαλοφυοῦς τούτου μουσικοῦ ἡ ἰταλικὴ σχολὴ ἐτράπη νέαν ὁδόν. Ὁ Cimarosa ἔμεινεν ἀθάνατος παρὰ τοῖς ἐνδοξοτέροις διδασκάλοις. . . . Ἀναντίρρητον εἶνε ὅτι ἄνευ τοῦ Cimarosa ἡ μουσικὴ δὲν θὰ ἦτο ὁποία εἶνε σήμερον.»

ΟΙ ΔΥΟ ΦΙΛΑΡΓΥΡΟΙ

Εἰς τὴν Κούραν ἔζη φιλάργυρός τις, ὅστις εἶχε μάθῃ ὅτι εἰς τὴν Βασόραν ἔζη ἄλλος φιλάργυρος περίφημος διὰ τὴν ἱκανότητά του εἰς τὸ φιλαργυρεύεσθαι. Ἐκίνησε λοιπὸν διὰ νὰ ὑπάγῃ νὰ τὸν εὕρῃ, καὶ παρουσιάσθη εἰς αὐτὸν ὡς ταπεινὸς μαθητής, ἐπιθυμῶν νὰ μάθῃ τὴν ἐπιστήμην τῆς φιλαργυρίας.

Καλῶς ἦλθες, τῷ λέγει ὁ ἔξοχος φιλάργυρος τῆς Βασόρας, ἂν γυρίσωμεν τὴν ἀγορὰν ἠμπορεῖ ν' ἀποκτήσωμεν νέας γνώσεις εἰς τὸν κλάδον μας.

Διευθύνονται λοιπὸν εἰς ἕνα ἀρτοπώλην.

— Ἔχεις καλὸ ψωμί ; ἐρωτᾷ ὁ φιλάργυρος τῆς Βασόρας.

— Λαμπρό, ἀπαντᾷ ὁ ἀρτοπώλης· εἶνε γλυκὸ καὶ φρέσκο σὰν βούτυρο !

— Ἀκούεις ; λέγει εἰς τὸν σύντροφόν του ὁ φιλάργυρος· εἰς αὐτὴν τὴν σύγκρισιν τὸ βούτυρο φαίνεται καλλίτερο ἀπὸ τὸ ψωμί. Μή το λησμονῆς.

Παρέκει σταματᾷ εἰς ἓν παντοπωλεῖον καὶ ἐρωτᾷ.

— Ἔχεις βούτυρο !

— Λαμπρό ! Καθαρὸ καὶ γευστικὸ σὰν λάδι ;

— Ἀκούεις ; λέγει ὁ φιλάργυρος· διὰ νὰ ἐπαινέσῃ τὸ βούτυρο, τὸ συγκρίνει μὲ τὸ λάδι. Μήν το λησμονῆς.

Ἀκόμη παρέκει σταματᾷ πρὸ ἑνὸς παντοπώλου.

— Ἔχεις καλὸ λάδι ;

— Λαμπρό ! καθαρὸ καὶ διαυγὲς σὰν νερό !

— Ἀ ! ἀναφωνεῖ ὁ φιλάργυρος· τὸ νερὸν λοιπὸν εἶνε ὁ ἀνώτατος ὅρος τῆς συγκρίσεως· τὸ καλλίτερον ἀπὸ ὅλα· ἔχω μεγάλην προμήθειαν εἰς τὸ σπίτι μου· ἔλα λοιπὸν μαζί μου· νὰ εὐφρανθῶμεν μὲ νερό, ἀφ' οὗ ἐμάθαμε ὅτι τὸ βούτυρο εἶνε καλλίτερο ἀπὸ τὸ ψωμί, τὸ λάδι καλλίτερο ἀπὸ τὸ βούτυρο, τὸ νερὸ καλλίτερο ἀπὸ τὸ λάδι.

— Δόξα νὰ ἔχῃ ὁ Θεός ! εἶπεν ὁ φιλάργυρος τῆς Κούφας, δὲν ἔχασα τὸν καιρόν μου ποὺ ἦλθα εἰς Βασόραν.

ΤΟ ΣΥΝΝΕΦΟ

—Ποῦ τρέχεις, μαῦρο σύννεφο, βαρὺ καὶ φορτωμένο ;
—Ἀπὸ νησὶ ξεκίνησα καὶ σὲ νησὶ πηγαίνω.
—Ποιὰ θάλασσα σ' ἐγέννησε, ποιὰ φλόγα σ' ἔχει πάρῃ
καὶ 'ς τὸν ἀγέρ' ἀπλόνεσαι μὲ δόξα καὶ καμάρι ;
—Θάλασσα δὲν μ' ἐγέννησε μὲ κύματ' ἀφρισμένα
κ' εἶν' ἱστορία θλιβερὴ ἡ γέννησί μου ἐμένα.

» Τοῦ ναύτ' ἡ χήρα κάθεται 'ς ἀκρογιαλιὰ μονάχη
κι' ὅλῳ 'ρωτᾷ τὴ θάλασσα κι' ἀντιλαλοῦν οἱ βράχοι :
—Θάλασσα, πικροθάλασσα, ποῦκανες τόσες χῆρες.
θάλασσα, τί 'τὸν ἔκανες τὸν ἄνδρα μού που 'πῆρες ;
Τέσσερα χρόνια πέρασαν ποῦ μοῦφυγε 'ς τὰ ξένα,
τέσσερα χρόνια καρτερῶ καὶ ἀντροφεύω ἐσένα !

Τοῦ ναύτ' ἡ χήρα κάθεται καὶ κλαίει 'ς τ' ἀγρογιάλι
κι' ὅλῳ 'ρωτᾷ τὴ θάλασσα καί την 'ρωτᾷ καὶ πάλι :
κ' ἡ θάλασσα περήφανη 'ς τὰ πόδια της διαβαίνει
καὶ δέν της ἀποκρίνεται καὶ δέν της συντυχαίνει,
γιατὶ μιὰ μέρ' ἀφρίζωντας τὸν ἔβγαλε πνιγμένο
καὶ ξέρει πώς τον ἔθαψαν σὲ περιγιάλι ξένο.

Τοῦ ναύτ' ἡ χήρα κάθεται 'ς ἀκρογιαλιὰ καὶ κλαίει
καὶ μὲ πικρὸ παράπονο τὰ βάσανά της λέει . . .
Τὴν εἶδ' ὁ ἥλιος μιὰν αὐγὴ κι' ἀγάλια - ἀγάλια γέρνει
καὶ 'ς τῆς χρυσὲς ἀκτῖνες του τὰ δάκρυά της παίρνει·
καὶ τὰ θερμά της δάκρυα τὰ πολυπικραμένα
ἀνέβηκαν 'ς τὸν οὐρανὸ κ' ἐγέννησαν ἐμένα ! »

—Τώρα ποῦ τρέχεις, σύννεφο, καὶ δὲν γυρίζεις πίσω ;
—Πάγω νὰ βρῶ τὸν τάφο του τὰ δάκρυα νὰ χύσω.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΟΛΕΜΗΣ

Η ΚΥΡΙΑ ΚΑΛΟΒΟΛΗ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΔΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

Ἐκτύπησε μεσημέρι· εἶνε ἡ ὥρα τοῦ φαγητοῦ. Ἡ κυρία Καλόβολη ἐμβαίνει σιγὰ σιγὰ εἰς τὴν τραπεζαρίαν. Φορεῖ εὔμορφον γουνωτὸν φόρεμα στακτερόν, μὲ γραμμὲς πλειὸ σκοῦρες.

Ἡ κυρία Καλόβολη μὲ ἓν πήδημα εὑρίσκεται ἐπάνω εἰς τὴν καθέκλαν καὶ κάθεται μὲ ὅλην της τὴν ἡσυχίαν.

Ἡ ὑπηρέτρια δένει μίαν πετσέταν εἰς τὸν λαιμόν της, διὰ νὰ μὴ λερώσῃ τὸ ὡραῖον στακτερόν της φόρεμα.

— Θέλεις ὀλίγη σούπα; τὴν ἐρωτᾷ ὁ κύριός της.

— Σούπα; φαίνεται σὰν νὰ λέγῃ ἡ κυρία Καλόβολη. — Νιάου, νιάου, νιάου! θέλω βέβαια! θέλει κ' ἐρώτημα;

Ἡ σούπα ἐφαγώθη εἰς δυὸ λεπτά· δὲν μένει οὐδὲ σταλιὰ εἰς τὸ πιάτο τῆς Καλόβολης, οὐδὲ σταλιὰ ἐπάνω 'ς τὰ μουστάκια της.

— Αὐτὸ τὸ ψάρι σοῦ ἀρέσει, κυρία Καλόβολη;

— Πολύ! ἐν γένει τρελλαίνομαι διὰ τὰ ψάρια! ἀπαντᾷ ἡ Καλόβολη.

— Θέλεις καὶ ὀλίγο κρέας; ἐρωτᾷ ὁ κύριός της.

Καὶ ἡ Καλόβολη ἡ ὁποία δὲν εἶνε διόλου ἀκατάδεκτη ἀπαντᾷ.

— Εὐχαριστῶ, ὀλίγον, ἂν εἶνε καὶ πολὺ δὲν πειράζει!

Τὴν ἀπάντησιν αὐτὴν δίδει μὲ τὰ μάτια της, μὲ τὴν κεφαλήν της. Διότι δὲν γνωρίζει ἡ καϊμένη ἄλλας λέξεις παρὰ τὸ νιάου! νιάου!

Καὶ ἐν τούτοις μὲ αὐτὸ τὸ *νιάου νιάου* φανερώνει καλλίτερα τὴν εὐγνωμοσύνην της εἰς τὸν κύριόν της παρὰ μερικὰ παιδιὰ εἰς τοὺς γονεῖς των, ἂν καὶ αὐτὰ ἔχουν γλῶσσαν καὶ εἰμποροῦν νὰ εἰποῦν περισσότερα παρὰ *νιάου, νιάου*!

Αὐτὰ τὰ παιδιὰ εἶνε χειρότερα ἀπὸ τὴν Καλόβολη, δὲν ἀξίζει νὰ τ' ἀγαπᾷ κανείς.

Η ΜΗΤΕΡΑ ΕΙΝΕ ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΜΕΝΗ

Πόσον εὐχαριστημένη εἶνε ἡ μητέρα τοῦ Μάρκου κρατοῦσα εἰς τὴν ἀγκάλην της τὸν μικρὸν υἱόν της, αἰσθανομένη πέριξ τοῦ λαιμοῦ της τὸν θωπευτικὸν ἐναγκαλισμὸν τοῦ ἀγαπητοῦ της τέκνου! Θὰ ἐπεθύμει κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον νὰ τὸν κρατῇ πάντοτε, ὅπως ὅταν ἦτο μικρὸ μωρουδάκι καὶ δὲν ἤξευρε ἄλλο τίποτε ἀκόμη παρὰ νὰ ψιθυρίζῃ «μαμμά! μαμμά!», τὸ ὁποῖον εἰς τὴν παιδικήν του γλῶσσαν ἐσήμαινε «Σ' ἀγαπῶ» καὶ ἄλλα πολὺ ὡραῖα πράγματα τὰ ὁποῖα οἱ ἄγγελοι μανθάνουν εἰς τὰ παιδιὰ διὰ νὰ εὐχαριστοῦν τοὺς γονεῖς των.

Ἀλλ' ὁ Μάρκος δὲν εἶνε πλέον μωρόν· πρὸ πολλοῦ ἤδη ἔβγαλε τὸ φουστανάκι, ἐνθυμεῖται δὲ ἀκόμη πόσον ἦτο ὑπερήφανος τὴν ἡμέραν ἐκείνην που ἐφόρεσε φόρεμα ἀγοριοῦ.

Ἀπὸ τὴν ἐπίσημον ἐκείνην ἡμέραν ὁ Μάρκος ἐμεγάλωσε· ἔμαθε πολλὰ πράγματα μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὅτι ἡ μητέρα του εἶνε ἡ καλλιτέρα τῶν μητέρων καὶ ὅτι ἀγαπᾷ τόσον τὸ παιδί της που δὲν θέλει ποτὲ νὰ τὸ ἀποχωρισθῇ. Ὅλαι αἱ μητέρες αὐτὸ τὸ ὄνειρον ἔχουν ἀλλ' εἶνε δυστυχῶς ὄνειρον ἀπραγματοποίητον...

Ὅταν τὰ παιδιὰ μεγαλώσουν ὁμοιάζουν μὲ τὰ πουλάκια, τὰ ὁποῖα φεύγουν ἀπὸ τὰς πτέρυγας τῆς καϊμένης τῆς κότας· αἱ μητέρες, ὅ,τι καὶ ἂν κάμουν δὲν ἠμποροῦν πλέον νὰ διατηρήσουν τὰ ἀγαπητά των ὄντα πλησίον των. Ὁ πατέρας το εἶπε προχθές, εἶπε δὲ προσέτι ὅτι ὁ Μάρκος, θὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ σχολεῖον διὰ νὰ μάθῃ πολλὰ πράγματα, τὰ ὁποῖα δὲν ἠξεύρει καὶ τὰ ὁποῖα δὲν πολυφροντίζει νὰ μάθῃ.

Ἀλλ' ὁ πατέρας δὲν σκέπτεται ὅπως ὁ Μάρκος, οὐδὲ ἡ μητέρα· αὕτη μολονότι ἐλυπήθη ὅτι δὲν θὰ ἔχῃ ὅλην τὴν ἡμέραν τὸ παιδί της νὰ τὸ περιποιῆται, παρηγορήθη ὅμως ἐκ τῆς ἰδέας ὅτι τοῦτο γίνεται διὰ τὸ καλόν του καὶ ὅτι ἐπὶ τέλους θὰ ἠμπορῇ νὰ τὸ φιλῇ ὅσον θέλει κάθε πρωΐ καὶ κάθε βράδυ.

Σήμερον ὁ Μάρκος ἐπῆγεν εἰς τὸ σχολεῖον. Πόσον μακρὰ ἐφάνη ἡ ἡμέρα εἰς τὴν μητέρα του! Ὅταν ἐπέστρεψεν, ὥρμησεν ἐπῆρε τὸν υἱόν της εἰς τὴν ἀγκάλην της καὶ τὸν ἐφίλησε καὶ τὸν ἐφίλησεν ὡς νὰ εἶχαν χωρισθῇ δύο αἰῶνας ἤδη.

—Ἤσουν φρόνιμος, παιδί μου; ἐρωτᾷ, μεταξὺ δύο φιλημάτων.

—Ναί, ἤμουν, ἀπαντᾷ ὁ Μάρκος, καὶ ὁ διδάσκαλος μοῦ εἶπε εὖγε!

— Ἀλήθεια, παιδί μου! ἀναφωνεῖ κατεκαμμένη ἡ μητέρα.

—Ναί, καὶ θὰ εἶμαι πάντα εὔκτακτος καὶ ἐπιμελὴς διὰ νὰ εἶσαι εὐχαριστημένη, καὶ σὺ καὶ ὁ πατέρας.

Καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς εὐτυχοῦς μητρὸς ἐβράχησαν μὲ δάκρυα συγκινήσεως. Ὑπάρχει μεγαλειτέρα εὐτυχία εἰς μίαν μητέρα παρὰ νὰ βλέπῃ ὅτι τὸ παιδί της, τὸ σπλάγχνον της, θεωρεῖ εὐτυχίαν του τὴν εὐτυχίαν της καὶ ζητεῖ νὰ γίνῃ καλὸν διὰ νὰ εἶνε αὕτη εὐχαριστημένη;

ΤΟ ΕΛΑΣΤΙΚΟΝ ΚΟΜΙ

Προχθὲς ὁ Ἀνδρέας καὶ ἡ Μαρία ἔπαιζαν εἰς τὸν κῆπον· ἡ ἐλαστικὴ των σφαῖρα ἀδεξίως ριφθεῖσα ἐμβῆκεν ἀπὸ τὸ ἀνοικτὸν παράθυρον εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ θείου των Παύλου.

Τὰ παιδία ἔμειναν πρὸς στιγμὴν ἀκίνητα ἀπὸ τρόμον· μὴν ἔσπασε τίποτε ἡ σφαῖρά των;

Ἔξαφνα ἠκούσθη ἡ φωνὴ τοῦ θείου των·

— Ἄ, ὀλίγον ἔλειψε νὰ μου σπάσουν τὸ καλαμάρι μου καὶ τὸ μικροσκόπιόν μου τὰ δαιμονόπαιδα! Ἂς εἶνε, τὸ κακὸν δὲν ἔγινε. Ἀναβῆτε ἐπάνω λοιπὸν ζιζάνια! διὰ τιμωρίαν σας θ' ἀκούσετε ἕνα μάθημα.

Ὁ κ. Παῦλος κατεβίβασεν ἀπὸ τὴν βιβλιοθήκην του ἓν ὀγκῶδες χρυσοδεμένον βιβλίον, τὸ ὁποῖον περιεῖχε καὶ ὡραίας εἰκόνας· δείξας δὲ εἰς τὰ παιδία μεγάλην εἰκόνα εἶπε·

— Ἠξεύρετε τί κάμνουν αὐτοὶ οἱ μαῦροι κοντὰ εἰς τὸ μεγάλον αὐτὸ δένδρον; Μαζεύουν ἐλαστικὰς σφαίρας, αἱ ὁποῖαι εἶνε προωρισμέναι νὰ ρίπτωνται ἀργότερα ἀπὸ τοὺς ἀνεψιούς εἰς τὸ σπουδαστήριον τοῦ θείου των.

— Ὤ, θεῖε, εἶπε σκεπτικὸς ὁ Ἀνδρέας, μᾶς περιπαίζεις. Αἱ σφαῖραί μας ὁμοιάζουν μὲ κάποια ὀπωρικά, ἀλλὰ δὲν εἴμεθα τόσον ἀνόητοι νὰ νομίζωμεν ὅτι φυτρόνουν ἐπάνω εἰς τὰ δένδρα...

— Βέβαια, παλληκάρι μου· ἀλλὰ καὶ τὰ φορέματα, δὲν βγαίνουν ἕτοιμα ἐπάνω 'ς τὴν ράχιν τῶν προβάτων, αὐτὸ ὅμως δὲν ἐμποδίζει νὰ γίνωνται ἀπὸ τὸ μαλλὶ αὐτῶν. Μὲ ἄλλους λόγους οἱ Ἀσιανοὶ τοὺς ὁποίους παριστάνει ἡ εἰκὼν βγάζουν τὴν πρώτην ὕλην ἀπὸ τὴν ὁποίαν κατασκευάζονται αἱ σφαῖραί σας. Ξεύρετε πῶς ὀνομάζεται αὐτὴ ἡ οὐσία;

— Ἐλαστικό! ἀπήντησεν ἀπερισκέπτως ὁ Ἀνδρέας.

— Ἐπάνω κάτω· ἀλλ' εἰς τὴν γλῶσσαν τῶν μεγάλων λέγεται καουτσοὺκ.

— Ὁπωρικὸν λοιπὸν εἶνε τὸ καουτσοὺκ; ἠρώτησεν ἡ Μαρία.

— Ὄχι, μικρούλα μου· θὰ σας ἐξηγήσω τὸν τρόπον πῶς το μαζεύουν.... Ἐκόψατε ποτὲ ἄωρα σῦκα, ἢ ἐσπάσατε κανὲν κλωνάρι συκιᾶς;

— Ὤ, πολλὲς φορές. Μίαν ἡμέραν μάλιστα ὁ Ἀνδρέας ἀπὸ ἀπροσεξίαν ἤγγισε μὲ τὰ χείλη του τὸ γάλα τὸ ὁποῖον ἔσταζεν ἀπὸ τὸ κλωνί που ἔσπασε καὶ τὰ χείλια του ἐπρήσθηκαν...

— Σωστά. Ἡ γαλακτώδης καὶ καουστικὴ αὐτὴ οὐσία περιέχει καουτσοὺκ... ὀλίγον, ἐννοεῖται, ἐν σχέσει πρὸς τὸν χυμὸν μερικῶν συκῶν τῶν θερμῶν κλιμάτων ἢ ἄλλων φυτῶν τὰ ὁποῖα ἐσκόρπισεν ἡ φύσις εἰς τὰς διαφόρους χώρας τῶν τροπικῶν.

Πολλὰ εἶνε τὰ δένδρα ἐκ τῶν ὁποίων ἐξάγεται τὸ καουτσοὺκ. Μερικὰ ἐξ αὐτῶν εἶνε πελώρια δένδρα, τῶν ὁποίων τὸν κορμὸν πολλοὶ ἄνθρωποι ὁμοῦ δυσκόλως δύνανται νὰ ἐναγκαλισθοῦν. Τὸ δένδρον τοῦτο ficus indica καλούμενον ἀποτελεῖ μόνον του δάσος. Οἱ κλάδοι τοῦ βασιλέως τούτου τῶν ἀσιατικῶν δασῶν κατέρχονται πρὸς τὸ ἔδαφος, βυθίζονται εἰς αὐτό, πιάνουν ρίζας καὶ μεταβάλλονται εἰς κορμοὺς οἱ ὁποῖοι μεγαλόνουν καὶ πολλαπλασιάζονται ἐπίσης παραδόξως ὡς καὶ ὁ προηγούμενός των... Τὸ ἔδαφος γεμίζεται ὀλίγον κατ' ὀλίγον, σχηματίζονται δὲ ὑψηλοὶ θόλοι, σκιεραὶ καὶ γιγάντιαι στοαὶ ὑπὸ τὰς ὁποίας οἱ ἐλέφαντες διέρχονται μὲ τὴν αὐτὴν εὐκολίαν, μὲ τὴν ὁποίαν μικρὸν κυνάριον ὑπὸ τὴν δενδροστοιχίαν τῶν ἀνακτόρων.

Ἡ Ἀσία, ἡ Αὐστραλία, ἡ Ἀμερική, ἡ Ἀφρικὴ τῶν τροπικῶν καὶ ἡ μεγάλη νῆσος Μαδαγασκάρη παράγουσι τὸ προϊὸν τοῦτο τὸ ὁποῖον γίνεται ἀντικείμενον σπουδαίου ἐμπορίου. Οἱ ἰθαγενεῖς, οἵτινές το πωλοῦν εἰς ἐμπόρους, σχίζουν τὸν κορμὸν τῶν δένδρων, ἐξ αὐτοῦ δὲ τρέχει ἡ γαλακτώδης οὐσία, ὅπως ἀπὸ ἀνοικτὴν πληγὴν τὸ αἷμα. Τὸ ὑγρὸν τοῦτο συλλέγεται ἐντὸς κολοκυνθῶν, ἔπειτα δὲ μεταβιβάζεται εἰς μεγάλα δοχεῖα. Ἐντὸς αὐτῶν ἐξατμίζεται καὶ ἀποξηραίνεται εἴτε ἐπὶ τεμαχίων ξύλου εἴτε εἰς χωματίνους τύπους, καὶ λαμβάνει διάφορα σχήματα.

Τὸ καουτσοὺκ μεταφερόμενον εἰς Εὐρώπην τρίβεται, ζυμόνεται, ἀφ' οὗ δὲ ἀναμιχθῇ μὲ θεῖον ἀποκτᾷ τὴν ἐλαστικότητα ἐκείνην τὴν ὁποίαν παρατηροῦμεν εἰς σφαίρας.

Τὸ καουτσοὺκ ὑφίσταται καὶ ἄλλην μεταμόρφωσιν· ἀναμιγνυόμενον μὲ θεῖον καὶ πιεζόμενον ἰσχυρῶς καθίσταται σκληρὰ ὕλη, ἥτις

δύναται νὰ κατεργασθῇ ὅπως τὸ ξύλον ἢ τὸ κόκκαλον· ἐξ αὐτοῦ κατασκευάζονται λαβαὶ κοπτήρων, κτένια, κομβία κτλ.

— Μὰ αὐτὸ τὸ καουτσοὺκ γίνεται ὅ,τι θέλει, εἶνε σωστὸς μάγος!... ἀνεφώνησεν ἡ Μαρία.

— Ὄχι, μικρούλα μου, ὁ μάγος εἶνε ὁ ἄνθρωπος· ὁ ὁποῖος κατορθώνει νὰ χρησιμοποιήσῃ τὰ διάφορα προϊόντα τῆς φύσεως. Τὸ καουτσοὺκ ἔχει δύο ἰδιότητας, τὴν ἐλαστικότητα καὶ τὸ ἀδιαπέραστον. Γνωρίζετε ἄλλο τίποτε τὸ ὁποῖον γίνεται ἀπὸ καουτσοὺκ;

— Τὸ ἐλαστικὸν μὲ τὸ ὁποῖον σβύνομεν τὲς μολυβιὲς ἢ τὲς μουντζοῦρες τῆς μελάνης, ἀπεκρίθη ὁ Ἀνδρέας.

— Καὶ ἄλλο;

— Τὰ ἀδιάβροχα, τοὺς μουσαμάδες... εἶπεν ἡ Μαρία.

— Πολὺ σωστά· εἰς τὰ ἀδιάβροχα τὸ καουτσοὺκ ἀνακατόνεται μὲ τερεβινθίνην. Ἄλλο;

— Τὰ ἐλαστικὰ τῶν ὑποδημάτων μου, ἀνεφώνησεν ὁ Ἀνδρέας.

— Καὶ αἰκαλτσοδέτες μου! προσέθηκεν ἡ Μαρία.

— Πολὺ σωστά· ἡ βιομηχανία μεταβάλλει τὸ καουτσοὺκ εἰς λεπτὰς κλωστὰς καὶ ὑφαίνει ὑφάσματα τὰ ὁποῖα τανίζονται... Ἀπὸ καουτσοὺκ κατασκευάζονται ἀκόμη καὶ ἄλλα πράγματα: σωλῆνες διαφόρων εἰδῶν, ὡς π.χ. οἱ σωλῆνες μὲ τοὺς ὁποίους ποτίζουν τοὺς κήπους. Ἀπὸ καουτσοὺκ γίνονται αἱ φοῦσκες ἐντὸς τῶν ὁποίων θέτουν πάγον ἢ παγωμένον νερὸν διὰ τὴν κεφαλὴν τῶν ἀσθενῶν ἐν γένει ἡ ἰατρικὴ ὀφείλει πολλὴν εὐγνωμοσύνην εἰς τὸ καουτσοὺκ.

— Ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου λοιπόν, καουτσοὺκ, ἐφώνησεν εὐθύμως ἡ Μαρία.

— Τί εἶνε αὐτὸς ὁ κόσμος! προσέθηκε σκεπτικὸς ὁ Ἀνδρέας, κάθε πρᾶγμα, καὶ τὸ μικρότερον, ἔχει τὴν σημασίαν του· καὶ ἡμεῖς δὲν ἔχομεν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἴδησιν!...

ΦΙΛΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Ο ΕΚ ΤΟΥ ΠΛΟΥΤΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΣ

[Ἀλσατιανὴ παράδοσις]

Ἐσπέραν τινὰ ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ταξειδεύων εἰς Ἀλσατίαν κατελήφθη ἀπὸ τὴν νύκτα πλησίον χωρίου τινος. Ἐζήτησε μήπως ὑπάρχει κατοικία τις ὅπου νὰ ζητήσῃ φιλοξενίαν, ἀλλ' ἤδη ὅλαι αἱ θύραι ἦσαν κλεισταί, καμμία καπνοδόχη δὲν ἐκάπνιζεν, ὅλοι οἱ κάτοικοι ἐκοιμῶντο.

Μόνον εἰς τὸ ἄκρον τοῦ ὁρομίσκου παρετήρησε φῶς· ὁ Ἰησοῦς διευθύνθη πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο, ἔφθασεν εἰς ἕνα σιτοβολῶνα, καὶ ἐκτύπησε τὴν θύραν.

— Μοῦ κάμνετε τὴν χάριν νὰ με φιλοξενήσετε ἀπόψε; Δεχθῆτε με καὶ δὲν θὰ μετανοήσετε. Ἔπειτα δὲ ἐπρόσθεσε:

— Ὅλοι ἐπλάγιασαν εἰς τὸ χωριό σας, διατί μόνοι σεῖς δουλεύετε τόσο ἀργά;

— Ἄχ! ἀπήντησεν ὁ χωρικός· ἔμαθα χθὲς βράδυ ὅτι ὁ σκληρὸς δανειστής πού του χρεωστῶ μερικὰ χρήματα θὰ με βάλῃ αὔριο φυλακὴ ἂν δὲν του πληρώσω τὸ χρέος μου, δι' αὐτὸ ἀλέθομεν οἱ υἱοί μου καὶ ἐγὼ μ' αὐτὸ τὸ χερόμυλο ὅσο σιτάρι ἔχω νὰ το κάνωμε ἀλεῦρι, καὶ νὰ το πᾶμε πρωὶ πρωὶ 'ς τὸ παζάρι νὰ το πωλήσωμε καὶ πληρώσωμε τὸ χρέος. Ὕστερα δὲν θὰ μείνῃ πλειὰ τίποτε. Πῶς θὰ περάσωμε τὸ χειμῶνα; Δέν το ξεύρω. Ἀλλὰ ὁ Θεὸς βοηθός!

Ὁ χωρικὸς λέγων τὰς λέξεις ταύτας ἐσπόγγιζε τὸν ἰδρῶτά του, ἐν ᾧ ἀδρὰ δάκρυα ἔτρεχον ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς του.

Ὁ Ἰησοῦς τον ἐλυπήθη, καὶ του εἶπε·

— Μὴν ἀπελπίζεσαι, καλέ μου, ἄνθρωπε. Ὅταν σου ἐζήτησα νὰ με φιλοξενήσῃς σου εἶπα πως δὲν θὰ μετανοήσῃς· θὰ το ἰδῇς καὶ μόνος σου τώρα.

Ἔλαβε τὸ λυχνάρι τὸ ὁποῖον ἐκρέματο ἀπὸ μίαν δοκὸν τοῦ σιτοβολῶνος καὶ το ἐπλησίασε εἰς μερικὰ δεμάτια τὰ ὁποῖα ἦσαν ἐκεῖ.

— Γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, τί κάνεις αὐτοῦ; ἀνέκραξαν μετὰ φρίκης ὁ πατὴρ καὶ οἱ υἱοί του.

Ἀλλὰ αὐτοστιγμεὶ ἐξ ἑκάστου ἀχύρου ἤρχισε νὰ πίπτῃ βροχὴ κόκκων σίτου, βροχὴ

ραγδαία καὶ ἀτελείωτος. Οἱ χωρικοὶ βλέποντες τὸ θαῦμα ἔπεσαν εἰς τὰ γόνατα πλήρεις θαυμασμοῦ.

— Ἐπειδὴ ἐφάνης φιλάνθρωπος, ἐπειδὴ ἐδέχθης εἰς τὸ πτωχικόν σου τὸν ξένον καὶ ἄγνωστον, ὅστις σου ἐζήτει φιλοξενίαν θ' ἀνταμειφθῆς. Ὁ Κύριος ἐμβήκεν εἰς τὸν σιτοβολῶνά σου, ὁ Κύριος σε πλουτίζει.

Ὁ Χριστὸς εἰπὼν τὰς λέξεις ταύτας ἔγινεν ἄφαντος.

Καὶ ἡ βροχὴ τοῦ σίτου δὲν ἔπαυσε νὰ πίπτῃ ὅλην τὴν νύκτα εἰς τὸν σιτοβολῶνα καὶ εἰς τὴν αὐλήν, καὶ τὴν ἐπαύριον ἀπετέλει σωρὸν ἔχοντα τὸ ὕψος τῆς ἐκκλησίας.

Ὁ χωρικὸς ἐπλήρωσε τὰ χρέη του, ἠγόρασε χωράφια καὶ ἔκτισεν ὡραίαν οἰκίαν.

Ἦτο πλούσιος τώρα καὶ ἔγινεν ἀλαζών, κακός, σκληρὸς πρὸς τοὺς πτωχούς. Αὐτὸς καὶ οἱ υἱοί του ἐδόθησαν εἰς τὴν πολυτέλειαν, ἔκαμαν παντὸς εἴδους καταχρήσεις καὶ σπατάλας, ὥστε ἐπὶ τέλους κατέστρεψαν τὴν περιουσίαν των· ἐπειδὴ ὅμως ἦσαν τόσον κακοὶ εἰς τὴν εὐτυχίαν των, οὐδεμίαν συμπάθειαν, οὐδεμίαν παρηγορίαν εὗρον εἰς τὴν δυστυχίαν των.

Ἐσπέραν τινὰ ὁ γέρων πιὼν ὑπερβολικὰ ἐμβῆκεν εἰς τὸν σιτοβολῶνά του καὶ ἐνθυμηθεὶς τὸ θαῦμα, τὸ ὁποῖον τον εἶχε πλουτίσῃ, ἐσκέφθη νὰ το ξανακάμῃ. Ἔλαβέ τὸ λυχνάρι, τὸ ἐπλησίασεν εἰς ἓν ἄχυρον, ἤναψεν αὐτό, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ θαύματος τὸ ὁποῖον ἀνέμενε, τὸ πῦρ μετεδόθη ἐν ἀκαρεῖ εἰς τὸν σωρὸν τῶν ἀχύρων καὶ ἀπετέφρωσε τὴν οἰκίαν του καὶ ὅ,τι ἄλλο τοῦ ἔμεινε.

Καὶ ὁ χωρικὸς ὅστις εἶχε πλουτίσῃ διότι ἐφάνη ἀγαθὸς καὶ εὔσπλαγχνος, ἀπέθανεν ἐν τῇ ἐνδείᾳ διότι ἔγινε σκληρὸς καὶ ἀπάνθρωπος.

ΟΙ ΚΩΔΩΝΕΣ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ

Ἡ χρῆσις τῶν κωδώνων εἰς τὰς ἐκκλησίας ἤρχισεν ἀπὸ Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου, ἐπεκράτησεν ὅμως βραδύτερον· ὠνομάσθησαν δὲ καμπάναι (campanae) οἱ κώδωνες ἀπὸ τὸν χαλκὸν τῆς Καμπανίας, ὅστις ὑπῆρξεν ἡ πρώτη ὕλη ἐκ τῆς ὁποίας κατεσκευάσθησαν.

Καὶ εἰς μὲν τὴν Ρώμην οἱ κώδωνες εἰσήχθησαν γενικῶς ὅπως καλῶσι τοὺς πιστοὺς εἰς τὴν λειτουργίαν περὶ τὸ 604, εἰς δὲ τὴν Βυζαντινὴν Αὐτοκρατορίαν μόνον περὶ τὸν Θ' αἰῶνα, οἱ δὲ πρῶτοι κώδωνες ἀπεστάλησαν ἀπὸ τοὺς Βενετοὺς ὡς δῶρον πρὸς τὸν αὐτοκράτορα Μιχαὴλ τὸν Γ'. Οἱ κώδωνες κατ' ἀρχὰς ἦσαν μικροί, βαθμηδὸν ὅμως ἐγένοντο μεγαλείτεροι. Οἱ μέγιστοι καὶ βαρύτατοι κώδωνες τοῦ κόσμου εἶνε εἰς τὴν Ρωσσίαν. Ὁ μέγιστος ὅλων ὁ τοῦ Κρεμλίνου ζυγίζει 201,266 χιλιόγραμμα. Οἱ τοιοῦτοι πελώριοι κώδωνες μένουσιν ἀκίνητοι, μόνον δὲ ἡ γλωσσὶς αὐτῶν κινεῖται ὑπὸ τῶν κωδωνοχρουστῶν. Εἰς τὴν Γαλλίαν ὁ μέγιστος κώδων εἶνε ὁ τῆς Παναγίας τῶν Παρισίων ζυγίζων 17,170 χιλιόγραμμα, ἐν Ἑλλάδι δὲ ὁ τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος ἐν Κερκύρᾳ.

Μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀπαγορευθείσης τῆς χρήσεως κωδώνων ἔγινε χρῆσις τῶν γνωστῶν *σημάντρων*· τοιαῦτα σήμαντρα (μετάλλινοι πλάκες) φαίνεται ὅτι ἦσαν ἐν χρήσει εἰς τὴν ὀρθόδοξον ἐκκλησίαν καὶ πρὸ τοῦ εἰσαχθῇ ἡ χρῆσις τῶν κωδώνων.

Εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς ἐκκλησίαν ὑπάρχει ἰδιαιτέρα εὐχὴ διὰ τὴν εὐλογίαν παντὸς νέου κώδωνος. Εἰς τὴν δυτικὴν ἐκκλησίαν ἡ ἱεροτελεστία τοῦ κώδωνος εἶνε ἔτι σπουδαιοτέρα· ὁ νέος κώδων ῥαντίζεται μὲ ἁγίασμα, χρίζεται διὰ τοῦ ἁγίου μύρου, θυμιάζεται, καὶ λαμβάνει τὸ ὄνομα ἁγίου τινος.

Μεταξὺ τῶν κωδώνων εἰς τοὺς ὁποίους ἀπεδόθη θαυματουργὸς δύναμις ἀναφέρεται ἰδίως ὁ ὀνομαστὸς κώδων τῆς ἱσπανικῆς πόλεως Βιλέλας, ὅστις ἄλλοτε ἐσήμαινε μόνος του, ὅταν συμφορά τις ἠπείλει τὴν Ἱσπανίαν. Ὁ πένθιμος ἦχός του τελευταίαν φορὰν ἠκούσθη ὅτε ἀπέθανε Φερδινάνδος ὁ Καθολικός. Ἐκτοτὲ ὅμως ὁ κώδων ἔχασε τὸ προφητικόν του δῶρον, καὶ δὲν ἀκούεται εἰμὴ ὅταν τον κινοῦν ἄνθρωποι.

ΟΛΙΓΟΝ ΑΠ' ΟΛΑ

Ἀμαζόνες.

ΑΜΑΖΩΝ

Αἱ ἀμαζόνες ἦσαν κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν ἀρχαίων, ἔθνος πολεμικῶν γυναικῶν, αἱ ὁποῖαι ἀπὸ τὸν Καύκασον, τὸν Τάναϊν ποταμὸν καὶ τὴν Μαιώτιδα λίμνην μεταβᾶσαι εἰς τὸν θερμόδοντα ποταμὸν ἔζων χωρὶς ἄνδρας, κυβερνώμεναι ὑπὸ βασιλίσσης. Ἐκ μικρᾶς ἡλικίας ἀνετρέφοντο εἰς τὴν τόξευσιν καὶ τὴν ὁπλασκίαν, ἐλέγετο δὲ ὅτι ὅπως μὴ ἐμποδίζωνται εἰς τὰς ἀσκήσεις ταύτας, ἐνωρὶς ἀπεκόπτετο ὁ δεξιὸς μαστὸς αὐτῶν ἐξ οὗ καὶ τὸ ὄνομα *Ἀμαζόνες*. Αἱ γενναῖαι καὶ τολμηραὶ αὗται γυναῖκες ἐπεχείρησαν πολλὰς ἐκστρατείας. Εἰς τὸν τρωϊκὸν πόλεμον προσῆλθον ἐπίκουροι τοῦ Πριάμου. Εἰσέβαλον εἰς τὴν Θρᾴκην· βραδύτερον δὲ ἐξεστράτευσαν καὶ κατὰ τῶν Ἀθηνῶν πνέουσαι ἐκδίκησιν κατὰ τῆς πόλεως ταύτης διότι ὁ Θησεὺς ἐπιτεθεὶς κατ' αὐτῶν παρὰ τὸν Θερμόδοντα ἠχμαλώτισε τὴν βασίλισσάν των καὶ ἔφερεν αὐτὴν εἰς Ἀθήνας.

Αἱ Ἀμαζόνες, ἑνοῦσαι τὴν χάριν τοῦ γυναικείου σώματος μὲ τὴν ὑγιᾶ καὶ ρωμαλέαν διάπλασιν τὴν ὁποίαν παρέχει ἡ ἄσκησις, ἦσαν προσφιλὲς θέμα εἰς τοὺς ἀρχαίους καλλιτέχνας. Περίφημος ἦτο ἡ ἐν τῇ *Ποικίλῃ Στοᾷ* τῶν Ἀθηνῶν Ἀμαζονομαχία, τὸ ἔργον τοῦ ὀνομαστοῦ ζωγράφου Μίκωνος. Μάχαι ἀμαζόνων ἐν ἀναγλύφοις ἐστόλιζον τὰς ζωοφόρους τῶν ναῶν ὅπως τοῦ Παρθενῶνος, τοῦ ναοῦ τῆς Ἀπτέρου Νίκης τοῦ ἐν Ὀλυμπίᾳ Διός, κτλ. Καὶ ἐπὶ τῆς ἀσπίδος τῆς Ἀθηνᾶς καὶ εἰς τὸ ὑποπόδιον τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς παρέστησεν ὁ Φειδίας Ἀμαζονομαχίαν. Ἔξοχοι καλλιτέχναι κατεσκεύασαν ἀγάλματα Ἀμαζόνων, ἐθαυμάζετο δὲ ἰδίως μία Ἀμαζὼν τοῦ Πολυκλείτου· ὡραιότατα ἀντίτυπα τοιούτων ἀγαλμάτων σώζονται εἰς διάφορα μουσεῖα τῆς Εὐρώπης.

Προστασία τῶν χρησίμων ζώων.

Εἰς πολλὰ μέρη τῆς Εὐρώπης μεγάλαι προσπάθειαι καταβάλλονται ὅπως διαδοθῇ ἡ ἰδέα ὅτι ζῷά τινα τὰ ὁποῖα ἕνεκα πεπαλαιωμένων προλήψεων θεωροῦνται ἐπιβλαβῆ καὶ καταδιώκονται ὑπὸ τῶν χωρικῶν, εἶνε τοὐναντίον χρησιμώτατα καὶ ἀναγκαιότατα εἰς φύλαξιν τῶν προϊόντων τῆς γεωργίας.

Ἐπειδὴ δὲ τὴν μεγίστην καταστροφὴν ἐπιφέρουν τὰ παιδία, πολλοὶ παιδαγωγοὶ ἔλαβον ἀξιόλογον μέτρον, τὸ ὁποῖον συνιστῶμεν θερμῶς εἰς τοὺς διδασκάλους τῶν ἰδικῶν μας σχολείων.

Εἰς τὰ σχολεῖα ἀνήρτησαν πίνακας εἰς τοὺς ὁποίους σημειόνονται τὰ χρήσιμα εἰς τὴν γεωργίαν τετράποδα, πτηνὰ καὶ ἔντομα.

Μεταξὺ αὐτῶν εἶνε οἱ ἀβλαβεῖς ὄφεις καὶ αἱ σαῦραι, αἱ καταστρέφουσαι τοὺς γυμνοσαλιάγκους, τὰς κάμπας καὶ τὰς ἀκρίδας· οἱ τυφλοπόντικοι, αἵτινες τρέφονται μὲ σκώληκας καὶ ἄλλα ἔντομα ἐπιβλαβῆ εἰς τοὺς κήπους· ἡ ὑπόλαξ, τὰ σπουργίτια, οἱ κεφαλάδες, τρώγοντες τοὺς σφῆκας καὶ πλεῖστα πολύποδα ἔντομα τῶν ἐλωδῶν μερῶν· οἱ μελισσοσυργοί· οἱ καταβροχθίζοντες μυριάδας σκνιπῶν, κωνώπων καὶ παντοειδῶν ἐπιβλαβῶν ἐντόμων, αἱ γλαῦκες, τὰ νυκτοχελίδονα κτλ. ἀμειλίκτως καταπολεμοῦντα τοὺς ὀλεθρίους ἐχθροὺς τῶν γεωργῶν.

Πολύτιμον χειρόγραφον.

Εἶνε πράγματι ὁ Χριστόφορος Κολόμβος ὁ πρῶτος Εὐρωπαῖος ὅστις ἔθεσε τὸν πόδα του ἐπὶ τῆς Ἀμερικῆς;

Οἱ Δανοὶ διϊσχυρίζονται ὅτι ἡ τιμὴ αὕτη ἀνήκει εἰς ἕνα πρόγονόν των, ἡ δὲ κυβέρνησις τῆς Κοπενάγης ἔστειλεν, ὡς λέγεται, εἰς τὸ Σικάγον, παλαιὸν χειρόγραφον, τὸ ὁποῖον δὲν ἀφίνει κανένα δισταγμὸν ὡς πρὸς τὸν διϊσχυρισμὸν τῶν Δανῶν.

Τόσην ἀξίαν ἀποδίδει εἰς τὸ χειρόγραφον τοῦτο ἡ δανικὴ κυβέρνησις ὥστε δὲν συγκατετέθη νὰ τὸ δανείσῃ εἰμὴ ἀφοῦ ἔλαβε προκαταβολικῶς ἀπὸ τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας ἀποζημίωσιν 100,000 φρ. ἐν περιπτώσει ἀπωλείας.

Ἐν τούτοις οὐδὲν δύναται νὰ ὀλιγοστεύσῃ τὴν δόξαν τοῦ μεγάλου Κολόμβου. Δὲν ἀρκεῖ ὅπως ἡ δόξα τῆς ἀνακαλύψεως τοῦ νέου κόσμου εἶνε ὅλη ἰδική του ἀφ' οὗ ἠγνόει καὶ τὰ ταξείδια καὶ αὐτὴν τὴν ὕπαρξιν ἀκόμη τῶν δανῶν θαλασσοπόρων;

Ὁπωσδήποτε ὅμως τὸ ἐν λόγῳ χειρόγραφον ἔχει μεγάλην ἱστορικὴν ἀξίαν.

Ἡ γῆ βλεπομένη ἀπὸ τ' ἄστρα.

Πολλοί, ὄχι μόνον μικροὶ ἀλλὰ καὶ μεγάλοι ἔχουν ἰδέαν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον ἀνακριβῆ περὶ τῆς σημασίας τῆς Γῆς ἐν σχέσει πρὸς τοὺς ἄλλους ἀστέρας, οἱ ὁποῖοι τὴν περιχυκλόνουν πανταχόθεν. Ὅπως ἐννοήσετε, καλοί μου φίλοι, τὴν θέσιν τὴν ὁποίαν κατέχει ἡ γῆ εἰς τὸ πλανητικὸν σύστημα ὑποθέσατε ὅτι δυνάμεθα νὰ ἀπέλθωμεν ἐξ αὐτῆς καὶ νὰ ὑπάγωμεν ἀλληλοδιαδόχως εἰς τοὺς διαφόρους ἀστέρας· ἐξ αὐτῶν τὴν γῆν δὲν θὰ την βλέπομεν, θὰ εἶνε ἐντελῶς ἀόρατος ὥστε διὰ τοὺς ἀστέρας οὐδὲ ὑπάρχομεν κἂν ἡμεῖς οἱ ἐπὶ τῆς γῆς!...

Ἀνεπιτυχὴς αὐτοσύστασις.

Ὁ διάσημος ἀστρονόμος Ἀραγὼ συνείθιζεν εἰς τὰς περὶ ἀστρονομίας παραδόσεις του, εἰς τὰς ὁποίας ἔτρεχε πολὺ πλῆθος, νὰ παρατηρῇ ἐκ τῶν ἀκροατῶν

του ἐκεῖνον ὅστις τῷ ἐφαίνετο ὀλιγώτερον ἔξυπνος, ὅτε δὲ ἔβλεπεν ὅτι οὗτος ἐνόει ἦτο βέβαιος πλέον ὅτι εἶχε διδάξῃ σαφῶς καὶ ὅτι εἶχε γίνῃ ὑπὸ πάντων καταληπτός.

Ἡμέραν τινὰ εἰς αἴθουσαν φίλου του, ὅπου πρὸ μικροῦ διηγήθη τὴν συνήθειάν του ταύτην, εἰσῆλθε νέος τις τὸν ὁποῖον ὁ σοφὸς δὲν ἐγνώριζε, ὅστις ὅμως ἤθελε νὰ κάμῃ τὸν γνωστὸν πρὸς αὐτόν, καὶ ἔγινεν ἐπὶ τέλους ὀχληρὸς μὲ τὴν φιλοφροσύνην του.

— Μὲ ποῖον ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ὁμιλῶ; τὸν ἠρώτησεν ὁ Ἀραγώ.

— Ὦ, κύριε Ἀραγώ, μὲ γνωρίζετε χωρὶς ἄλλο, δ.ότι εἶμαι τακτικώτατος εἰς τὸ μάθημά σας καὶ δὲν παύετε νὰ με κυττάζετε ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ἕως τὸ τέλος! Φαντάζεσθε τὰ μειδιάματα τῶν παρευρισκομένων!

Ὁ ἀριθμὸς 18 καὶ ὁ βασιλεὺς Γεώργιος.

18 Μαρτίου ἀνηγορεύθη βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων ὁ Γεώργιος.

18 Ὀκτωβρίου ἦλθεν εἰς Ἀθήνας·

18 ἐτῶν ἦλθεν εἰς Ἀθήνας· ἦλθε δὲ τῷ 1863 οὐ-

τινος οἱ ἀριθμοὶ προστιθέμενοι δίδουν ἄθροισμα 18

Τὸ ὄνομα αὐτοῦ «Γεώργιος Χριστιανὸς» σύγκειται ἀπὸ 18 γράμματα.

Ὁ τίτλος αὐτοῦ «Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων» περιέχει 18 γράμματα.

Ὁ πατήρ αὐτοῦ ἐγεννήθη τῷ 1818 τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖται ἀπὸ δύο 18 καὶ τοῦ ὁποίου τὸ ἄθροισμα ἀποτελεῖ τὸν ἀριθμὸν 18.

Καὶ τὸ ὄνομα τῆς Βασιλίσσης «Ὄλγα Κωνσταντινόβνα» ἀποτελεῖται ἀπὸ 18 γράμματα.

Ὁ Γιαννάκης.

Ὁ μικρὸς Γιαννάκης ἀρχίζει νὰ μανθάνῃ γαλλικά. ἀλλὰ εἰς μερικὰ γράμματα ἡ γλῶσσά του δὲν γυρνᾷ εὔκολα, ὅπως παραδείγματος χάριν εἰς τὸ γράμμα D.

—Ἔλα ἐδῶ, παιδί μου, τῷ λέγει ἡ διδασκάλισσά του, τί λέγεις εἰς τὸ ἄλογό σου διὰ νὰ το κάμῃς νὰ προχωρήσῃ;

Καὶ ὁ Γιάννης:

— Ἐγώ; δὲν του λέγω τίποτε· εἶνε ξύλινο τ' ἄλογό μου!

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ἐν ὥρᾳ μαθήματος.

Δημήτριος (ἀναγινώσκει). Τῆς παιδείας ἡ μὲν ῥίζα πικρά, οἱ δὲ καρποὶ γλυκεῖς εἰσίν.

Ὁ διδάσκαλος. Καλά. Τῆς *παιδείας*, διατί γράφεται τὸ δεῖ ἔψιλον ἰῶτα;

Ὁ Δημήτριος σιωπᾷ.

Ὁ διδάσκαλος. Πρόσεξε καὶ θά το εὕρῃς. Ποιὰ εἶνε ἡ ῥίζα τῆς παιδείας.

Ὁ Δημήτριος σιωπᾷ, ἔπειτα προσέχει εἰς τὸ βιβλίον καὶ ἐν τέλει ἀναφωνεῖ θριαμβευτικῶς:

— Πικρά!

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Ἀνθισμένης Λυχναριᾶς.

*

Εἰς μίαν συναναστροφὴν ἔγινε λόγος περὶ κυνῶν, ἀνεφέροντο δὲ πολλὰ ἀνέκδοτα περὶ τῆς νοημοσύνης των.

Αὐτὰ δὲν εἶνε τίποτε, λέγει ὁ Κουφοκεφαλάκης, ἐγὼ γνωρίζω ἕνα σκύλον, πολὺ ἐξυπνότερον ἀπὸ τὸν κύριόν του.

Καὶ τίνος εἶνε αὐτὸς ὁ σκύλος.

—Ἰδικός μου, ἀπαντᾷ μὲ ὑπερηφάνειαν ὁ Κουφοκεφαλάκης.

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Κόρης τῆς Δοξασμένης Ἴδης.

Μὰ Πέτρο παιδί μου, τί πράγματα εἶν' αὐτὰ που κάμνεις; Ἤμερα μεσημέρι καὶ νύχτα τὸ κερὶ ἀναμμένο!

— Θυμήθηκα τὸν παππού, μητέρα . . .

— Αἴ καί . . .

— Ὅταν ὁ παπποῦς ἐζοῦσε μοῦ ἔλεγε «ὅταν θά με θυμᾶσαι, Πέτρο, νὰ μ' ἀνάβῃς κάποτε καὶ κανένα κερί».

Ἐστάλη ὑπὸ Ἄλεξ. Ἀθ Φαραζουλῆ.

*

Ὁ ἰατρὸς διέταξε τὸν Γεῶργον νὰ τρώγῃ καθ' ἡμέραν ἀπὸ ἓν μῆλον. Ἡ μητέρα τῷ ἠγόρασε δέκα καὶ τα ἔδωκεν εἰς αὐτόν, ἀλλ' ὁ Γεῶργος τα κατεβρόχθισε τὴν ἰδίαν ἡμέραν.

— Δὲν ἤκουσες τί εἶπεν ὁ ἰατρός; τῷ λέγει ἡ μητέρα του.

— Ναί, ἀλλὰ θυμήθηκα τὸ ῥητόν που λέγει: Μὴν ἀφήσῃς διὰ τὴν αὔριο ὅ,τι ἠμπορεῖς νὰ κάμῃς σήμερον.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Πενιτερμένου Πουλιοῦ.

*

Τί κρέας ἐψώνισες, Γιάννη, ἐρωτᾷ ὁ Ἐλαφρομυαλάκης.

— Βῶδι, ἀπαντᾷ ὁ Γιάννης.

Ἐλαφρομυαλάκης. Τί σύμπτωσις, φίλε μου, βῶδι ἐγὼ βῶδι καὶ σύ.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Κυμαιοῦ Ἀριστοφάνους.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ "ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ,,

Ἡ ἐπιστολή σου, *Ῥοδοπαία Αὔρα*, μὲ κατευχαρίστησε· καὶ τὸ ὕφος μοῦ ἤρεσε, ἀλλ' ἰδίως τὸ περιεχόμενόν της. Λοιπόν, πολλὰ ἐλαττώματα διώρθωσες δι' ἐμοῦ; ὅταν ὑποπίπτῃς εἰς κανὲν σφάλμα ἡ μητέρα σου λέγει: «Κρῆμα σοῦ ἀναγινώσκεις τὴν ΔΙΑΠΛΑΣΙΝ!» καὶ εὐθὺς ἔρχεσαι εἰς τὸν ἑαυτόν σου, σοῦ περνᾷ ὁ θυμὸς ἢ τὸ πεῖσμα. Εἶμαι, λέγεις, τὸ καλλίτερον ἀντιφάρμακον κατὰ τῆς ὀργῆς. Ἡ ὑπόσχεσις τὴν ὁποίαν μοῦ δίδεις ὄχι μόνον ἀπὸ τὰ ἐλαττώματα θ' ἀπαλλαχθῇς ἀλλὰ καὶ καλὰς συνηθείας θ' ἀποκτήσῃς, μὲ εὐχαρίστησε πολύ, πολύ. Εὖγε, εἶσαι καλὸ παιδί, *Ῥοδοπαία Αὔρα*.

Ὄχι μόνον ἐνοχλητικὴ δὲν μου ἐφάνη ἡ ἐπιστολή σου, φίλη μου Ἀριάδνη Γ. Σκληᾶ, ἀλλὰ τοὐναντίον πολὺ σύντομος, φαντάσου πόσον μοῦ ἤρεσε! Ἐξ αὐτῆς ἐννόησα ὅτι ἔχεις ἀρκετὴν καλαισθησίαν· ἀλλὰ τὴν περιγραφὴν τοῦ Τατοΐου τὴν ἤθελα πληρεστέραν, τεχνικωτέραν. Αἱ φράσεις «ἦτο ἀριστούργημα, ἦτο θέαμα, ἔκτακτον» εἶνε ἄριστοι. Ἓν πρᾶγμα ἠμπορεῖ νὰ εἶνε «ἀριστούργημα» ἓν θέαμα νὰ εἶνε «ἔκτακτον» κατὰ ἑκατὸ τρόπους. Τί εἶδους ὅμως ἀριστούργημα ἦτο τὸ ἰδικόν σου θέαμα, αὐτὸ ἐπεριμένομεν νὰ μάθωμεν. Ἐλπίζω ὅτι εἰς τὴν περιγραφὴν τῆς προσεχοῦς ἐκδρομῆς θὰ λάβω ἀφορμὴν νὰ σ' ἐπαινέσω, διὰ νὰ χαρῶμεν καὶ οἱ δύο μας, διότι κ' ἐγὼ χαίρω πολὺ ὅταν μου δίδεται εὐκαιρία νὰ ἐπαινῶ τὰς φίλας μου.

Ἐκλέγω τὸ *Ἀφρικανὸς Λέων*, φίλε Κ. Γ. Φ., ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι θὰ εἶσαι ἥμερος καὶ δὲν θὰ κατασπαράξῃς τοὺς φίλους μου καὶ τὰς φίλας μου.

Δουλειὰ λοιπόν, *Μεγάθυμε Κεφαλλήν*, καὶ μετὰ τὰς ἐξετάσεις, ὅπου σου εὔχομαι ν' ἀριστεύσῃς, ἀρχίζεις πάλιν.

Τὸ παράπονόν σου μοῦ δίδει ἀφορμήν, ἀγαπητέ μου ἐν *Βουλγαρίᾳ Ἑλληνισμέ*, νὰ σου κάμω τὰς ἑξῆς παρατηρήσεις· πρῶτον πρόσεχε περισσότερον εἰς τὴν *ποιότητα*, παρὰ εἰς τὴν ποσότητα τῶν στελλομένων· δεύτερον στέλλε τα κατὰ μικροτέρας, πολὺ μικροτέρας δόσεις· τρίτον πρόσεχε εἰς τὴν στιχουργίαν, διότι πολλαὶ πνευματικαὶ ἀσκήσεις σου εὐφυεῖς κατὰ τἄλλα δὲν ἐδημοσιεύθησαν δι' ἔλλειψιν ῥυθμοῦ καὶ στιχουργίας.

Ἐξακολουθεῖτε νὰ περνᾶτε ὡραῖα εἰς τὸ νέον Brighton, *Λευκὸ Περιστεράκι* καὶ *Ζωηρὲ Νεβρέ*; Ἡ ἀφελὴς περιγραφὴ τῶν παιγνιδίων σας ὡς καὶ τῆς παραστάσεως που εἴδατε εἶνε πολὺ νόστιμη. Ἰδίως χαίρω διὰ τὰς προόδους που κάμνετε εἰς τὴν ὡραίαν γλῶσσάν μας.

Μὲ πολὺ ἐνδιαφέρον ἀνέγνωσα τὴν γεμάτην αἴσθημα ἐπιστολήν σου, ὦ *Ἀττικὴ Νύξ*. Ὅσα μοῦ γράφεις περὶ τῆς ἐκθέσεώς σου μοῦ ἀποδεικνύουν ὅτι εἶσαι εἰς τὸν δρόμον νὰ μάθῃς νὰ γράφῃς. «Δεκάκις την ἔγραψα καὶ δεκάκις την ἔσχισα, διότι δὲν εἰκόνιζε πιστῶς ὅ τι ἐννόουν. Συγκινοῦμαι ἀναλογιζομένη τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου, τὸ ὡραιότατον τῶν θεαμάτων καὶ ὅμως δὲν ἐσυγκινούμην ὅταν ἀναγίνωσκα τὴν ἔκθεσίν μου.» Ἐννοεῖς, ὅλην τὴν σπουδαιότητα τοῦ ζητήματος, τὸ ὁποῖον θίγεις; Ὦ! Τί δύσκολόν που εἶνε, νὰ ἐκφράσῃ κανεὶς ὅ,τι αἰσθάνεται μέσα του, ἐντελῶς, μὲ ὅλας τὰς λεπτότητας, μὲ ὅλας τὰς ἀποχρώσεις! Σὺ ἤρχισες νὰ μαντεύῃς τοὐλάχιστον τί θὰ εἴπῃ ὕφος, καὶ διὰ τοῦτο χαίρω πολύ, καλή μου φίλη.

Πῶς ἐπεθύμουν, *Καρυᾶτες* μου, νὰ εἶχα μίαν ζυγαριὰν ἐξαιρετικοῦ εἴδους διὰ νὰ ἠμπορέσω νὰ ζυγίσω τὴν χαρὰν τὴν ὁποίαν αἰσθάνεσαι σὺ ὅταν με βλέπῃς καὶ τὴν ἰδικήν μου ὅταν λαμβάνω ἐπιστολήν σου, διὰ νὰ ἴδω ποία βαρύνει περισσότερον! Δυστυχῶς, τοιαύτη ζυγαριὰ δὲν ὑπάρχει, ἄς μείνῃ λοιπὸν ἡ καθεμία μας μὲ τὴν ἰδέαν ὅτι ἡ ἰδική της χαρὰ εἶνε ἡ μεγαλειτέρα . . .

Ἡ τετρασέλιδος ἐπιστολή σου δὲν ἦλθεν εἰς τὰς χεῖράς μου, *Λύρα τοῦ Ὀρφέως*· σὺ ἀπορεῖς διὰ τὴν σιωπήν μου· νομίζεις ὅτι ἐγὼ ἀποροῦσα ὀλιγώτερον διὰ τὴν ἰδικήν σου:

Ὄχι, *Ξενιεμμένο Πουλί*, δὲν θυμόνω διὰ τὰ παράπονά σου, διότι ἐννοῶ ὅτι εἶνε παράπονα ἀγάπης· αὐτὸ ὅμως δὲν θὰ 'πῇ ὅτι τα εὑρίσκω καὶ σωστά.

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας θὰ λάβῃς τὸ δῶρον, *Μεγάλη Γῆ*· γράφε μου ὅμως συχνότερα «ὅλο τὲς ἴδιες ὁμιλίες θά τες βαρύνεσαι πλέον» μοῦ γράφεις. Μήπως σ' ἐμπαδίζω νὰ τας ἀλλάξῃς, καλή μου φίλη; Δέν εἶπα τοσάκις εἰς τοὺς φίλους μου νὰ μου γράφουν τὰς ἑκάστοτε ἐντυπώσεις των;

Ἡ παρατήρησίς σου ὡς πρὸς τὴν συγκίνησίν σου διὰ τὴν λιποθυμίαν τῆς Ἀνθῆς εἶνε πολὺ ὀρθή, *Δεσθία Ἀηδών*. Πράγματι, ὅσῳ περισσότερον μορφονόμεθα τόσῳ περισσότερον γινόμεθα ἱκανοὶ νὰ ἐκτιμήσωμεν τὰ ἔργα τῆς τέχνης ὑπὸ τὰς διαφόρους αὐτῶν μορφάς· ἐνώπιον ἑνὸς γλυπτικοῦ ἔργου, παραδείγματος χάριν, ὁ κτίστης λογαριάζει πόσες ὀκάδες ἀσβέστης ἠμπορεῖ νὰ γίνῃ τὸ μάρμαρον, ἐν ᾧ ὁ γνωρίζων τὴν ἱστορίαν τῆς τέχνης ἰδίως δὲ τὴν αἰσθητικήν της αἰσθάνεται τὴν εὐγενεστέραν καὶ ὑψηλοτέραν τῶν ἀπολαύσεων. Μήπως τὸ αὐτὸ δὲν συμβαίνει, καὶ ὡς πρὸς τὴν ἀπόλαυσιν τῆς φύσεως; ὁ συνήθης, ἄξεστος χωρικός, ἐν ᾧ ἐπιστρέφει ἀπὸ τὸν ἀγρόν του μὲ τὸ ἄροτρόν του συλλογίζεται τὸν σκοτεινόν του σταῦλον ὅπου εἶνε τὸ βῶδι του καὶ ἂν ἀκόμη πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του ἔχῃ τὸ θαυμασιώτατον τοπίον, τὸ ὁποῖον θύναται ν' ἀποσπάσῃ ἀπὸ ἕνα ἄλλον ἐπιφωνήσεις θαυμασμοῦ.

Εὐγλώττως μὲν συνηγορεῖς ὑπὲρ τῆς ἀποστηθίσεως, *Ἀργεία Τελέσιλλα*, ἀλλὰ δυστυχῶς ἐγὼ δὲν πείθομαι. Βεβαίως διὰ μερικὰ μαθήματα ὑπάρχουν ἐλαφρυντικαί τινες περιπτώσεις, δὲν λέγω· διότι ποῦ νὰ ἔχῃ ἡ ταλαίπωρος μαθήτρια τόσον πλοῦτον φράσεων καὶ ἐκφράσεων ὥστε νὰ εἴπῃ ἐντελῶς διαφορετικὰ ὅ,τι εἶνε ἐντὸς τοῦ βιβλίου ἢ τοῦ τετραδίου τοῦ καθηγητοῦ. Αὐτὸ ὅμως δὲν σημαίνει ὅτι ἡ ῥηθεῖσα μαθήτρια πρέπει νὰ μεταβάλλεται, ὅταν πρόκηται νὰ εἴπῃ τὸ μάθημά της, εἰς ἕνα εἶδος ζωντανοῦ φωνογράφου μὲ τὸ στόμα τοῦ ὁποίου λαλεῖ ὁ καθηγητής.

Θάρρος λοιπόν, *Φιλόδοξε Ἑλλήν*, θὰ ἔλθῃ ἐπὶ τέλους ὁ ζητούμενος συνδρομητής. Ζητεῖτε καὶ εὑρήσετε.

Γράψε μου εἰδήσεις διὰ τὸ μικρό σας ἀδελφάκι, *Κόρη τῆς Δοξασμένης Ἴδης*. Ἀνυπομονῶ νὰ μάθω ὅτι ἔγινε καλά.

Διηγημάτια τῶν μικρῶν φίλων μου δὲν γίνονται δεκτά, *Εὐσκιε Πλάτανε*. Εἶνε ἀρχὴ ἀπαράβατος. Πνευματικὰς ἀσκήσεις ὅμως καὶ παιδικὰ πνεύματα στέλλε ὅσα θέλῃς.

Τώρα λοιπὸν που ἀνέρρωσες, *Ἀνθρωπόμορφε Γορίλλε*, γράφε μου τακτικά.

Ὁ πόθος σου ὅπως ἀριστεύσῃς εἰς τὰς ἐξετάσεις, *Λευκὴ Περιστερά*, διὰ νὰ εὐχαριστήσῃς τοὺς γονεῖς σου, με συγκινεῖ. Εἶσαι καλὴ κόρη.

Δεκτὸν τὸ ψευδώνυμόν σου, *Αὔρα τῆς Σαπφοῦς*. Προσπάθησε λοιπὸν νὰ το τιμήσῃς!

Ὡραῖα εἶνε ὅσα μοῦ γράφεις, *Ἐν Αὐστρίᾳ Ἑλληνισμέ*, σ' εὐχαριστῶ πολὺ διὰ τὴν τόσην ἀγάπην σου.

Ὦ Κόρη τῆς Ῥοδόπης, γεμάτη αἴσθημα εἶνε ἡ ἐπιστολή σου· περὶ τῶν μαθημάτων σου ὅμως δέν μου γράφεις τίποτε· νὰ ἐλπίσω ὅτι θὰ θριαμβεύσῃς εἰς αὐτά;

Ἀρκετὰ νόστιμη εἶνε ἡ περιγραφὴ σου τῆς πρωτομαγιάτικης ἐκδρομῆς σας, *Βλαδίμηρε Μονομάχε*· κάμνεις πολὺ καλὰ καὶ μου περιγράφεις πάντοτε κάτι. Εἶνε ἓν εἶδος *ἐκθέσεως ἰδεῶν* καὶ αὐτό.

Πολὺ ἐνδιαφέροντα εἶνε ὅσα μοῦ γράφεις, *Δουρυκλειτὲ Ἰδομενεῦ*. Δὲν βλέπω ὅμως τὸν λόγον διατί νὰ ὑποβληθῇς καὶ σὺ εἰς τὸ πείραμα. Ἔχεις ἀργότερα καιρὸν διὰ τοιαῦτα πράγματα.

Θά σ' ἐπιπλήξω σήμερα, *Ἀτρόμητε Εὐζωνε*. Ἀντὶ νὰ στέλλῃς σωρεῖαν πνευματικῶν ἀσκήσεων καὶ παιδικῶν πνευμάτων δημοσιευμένων εἰς αὐτὴν τὴν ΔΙΑΠΛΑΣΙΝ δὲν εἶνε προτιμότερον νὰ στέλλῃς ὀλίγα μὲν ἀλλὰ ἰδικά σου;

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας θὰ λάβῃς τὸ ζητούμενον, *Αἰσχύλε Τραγῳδέ*. Πολὺ καλὴν ἐντύπωσιν μοῦ ἔκαμεν ὁ ἤρεμος τόνος τῆς ἐπιστολῆς σου.

Τὴν περιμένω λοιπὸν ἀνυπομόνως τὴν περιγραφήν, ὦ *Βόσπορε*.

Ἡ ἰδέα τοῦ «σκοποῦ» πολὺ καλή, *Προμηθεῦ Δεσμῶτα*, ἀλλ' ἡ ὁμοιοκαταληξία, ὅπως σοῦ ἔγραψα ἤδη, πτωχή· *νυχτιά*, *βαρειά* κτλ. εἶνε ἰταλικαὶ ὁμοιοκαταληξίαι, τὰς ὁποίας μεταχειρίζονται οἱ ἑπτανήσιοι ποιηταί, ἀλλὰ βεβαίως δὲν ἀπατελοῦσιν αὗται τὸν μεγαλείτερον τίτλον τῆς δόξης των· ἡ ὁμοιοκαταληξία ἢ νὰ μὴν ὑπάρχῃ διόλου (ὅπως εἰς τὰ θαυμαστὰ δημώδη ᾄσματά μας) ἢ νὰ εἶνε *πλουσία*.

Μάλιστα, νὰ την στέλλῃς, *Ἐαρινὴ Μυρσίνη*, τὴν ἀκροστιχίδα.

Καλῶς νὰ ὁρίσῃ ἡ νέα μου φίλη Ἑλ. Δ. Φ. ἄς λάβῃ ὅμως νέον ψευδώνυμον διότι αὐτὸ που ἔλαβε ἀνήκει ἤδη εἰς ἄλλην.

Περιμένω λοιπὸν τὰς νέας συνδρομητρίας, ἀγαπητή μου *Εὐαίσθητος Καρδία*.

Εὐχαριστῶ διὰ τὸν νέον φίλον τὸν ὁποῖον μου συνιστᾷς, καλέ μου *Πηλεῦ*.

Ὦ Πικουλῖνε, ἀρκετὰ μεγάλη ἦτο ἡ ἐπιστολή σου, καὶ ὅμως ἐλυπήθηκα ὅταν ἔφθασα εἰς τὸ τέλος· ἦτο ὡς ὡραῖον γλύκισμα τὸ ὁποῖον ὅσο ἐτελείωνε τόσῳ γλυκύτερον μοὶ ἐφαίνετο. Ὦ, πῶς μ' ἀρέσουν τὰ γραφόμενά σου!

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

[Αἱ λύσεις τῶν κάτωθι πνευματικῶν ἀσκήσεων εἶνε δεκταὶ μέχρι τῆς 15 Ἰουνίου 1893]

154. Στοιχειόγριφος.

Λέγουν πως θερμὸν ἐκρέω, καὶ ἐν τούτοις μένω κρύον
Ἂν τὸ πρῶτον μου ἐκλείψῃ καὶ τὸ δεύτερον στοιχεῖον.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ ἐν Δόστρίᾳ Ἑλληνισμοῦ.

155. Στοιχειόγριφος.

Σβῦσε λὰ καὶ βάλε μῖ
Καὶ ἀμέσως 'ς τὴ στιγμὴ
Εἷς δειλὸς θὲ νὰ πετάξῃ
Καὶ μαγείας θὰ χαράξῃ.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Δεμητρέμου Πουλιοῦ.

156. Στοιχειόγριφος.

Διῶξε φῖ καὶ βάλε χῖ
Καὶ εὐθὺς σ' ταραχή!
Τὰ παιδία παραιτῶ
Καὶ 'ς τὴν ἄμαξαν πετῶ.

Ἐστάλη ὑπὸ Βλαδιμήρ υ τοῦ Μαμάχου.

157. Αἴνιγμα.

Ἔχω χρῶμα ἀργυρὸ—καὶ κυλῶ σὰν τὸ νερό.
Ἂν θελήσῃς νὰ με πιάσῃς—τὴν ὑπομονὴ θὰ χάσῃς.

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Λττικῆς Νυκτός.

158. Αἴνιγμα.

Εἰς ἐρήμων ὁδοιπόρους
Καὶ εἰς ναύτας ποντοπόρους
Εἶμαι χρήσιμος ἐξίσου
Καὶ μ' εὑρίσκεις—συλλογίσου!
Ἐρευνῶν Ζωολογίαν
Καὶ' κομμάτι Ναυπηγίαν.

Ἐστάλη ὑπὸ Τατιανῆς Π. Μ Ζαδέ.

159. Αἴνιγμα δημῶδες.

Ἄσχημος πατέρας, ἔμορφο παιδί, καὶ τρελλὸ ἐγγόνι.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Κωμικοῦ Ἀριστοφάνους.

160. Αἴνιγμα δημῶδες.

Σ' τὴν ἀρχὴ μαυρίζει,
Σ' τὴ μέση κακκινίζει
Σ' τὸ τέλος ἀσπρίζει

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Κυανοπέπλου Νύμφης.

161. Κρυπτογραφικόν.

1 2 3 4 5 2 6 7 8 9	=Δένδρον γιγαντιῶδες.
2 1 7 8 9	=Ἀπαραίτητον εἰς τὰ φυτά.
3 4 3 7 8 9	=Φυτόν.
4 5 4 9	=Ἀναγκαῖον εἰς τὴν μαγειρικήν.
5 2 3 8 9	=Ζῶον αἱμοθῦρον.
6 1 5 5 4	=Καθέδρα τοῦ Μακεδον. κράτους.
7 1 5 8 9	=Ἀντίθετον πρὸς τὴν ἀρχήν.
8 6 8 2 9	=Πρωτεύουσα τῶν Λοκρῶν.
9 1 51 2 3 8 9	=Στρατηγὸς τοῦ Μεγ. Ἀλεξάνδρου.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἀτρομήτου Ῥοδηλάκτου.

162-166. Μαγικὸν γράμμα.

Τῇ προσθήκῃ ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ γράμματος εἰς ἑκάστην τῶν ἑπομένων λέξεων νὰ σχηματισθῶσιν ἄλλαι τόσαι:

Τυρός, ἐντός, ἀτμός, ἄλυτος, Τροία.

Ἐστάλη ὑπὸ Ι Θ. Δημητρακούλου.

167—168. Κεκρυμμένα ὀνόματα γυναικῶν.

Α') Οἱ πλεῖστοι σοφοὶ ἀνεδείχθησαν ἐκ πτωχῶν καὶ ἀσημάντων οἰκογενειῶν.

Β') Τὰ πρὸς τοὺς γονεῖς εὐεργετήματα τοῦ υἱοῦ λίαν ταχέως ἀνταμείβονται παρὰ τοῦ Θεοῦ.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Αἰλίου Ἀριστείδου.

169 Ἐρώτησις.

Πότε κατετέθη ὁ θεμέλιος λίθος τῆς Σιναΐας Ἀκαδημίας καὶ ὑπὸ τίνος; Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ ἐν Θουλγαρίᾳ Ἑλληνισμοῦ.

170. Ἱστορικὴ ἐρώτησις.

Τίνος ἀρχαίου ποιητοῦ στίχοι ἔσωσαν στρατιώτας ἀπὸ τὴν αἰχμαλωσίαν; Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἑρμοῦ τοῦ Πραξιτέλους.

171. Φιλολογικὴ ἐρώτησις.

Ποῖοι ποιηταὶ τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος ἀδελφοὶ ἀπέθανον ὁ εἷς μετὰ τὸν ἄλλον ἐν ἐσχάτῃ πενίᾳ καὶ ποῦ ἕκαστος;

Ἐστάλη ὑπὸ Βλαδιμήρου τοῦ Μουσράχου.

172. Παίγνιον.

Ζητεῖται ἡ ἀνάγνωσις τῆς κατωτέρω διστήλου ἐπιγραφῆς.

Α Δ Σ	Ο Β Ρ
Ι Τ Ι	Π Π Ε
Α Γ Σ	Ο Ο Ι
Ε Π Η	Ν Ι Τ
Π Υ Ε	Δ Ο Ο

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Θεμιστ. Χριστοφίδου.

173. Διπλῆ ἀκροστιχίς.

Τὰ ἀρχικὰ γράμματα τῶν ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦσι τὸ ὄνομα ἀρχαίας πόλεως τῆς Ἑλλάδος, τὰ δὲ τελικὰ τὸ ὄνομα ἀρχαίας ἑβραίας.

1, Πόλις τῆς Ἑλλάδος. 2, Ἀρχαία πόλις τῆς Μακεδονίας. 3, Κοσμητικὸν ἐπίθετον τοῦ Ἀχιλλέως. 4, Πτηνόν. 5, Μία τῶν Νηρηΐδων. Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Εὐόσμου Κρίνου.

174. Φωνηεντόλεπτον.

ς—πντ—τ—ρχ—σ—γ—νθμσ—τ—δ—θς—πτρ—τς—πρξς—σ. Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Κόρης τῆς Δοξασμένης Ἴδης.

ΛΥΣΕΙΣ

εἰς ἐν τῇ φυλλάδῃ τῆς 15 Ἀπριλίου πνευματικῶν ἀσκήσεων.

88. Σύμη (Σι μι).—**89.** Ἡρακλῆς ("Ηρα, κλείς).—**90.** Πάτμος, Λάσμος.—**91.** Ῥόδος, ῥόδον.—**92.** Ὁ πατὴρ εἶνε 38 ἐτῶν, ὁ υἱὸς 12, ἡ θυγάτηρ 4 ($12^2=144$. Καὶ $1444=38^2$).—**93.** (Ἀκυροῦται).—**94.** ΑΡΤΕΜΙΣ (1, Ἀθῆναι. 2, Ρῆνος. 3, Τυρταῖος. 4, Ἑρμῆς. 5, Μενέλαος. 6, Ἰνδίαι. 7, Σικελία).—**95.** ΑΗΡ (1, κΑΙ. 2, χΗν. 3, ΗΡα).—**96.** ΜΑΧΗ — **97-99.** 1, Ἀθηνᾶ. 2, Θέμις. 3, Ἀρης. — **100.** ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ, Πόρος, ΑΘΩΣ ΜΑ πατήρ, ὅστις, Κίρκη, ρς, Αἰακός, ΤΑΦΗΣΑΥ ταρος, Ἥρα, σῖτος. — **101.** Ὁ νοῦς. — **102.** Ἡ Φιλομήλα καὶ ἡ Πρόκνη.—**103.** Τὴν 3 Ἀπριλίου 1770 εἰς τὸ ὄρος Ραμοβοῦνι τῆς Μεσσηνίας ἡ μήτηρ του ὠνομάζετο Ζαμπία.—**104.** Ἡ ἀκακία διότι δὲν ἔχει κακίαν.—**105.** Ῥώμη ψυχῆς σωφροσύνη ἐστί.—

106. Ἐργάτης πονηρίας μεγάλης ἢ μικρᾶς
Παρέχει συνεπείας εἰς ἑαυτὸν πικράς.

—**107.** Ἡ Πέργαμος εἶνε πόλις τῆς Μυσίας.

Οἱ ἀλλάσσοντες κατοικίαν συνδρομηταὶ παρακαλοῦνται νὰ γνωστοποιῶσιν ἡμῖν ἐγκαίρως τὴν νέαν των διεύθυνσιν συναποστέλλοντες καὶ 25 λεπτῶν γραμματόσημον διὰ τὴν δαπάνην τῆς ἐκτυπώσεως τῆς νέας ταινίας
Παράπονα περὶ μὴ λήψεως φύλλων γινόμενα μετὰ παρέλευσιν ἑνὸς μηνὸς τὸ πολὺ ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς των εἶσιν ἀπαράδεκτα.

Ο ΚΛΗΡΟΝΟΜΟΣ ΤΟΥ ΡΟΒΙΝΣΩΝΟΣ

[ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ ΥΠΟ ANDRÉ LAURIE]

[Συνέχεια· ἴδε σελίδα 129]

Γ'

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΛΟΙΟΥ

Εἶχον παρέλθῃ ἑβδομήκοντα ἡμέραι ἀφ' ἧς ἡ Ἥρα ἐγκατέλειψε τὸ Σαΐγκόν. Ὁ πλοῦς ἦτο κανονικὸς καὶ εὐτυχής. Παλαιόθεν ἤδη ἔχουσα φήμην ὡς ἑνὸς τῶν καλλιτέρων ἐμπορικῶν τοῦ γαλλικοῦ ναυτικοῦ, καθ' ἣν ἐποχὴν ἦτο ἀκόμη ἁπλῆ φρεγάς μὲ ἱστία ἡ Ἥρα, οὐδὲν τῶν προτερημάτων της εἶχε χάσῃ ἤδη ὅτε ἀπέκτησεν ἕλικα καὶ μηχανὴν δυνάμεως ἑνακοσίων ἵππων διὰ νὰ γίνῃ ἀτμοκίνητον πολεμικόν.

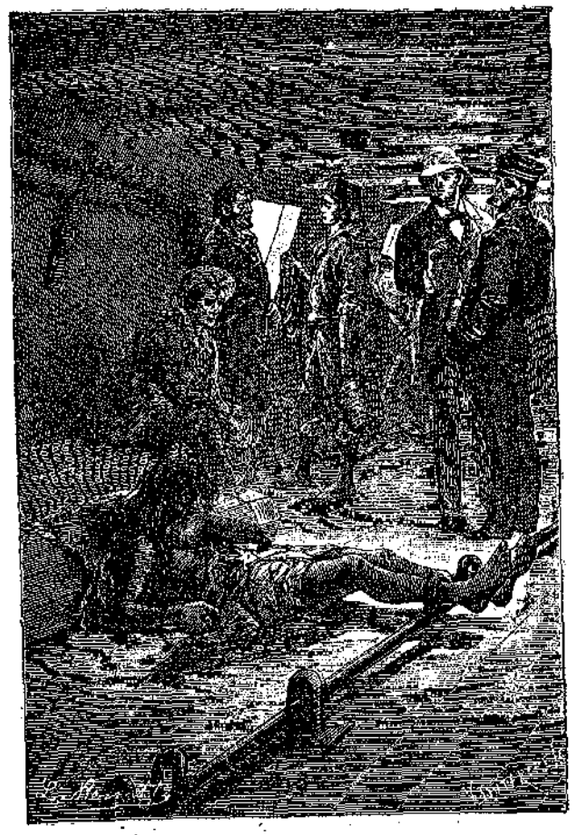

« ΕΥΡΙΣΚΕΤΟ ΕΙΣ ΤΟ ΚΑΤΩ ΜΕΡΟΣ ΤΟΥ ΠΛΟΙΟΥ ΜΕ ΤΑ ΣΙΔΕΡΑ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΠΟΔΑΣ». (Σελ. 147)

Διῆλθε λοιπὸν τὸν πορθμὸν τῆς Μαλάκκας καὶ τὸν πορθμὸν τοῦ Τορρές, μεταξὺ τῆς νέας Γουϊνέας καὶ τῆς αὐστραλικῆς ἠπείρου, ἀφῆκε πρὸς βορρᾶν τὸ ἀρχιπέλαγος Σολομῶντος καὶ τὴν νῆσον Βανικόρου, ἔφθασεν εἰς τὰς Μαρκησίας νήσους ἠγγυροβόλησε πρὸ τῆς Νούκας Χίβας, ἀπεβίβασεν εἰκοσάδα στρατιωτῶν, παραλαβοῦσα δὲ ἄλλους τόσους ἐπιστρέφοντας εἰς Γαλλίαν, διηυθύνθη πρὸς τὴν Ταΐτήν. Ἤδη τὸ δρομολόγιόν της ἦτο ἀκριβῶς ὡρισμένον. Ἔπλεε κατὰ μῆκος σχεδὸν ἄνευ παρεκκλίσεως τὸν τροπικὸν τοῦ Αἰγόκερω διευθυνομένη πρὸς τὴν νῆσον τοῦ Πάσχα. Ἀφ' οὗ δὲ προσήγγιζε καὶ ἐδῶ θὰ μετέβαινε πρὸς ἀνθράκευσιν εἰς τὸ Βαλπαραΐζον, θὰ ἔκαμπτε τὸ ἀκρωτήριον Χόρν, θὰνήρχετο μέχρι τῆς Ἀγίας Αἰκατερίνης ἐπὶ τῆς Βραζιλιανῆς ἀκτῆς, θὰ προσήγγιζε εἰς τὴν Δακὰρ καὶ εἰς τὴν Σενεγάλην καὶ θὰ κατέληγεν εἰς Τουλὼν διὰ τοῦ πορθμοῦ τοῦ Γιβραλτάρ.

Οὐδὲν ἀξιοσημείωτον γεγονὸς εἶχε συμβῆ μέχρις ὥρας κατὰ τὸ διάστημα τοῦ διὰ τοῦ Εἰρηνικοῦ μονοτόνου τούτου ταξειδίου. Ἡ ἐν Νούκα Χίβα καὶ ἡ ἐν Ταΐτὶ διαμονὴ ἦσαν πολὺ βραχεῖαι ὥστε νὰ διασκεδάσουν τοὺς ταξειδιώτας· ἄλλως τε μόνον τὸ ἐπιτελεῖον καὶ οἱ ξένοι τοῦ πλοιάρχου ἠδυνήθησαν νὰ ἐπωφεληθῶσι καὶ νὰ κάμουν σύντομόν τινα περίπατον ἐπὶ τῆς ξηρᾶς. Ἡ θερμοκρασία ἦτο ὑψηλή, ἀλλ' εὐχάριστος· ὁ πόντος καὶ ὁ οὐρανὸς ἠμιλλῶντο ἀπὸ πρωΐας μέχρις ἑσπέρας ποῖος νὰ φανῇ ὡραιότερος. Πτηνὰ ὅμως τίποτε, δένδρα τίποτε, νῆσος καμμία.

Πρέπει ἤδη νὰ τὸ ὁμολογήσωμεν· οἱ ἐπὶ τῆς Ἥρας ἐπλήττον φοβερά, προπάντων εἰς τὰς κάτω θέσεις, τὰς κατεχομένας ὑπὸ τῶν πεζοναυτῶν. Εἰς τὴν ξηρὰν ἀκόμη καὶ ἐν καιρῷ εἰρήνης, αἱ ὧραι τοῦ στρατιώτου ἀπασχολοῦνται ὅλαι· ἀλλ' ἐπὶ τοῦ πλοίου, ὁ στρατιώτης μένει τὸ περισσότερον μέρος τῆς ἡμέρας ἀργός, ἡ δὲ ἀργία κυρίως γεννᾷ τὴν πλήξιν. Τοῦτο ὅμως δὲν ἐμποδίζει καὶ τοὺς πεζοναύτας νὰ εἶνε γενναῖοι στρατιῶται καὶ νὰ ἐκθέ-

τουν ὁμοίως τὴν ζωὴν των ὑπὲρ τῆς πατρίδος, ὅταν σημαίνῃ ἡ ὥρα τοῦ κινδύνου.

Ἐκ τῶν ἀξιωματικῶν, πρὸς ἀποδίωξιν τῆς πλήξεως, ἄλλοι παίζουν οὐίστ, ἄλλοι ἀναγινώσκουν, ἄλλοι καταγίνονται εἰς ἔργα φιλολογικὰ καὶ ἐπιστημονικὰ καὶ ἄλλοι σκοτώνουν τὸν καιρὸν ὅπως ἠμποροῦν καραδοκοῦντες μετὰ πόθου τὴν ἡμέραν τῆς εἰς τὸν λιμένα ἀφίξεως. Μόνος ὁ πλοίαρχος Μανκαρὺ δὲν ἔπληττε ποτὲ ἐπὶ τοῦ πλοίου. Ἡ θάλασσα δι' αὐτὸν ἦτο τὸ στοιχεῖον του. Ἐμπαθῶς ἀγαπῶν τὸ ἐπάγγελμά του, κατεγίνετο ἐπὶ τοῦ πλοίου διαρκῶς φροντίζων καὶ περὶ τῶν ἐλαχίστων λεπτομερειῶν, ρίπτων τὸ βλέμμα του εἰς ὅλα· πρὸς ἐπίμετρον δὲ κατεγίνετο καὶ εἰς ἰδιαιτέρας μελέτας, συνάζων παρατηρήσεις μετεωρολογικὰς καὶ γράφων ἄρθρα διὰ τὴν Ναυτικὴν καὶ Ἀποικιακὴν Ἐπιθεώρησιν. Ἦτο λοιπὸν πάντοτε εὐχαριστημένος, πρὸ πάντων κατὰ τὸ ταξείδιον τοῦτο, κατὰ τὸ ὁποῖον εἶχε τὴν εὐτυχίαν νὰ ἔχῃ μαζί του καὶ τὸν φίλον του Κλοακέν.

Μεθ' ὅλον τὸ τραχύ του ἐξωτερικὸν ἦτο κατὰ βάθος ἀγαθὸς ἄνθρωπος καὶ ἀρκετὰ κοινωνικός. Δὲν τον ἠνώχλει διὰ τοῦτο διόλου ἡ παρουσία ξένων τινῶν συνδαιτυμόνων εἰς τὴν τράπεζάν του. Πρὸς τὴν κυρίαν Ὀμαλλοᾶ, ἂν καὶ πατάσσων πάντοτε τὴν βρεττανικήν της ὑπεροψίαν, ἐφέρετο ὅσον ἠδύνατο λεπτῶς καὶ εὐγενῶς, ἐκτιμῶν μάλιστα αὐτὴν διὰ τὴν πρὸς τὰ τέκνα τοῦ συνταγματάρχου Ροβινσῶνος ἀφοσίωσίν της. Πρὸς τὴν Ἀνθὴν ἐφέρετο πατρικῶς· τῷ ὑπερήρεσε δὲ ὁ εἰλικρινὴς χαρακτὴρ τοῦ Χάνδου, ἡ εὐτολμία του, ἡ ζωηρὰ του φαντασία, ὅπως τὸ σοβαρὸν πνεῦμα καὶ αἱ πρακτικαὶ γνώσεις τοῦ Παύλου. Ὁ συνταγματάρχης Οὐγκὸν τέλος ἦτο ὁ φαιδρότερος τῶν συνδαιτυμόνων, πάντοτε ἔχων κάποιαν διασκεδαστικὴν ἱστορίαν νὰ διηγηθῇ. Μόνος ὁ ταγματάρχης Ὀμολλοᾶ εἶχε τὸ προνόμιον νὰ εἶνε ἐνοχλητικὸς πρὸς τὸν πλοίαρχον Μανκαρὺ διὰ τῆς δουλικῆς του ἐκείνης ὑποταγῆς καὶ τῶν αἰωνίων του παραπόνων κατὰ τῆς ἀσθενείας τοῦ ὕπατος. Τὸ εὐτύχημα εἶνε ὅτι τὸ περισσότερον μέρος τοῦ καιροῦ του, ὁ ταγματάρχης διήρχετο κεκλεισμένος ἐντὸς τοῦ κοιτῶνός του καὶ πίνων τὰ πολυποίκιλα ἐκεῖνα ποτά, τὰ προωρισμένα νὰ σβύνωσι τὴν χρονίαν του δίψαν.

Ὁ Παῦλος κατεβρόχθιζε τὰ τεχνικὰ συγγράμματα τὰ ὁποῖα τῳ ἐδάνειζεν ὁ πλοίαρχος, ἦτο δὲ ἤδη πρώτης δυνάμεως εἰς τὰ ναυτικά. Ὁ Χάνδος εἶχε συνάψῃ εἴκοσι φιλίας μεταξὺ τῶν ναυτῶν, ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν δὲ τοῦ Κῶδικ ἐμυεῖτο εἰς τὰ μυστήρια τῆς ναυτικῆς τέχνης. Ἡ Ἀνθὴ καὶ ἡ κυρία Ὀμολλοᾶ ἀνεγίνωσκον κανὲν μυθιστόρημα, ἔπαιζον ὀλίγην μουσικὴ ἢ νωχελῶς καθήμεναι ἐπὶ τῶν ἀναλικνιστικῶν των ἑδρῶν, ἀπετέλουν μέρος τοῦ κύκλου τῶν ἀξιωματικῶν. Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἔκαμνον καμμίαν συναυλίαν ἢ κανένα μικρὸν χορόν· ἐνίοτε δὲ οἱ ὑπὸ τὸν κ. Ρετὺ μουσικοί, διὰ νὰ μὴ χάνωσι τὴν ἕξιν τοῦ παίζειν, ἐτοποθετοῦντο ἐπὶ τοῦ καταστρώματος καὶ ἔρριπτον εἰς τὴν αὖραν τοῦ Εἰρηνικοῦ τὰς περιπαθεῖς μελῳδίας τοῦ Μάγερμπερ καὶ τοῦ Ροσσίνη.

Ὁ κ. Κλοακὲν ἐχρησιμοποίει τὰς ὥρας τῆς σχολῆς του ἐπιδιδόμενος εἰς μακρὰν καὶ βαθεῖαν μελέτην τῆς πλακὸς ἐκείνης τοῦ Κανδαχάρ. Κατώρθωσεν ἤδη νὰ την ἀναγνώσῃ ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους, παρεδέχετο δὲ ἐν τῷ συνόλῳ τὰ ἐπ' αὐτῆς συμπεράσματα τοῦ συνταγματάρχου Ροβινσῶνος. Ἡ ἐν τῷ μέσῳ ἐπιγραφὴ ἦτο βεβαίως Χαλδαϊκὴ διήγησις περὶ τοῦ κατακλυσμοῦ τῆς Γραφῆς ἢ ἄλλου κατακλυσμοῦ τῶν προϊστορικῶν χρόνων, διὰ σφηνοειδῶν χαρακτήρων γεγραμμένη καὶ σχεδὸν κατὰ γράμμα ὁμοία πρὸς τὴν ἐπὶ πλίνθου εὑρεθεῖσαν ἐν Νινευὶ καὶ φυλασσομένην ἐν τῷ Βρεττανικῷ Μουσείῳ. Ἡ Χαλδαϊκὴ λοιπὸν προέλευσις τοῦ μνημείου ἦτο ἐκτὸς πάσης ἀμφιβολίας. Ἐπίσης ἦτο ἀναμφισβήτητος ἡ ὁμοιότης τῶν ἀστρονομικῶν εἰκασιῶν τῶν κεχαραγμένων περὶ τὴν ἐπιγραφήν, πρὸς τὰς παραστάσεις τοῦ δρυϊδικοῦ ζωδιακοῦ. Οὕτως ἡ μικρὰ χρυσῆ πλάξ ἡ εὑρεθεῖσα ἐν Ἀφγανιστὰν ἀπεδείκνυεν ὅτι τὴν αὐτὴν εἶχον καταγωγὴν αἱ ἐπιστημονικαὶ ἢ κοσμογονικαὶ γνώσεις τῶν Χαλδαίων καὶ τῶν Γαλατῶν. Ἦτο δὲ τόσῳ καταφανῶς εὐτυχὴς ὁ κ. Κλοακέν, σκεπτόμενος τὴν σπουδαιότητα τῆς ἱστορικῆς ταύτης ἀνακαλύψεως καὶ παρατηρῶν τὴν πολύτιμόν του πλᾶκα, ὥστε ὅλοι περὶξ του ἐκόντες ἄκοντες συνεμερίζοντο τὸν ἐνθουσιασμόν του. Καὶ αὐτὸς ἀκόμη ὁ Παῦλος, δὲν εἶχε πλέον τὸ θάρρος ν' ἀρνηθῇ τὸ ἐνδιάφερον καὶ τὴν χρησιμότητα τῆς ἀρχαιολογίας.

Μόνος ὁ Κάζης ἔρριπτεν ἐπὶ τῆς χρυσῆς πλακὸς βλέμματα ὄχι πολὺ φιλικά. Διὰ τοῦτο ὁ κ. Κλοακὲν ἂν καὶ πλήρης ἐμπιστοσύνης πρὸς τὸν καλὸν στρατιώτην, ἐκράτει πάντοτε ἐπάνω του τὸ πολύτιμον πορτοφόλιον, καὶ δὲν ἐχωρίζετο ἀπ' αὐτοῦ οὔτε ὅταν ἐκοιμᾶτο.

Ἄλλως οἱ φόβοι τοῦ Κάζη δὲν εἶχον πλέον κανὲν νόημα. Ἀπὸ δύο ἤδη μηνῶν καὶ πλέον εἶχον ἀφήσῃ τὴν Σαΐγκὸν καὶ τὴν Ἰνδικήν. Ἑκατομμύρια λευγῶν καὶ ἄδυσσοι ἀπύθμενοι τοὺς ἐχώριζαν ἤδη ἐκεῖθεν. Ἐπάτων ἐπὶ ὡραίας φρεγάδος γαλλικῆς, περιεστοιχίζοντο δέ, μεταξὺ οὐρανοῦ καὶ θαλάσσης, ὑπὸ πολυπληθοῦς σωματοφυλακῆς γενναίων στρατιωτῶν, ἡρωϊκῶν ναυτῶν, φίλων ἀφωσιωμένων. Καὶ αὐτὴ τῶν κινδύνων καὶ τῶν δυστυχημάτων ἡ ἀνάμνησις ἐξησθενεῖτο. Ἤρχισαν τώρα νὰ μὴ τα πιστεύουν ὡς πραγματικὰ ἢ νὰ τὰ ἀποδίδουν εἰς συμπτώσεις παραδόξους καὶ μαιραίας. Κάλλιον εἰπεῖν, δὲν ἐσυλλογίζοντο πλέον τίποτε· τὸ θάρρος ἐπανῆλθεν εἰς ὅλας τὰς καρδίας τῆς σκληρῶς δοκιμασθείσης ταύτης οἰκογενείας.

Πρωΐαν τινα ὁ Χάνδος ἐρχόμενος νὰ παρακαθήσῃ εἰς τὴν τράπεζαν τοῦ προγεύματος, διηγήθη ὅτι πρὸ μικροῦ εὑρίσκετο εἰς τὴν πρύμνην, — μέρος ὀλίγον συχναζόμενον ἀπὸ τοὺς ἐπιβάτας τῆς πρώρας, — καὶ ὅτι ἐκεῖ εἶχε συναντήσῃ ἕνα δυστυχῆ ἄνθρωπον πολὺ ἀξιολύπητον.

Ἦτο εἶδος μαύρου ἢ μιγάδος, ὁ ὁποῖος ἐφαίνετο σχεδὸν ἠλίθιος καὶ ὁ ὁποῖος καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦ ταξειδίου εὑρίσκετο εἰς τὸ κάτω μέρος τοῦ πλοίου μὲ τὰ σίδηρα εἰς τοὺς πόδας. Τὸν ὠδήγουν ἀνὰ δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας ἐπὶ τῆς γεφύρας, διὰ νὰ παίρνῃ ὀλίγον ἀέρα καὶ μετὰ ἡμίσειαν ὥραν πάλιν τον κατεβίβαζαν εἰς τὰ σίδηρα. Ὁ κακόμοιρος! Πετσὶ καὶ κόκαλο εἶχε γίνῃ. Πρέπει νὰ ἦταν πολὺ ὀλίγον εὐχάριστος καὶ ὠφέλιμος ὁ τρόπος αὐτὸς τοῦ ταξειδεύειν! Ὅλον τὸν καιρὸν νὰ εἶνε κανεὶς ἐξηπλωμένος ἐπὶ τοῦ γυμνοῦ πατώματος μὲ τὰ ποδάρια εἰς τὰ σίδηρα! Τί κακούργημα νὰ εἴχε πράξῃ ὁ δυστυχὴς διὰ νὰ τον βασανίζουν κατ' αὐτὸν τὸ τρόπον;

«Εἶνε ἕνας ἄγνωστος, ποῦ εἰσῆλθεν εἰς τὸ πλοῖον χωρὶς ἄδειαν καὶ ἀνευρέθη ἀφ' οὗ ἀπεπλεύσαμεν» εἶπεν ὁ πλοίαρχος Μανκαρύ. Ὁ κανονισμὸς τοῦ πολεμικοῦ ναυτικοῦ ἀπαιτεῖ εἰς ὁμοίαν περίστασιν νὰ κρατηθῇ δέσμιος μέχρι τοῦ λιμένος τῆς ἀποβιβάσεως, ὅπου θὰ δικασθῇ.

— Καὶ θὰ κάμῃ ὁλόκληρον τὸ ταξείδιον ὑπὸ τοιούτους ὅρους;» ἠρώτησεν ὁ Παῦλος ὁ ὁποῖος εἶχε καρδίαν συμπαθοῦσαν τοὺς δυστυχεῖς καὶ τὸν ὁποῖον ἀνεστάτωσεν ἡ εἴδησις.

— Ἀναμφιβόλως» ἀπήντησεν ὁ πλοίαρχος μὲ τὴν ἀκουσίαν σκληρότητα τοῦ ναυτικοῦ.

— Ἀλλά, πλοίαρχε! αὐτὸ εἶνε φρικῶδες. Ἐδῶ ἔχομεν ἕνα ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος πολὺ πιθανὸν δὲν εἶνε ἔνοχος παρὰ μόνον μέθης ἢ ἠλιθιότητος· καὶ χωρὶς νὰ τον κρίνουν, χωρὶς νὰ κούσουν τὰς δικαιολογήσεις του, ἂν ἔχῃ τυχὸν νὰ προβάλῃ, τοῦ βάζουν τὰ πόδια 'ς τὰ σίδερα καὶ του ἐπιβάλλουν νὰ κάμῃ ἔτσι τὸν γῦρον τοῦ κόσμου. Τοιοῦτος κανονισμὸς νομίζω ὅτι δὲν εἶνε ἄξιος ἔθνους γενναιόφρονος, ὅπως εἶνε ἡ Γαλλία.

Ὁ πλοίαρχος Μανκαρὺ εἶχεν ἀγαθὴν καρδίαν εὗρε δὲ τὴν παρατήρησιν τοῦ Παύλου πολὺ δικαίαν.

«Ξεύρετε τότε τί θὰ κάμω; εἶπε· θὰ συγκροτήσω ἀμέσως σήμερον δικαστήριον νὰ τον ἀκούσῃ καὶ νὰ τον κρίνῃ. Σᾶς διορίζω μάλιστα ἀπὸ τώρα συνήγορόν του.

— Ἐμένα, πλοίαρχε!» ἀνέκραξεν ὁ Παῦλος ἐρυθριῶν. Μήπως εἶμαι δικηγόρος;

— Δὲν ἔχει νὰ κάνῃ! τὸ ζήτημα δὲν εἶνε νομικὸν καὶ θὰ λυθῇ δι' ἁπλῆς λογικῆς. Δὲν εἶνε δύσκολον. Προφανῶς ὁ ἄνθρωπος εἰσχωρήσας εἰς τὸ πλοῖον χωρὶς ἄδειαν, ἔχει ἄδικον, ἀλλὰ τέλος πάντων ἠμπορεῖ νὰ ὑπάρχουν ἐλάφρυντικαὶ περιπτώσεις καὶ αὐτὰς ἔχετε τὴν ὑποχρέωσιν νὰ τας ἀνεύρετε καὶ νὰ μάς τας παρουσιάσετε, ὅσον εἰμπορεῖτε καλλίτερα. Ἢ θέλετε καλλίτερα νὰ ἐπιφορτίσω τὸν πρῶτον τυχόντα, ὅπως γίνεται συνήθως;

— Τότε, ἐξάδελφέ μου, δεχθῆτε,» εἶπεν ἡ μὶς Ἀνθὴ μειδιῶσα. «Ἐὰν ὁ πλοίαρχος μᾶς ἐπιτρέψῃ νὰ παρευρεθῶμεν εἰς τὴν συνεδρίασιν, θὰ εὐχαριστηθῶμεν πολὺ νὰ σας ἀκούσωμεν.

— Ὦ, ναί, Παῦλε! νὰ δεχθῆς! θὰ εἶνε ὡραῖον» ἀνέκραξε καὶ ὁ Χάνδος.

Ὁ Παῦλος ἠναγκάσθη νὰ δεχθῇ.

— Θὰ εἴμεθα καὶ ἡμεῖς; ἠρώτησεν ἡ Ἀνθή.

— Ἡ παρουσία ἀκροατῶν εἶνε ἐπιτετραμμένη, ἀπήντησεν ὁ πλοίαρχος· θά σας δώσω μάλιστα καὶ τιμητικὴν θέσιν ὄπισθεν τοῦ συμβουλίου.

Ἡ μὶς Ἀνθὴ ἐκρότησεν εὐθύμως τὰς χεῖρας. Ἡ διασκέδασις θὰ ἦτο λαμπρά, ὄχι μόνον δι' αὐτὴν ἀλλὰ καὶ δι' ὅλον τὸ πλήρωμα.

Ὁ Παῦλος ἔλαβε τὴν ἄδειαν νὰ συνεννοηθῇ μὲ τὸν ὑπόδικον διὰ νὰ ἴδῃ ποίους λόγους εἶχε νὰ προβάλῃ πρὸς ὑπεράσπισίν του. Ὁ πλοίαρχος ἔδωκε τὰς διαταγάς του καὶ κατὰ τὰς δύο ἡ μεγάλη αἴθουσα εὑρέθη μεταβεβλημένη εἰς δικαστήριον.

Εἰς τὸ βάθος τράπεζα κεκαλυμμένη διὰ πρασίνου τάπητος, περὶξ πολυθρόναι διὰ τὸ συμβούλιον, πρὸ τῆς τραπέζης ταύτης μικρὸν τραπέζιον διὰ τὸν συνήγορον καὶ ἄλλο διὰ τὸν δημόσιον κατήγορον. Ἕδραναι διὰ τοὺς προνομιούχους ἀκροατὰς καὶ διάστημα κενὸν διὰ τὸ πολὺ πλῆθος τῶν περιέργων.

Εἰς τὰς τρεῖς ἀκριβῶς ἡ κυρία Ὀμολλοᾶ καὶ ἡ μὶς Ἀνθή, λαμπρῶς ἐνδεδυμέναι ἦλθον καὶ κατέλαβον θέσεις ὄπισθεν τῆς πολυθρόνας τοῦ Προέδρου. Ὁ κ. Κλοακέν, ὁ συνταγματάρχης Οὐγκών, ὁ ταγματάρχης καὶ ἄλλοι ἀξιωματικοὶ ἐκάθησαν ἐπὶ τῶν ἑδράνων. Ὁ ὑποπλοίαρχος τῆς Ἥρας κατέλαβε τὴν ἕδραν τοῦ δημοσίου κατηγόρου. Τὸ πλεῖστον τῶν ὑπαξιωματικῶν καὶ τινες ναῦται κατέλαβον τὸ ἐπίλοιπον τῆς αἰθούσης, τῆς ὁποίας εἶχον μείνῃ ἀνοικταὶ αἱ θύραι καὶ τὰ παράθυρα. Ὁ Παῦλος κατέλαβε θέσιν τελευταῖος, μεθ' ὃ ἤρχισεν ἡ συνεδρίασις. Τὸ δικαστήριον συνέκειτο ἐκ τοῦ πλοιάρχου ὡς προέδρου καὶ τεσσάρων ἀξιωματικῶν τοῦ ναυτικοῦ. Ἐδόθη διαταγὴ νὰ φέρουν τὸν κατηγορούμενον.

Ἄνθρωπος μελανός, κατεσκληκώς, ἡμίγυμνος, φορῶν ράκη, εἰσῆλθεν ὑπὸ συνοδείαν δύο στρατιωτῶν καὶ ἔλαβε θέσιν ἐπὶ ἐδωλίου, ὄπισθεν τοῦ

συνηγόρου. Ἦτο μαῦρος μιγάς, ἢ ἁπλοῦς ἀνθρακεύς, μαυρισμένος διὰ κόνεως ἀνθράκων ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν ; Δύσκολον νὰ ποφανθῇ τις.

« Κατηγορούμενε », εἶπεν ὁ πρόεδρος, « σήκω ἐπάνω. Πῶς λέγεσαι ;

Ὁ ἄνθρωπος δὲν ἐκινήθη. Οἱ δύο φρουροὶ στρατιῶται τὸν ἔλαβον ἐκ τῶν βραχιόνων καὶ τὸν ἀνήγειραν. Ὁ πρόεδρος εἶτα ἐπανέλαβε τὴν ἐρώτησιν ἡ ὁποία πάλιν ἔμεινεν ἄνευ ἀπαντήσεως.

« Ὁμιλεῖς κογχινεζικά ;» ἠρώτησε τότε εἰς τῶν δικαστῶν ἐν τῇ καθαροτέρᾳ ἀνναμιτικῇ διαλέκτῳ.

Ὁ κατηγορούμενος ἔμεινεν ἄφωνος.

« Ὁ κατηγορούμενος φαίνεται ὅτι γνωρίζει μόνον ὀλίγας λέξεις γαλλικάς· εἶπεν ὁ Παῦλος ἐγειρόμενος· «ἂν καλῶς ἐννόησα, ὀνομάζεται Χὸ-Τό ἢ κάτι τι παρόμοιον, μετήρχετο δὲ τὸν φορτωτὴν ἀνθράκων εἰς τὸν λιμένα τῆς Σαϊγκόν. . . »

Ὁ πρόεδρος ἔδωκε τὸν λόγον εἰς τὸν δημόσιον κατήγορον. Ὁ ὑποπλοίαρχος εἶπεν ὅτι θὰ ἐζήτει κατὰ τοῦ κατηγορουμένου τὴν αὐστηρὰν ἐφαρμογὴν τῶν ναυτικῶν κανονισμῶν. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἰσῆλθε λάθρα εἰς τὸ πλοῖον καὶ συνελήφθη καθ' ἣν στιγμὴν ἡτοιμάζετο νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν ἀποθήκην τῶν ζωοτροφιῶν. Ἦτο τῆς γνώμης νὰ στηριχθῶσιν εἰς τὸ γράμμα τοῦ νόμου καὶ νὰ τὸν κρατήσουν δέσμιον μέχρις οὗ θὰ ἐδύναντο νὰ τὸν παραδώσουν εἰς τὸν εἰσαγγελέα τῆς Σαϊγκόν, τὸν μόνον κατάλληλον νὰ ἐξετάσῃ ποῖος εἶνε καὶ πόθεν ἔρχεται.

Τὰς λέξεις ταύτας εἰπὼν ὁ δημόσιος κατήγορος ἐπανεκάθισε· ὁ πρόεδρος ἔδωκε τὸν λόγον εἰς τὸν συνήγορον.

Ὁ Παῦλος εἶπεν ὅτι δὲν ἐθεώρει ἀναγκαῖον νὰ ἐπεκταθῇ. Ὅ,τι ἐδυνήθη νὰ ποσπάσῃ παρὰ τοῦ κατηγορουμένου, συνωψίζετο εἰς ὀλίγας λέξεις· οὔτε τὸνομά του ἦτο βέβαιος ἂν ἤκουσε καλῶς. Τὸ δικαστήριον εὑρίσκετο ἐνώπιον ἀνθρώπου δυστυχοῦς, παρία ἡμιαγρίου καὶ ἡμιηλιθίου, τὸν ὁποῖον δὲν κατηγόρουν παρὰ διότι εἰσῆλθε λάθρα εἰς ἓν πλοῖον. Διατί εἰσῆλθε καὶ πῶς ; Ὁ δυστυχής το ἠγνόει καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος. Καθὼς φαίνεται θὰ εἰσῆλθε μαζὶ μὲ ἄλλους ἀχθοφόρους, οἱ ὁποῖοι θὰ τὸν ἐγκατέλειφαν ἢ θὰ τὸν ἐλησμόνησαν. Ἦτο δίκαιον τώρα νὰ θεωρηθῇ ὑπεύθυνος δι' ἔγκλημα, τοῦ ὁποίου αὐτὸς πιθανὸν ἦτο τὸ πρῶτον θῦμα; Ὁπωσδήποτε, ἦτο δυνατόν, πρὶν ἀποδειχθῇ ἡ ἐνοχή του νὰ καταδικασθῇ ἐκ τῶν προτέρων εἰς τὴν ποινὴν νὰ διαπλεύσῃ ὅλον τὸν Ἀτλαντικὸν καὶ ὅλον τὸν Εἰρηνικὸν εἰς τὸ κῦτος τοῦ πλοίου, μὲ τὰ σίδηρα εἰς τοὺς πόδας ; Ἡ θέσις τοῦ ζητήματος ἤρκει ἁπλῶς νὰ το λύσῃ. Τὸ δικαστήριον θὰ παρεδέχετο, ἤλπιζεν, ὅτι καὶ ἔνοχος ἂν ἦτο ὁ κατηγορούμενος, εἶχεν ἤδη τιμωρηθῆ ἀρκούντως, σιδηροδέσμιος ἐπὶ 70 ὅλας ἡμέρας. Προέτεινε λοιπὸν τὴν ἀπελευθέρωσίν του ὑπὸ ἐπιτήρησιν, νὰ τῷ ἐπιτραπῇ δηλαδὴ νὰ ζῇ εἰς τὸ πλοῖον ὅπως καὶ οἱ ἄλλοι καὶ νὰναπνέῃ τὸν θαλάσσιον ἀέρα διὰ νὰ εἰμπορῇ νὰ ἐργάζεται καὶ νὰ κερδίζῃ τὰ πρὸς διατροφήν, βοηθῶν τοὺς ἀνθρακεῖς εἰς τὸ βαρὺ αὐτῶν ἔργον.

Μετὰ τὴν σύντομον ταύτην ἀγόρευσιν τὸ συμβούλιον συνδιεσκέφθη χαμηλοφώνως, μετὰ τρία δὲ λεπτὰ ὁ πρόεδρος ἀνήγγειλεν ὅτι τὸ δικαστήριον παρεδέχετο ὁμοθύμως — ἐκτὸς μιᾶς ψήφου, — τὸ συμπέρασμα τοῦ συνηγόρου. Ὁ κατηγορούμενος ἐκηρύχθη ἐλεύθερος ὑπὸ ἐπιτήρησιν.

Δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας κατόπιν, ἡ Ἀνθὴ ἐζήτησε παρὰ τοῦ Παύλου εἰδήσεις περὶ τοῦ πελάτου του καὶ ἔμαθε μετὰ χαρᾶς ὅτι τὸν ἐχρησιμοποίησαν εἰς τὴν μεταφορὰν τοῦ ἄνθρακος τοῦ προωρισμένου διὰ τὴν ἀτμομηχανήν.

« Αὐτὸ με κάμνει νὰ ἐνθυμηθῶ » ἀνέκραξεν ὁ Χάνδος ὅτι ποτὲ δὲν ἐπεσκέφθημεν τὴν αἴθουσαν τῶν μηχανῶν. Πλοίαρχε, μᾶς ἐπιτρέπετε νὰ καταβῶμεν ;

— Δὲν ἔχω ἀντίρρησιν» ἀπήντησεν ὁ πλοίαρχος » ἂν μάλιστα θέλουν αἱ κυρίαι νὰ ἰδοῦν καὶ αὐτὸ τὸ θέαμα, θά τας ὁδηγήσω ὁ ἴδιος εὐχαρίστως.»

Κατῆλθον πράγματι ὅλοι εἰς τὰς μηχανάς, ἐκεῖ δὲ μεταξὺ τῶν ἄλλων ἀξιοθαυμάστων καὶ ἀξιοπεριέργων συνήντησαν καὶ τὸν Χό-Τό, ὁ ὁποῖος πρὸ μικροῦ εἶχεν ἀναλάβῃ τὴν νέαν ἐργασίαν του, ρυπαρότερος καὶ μελανότερος παρά ποτε.

[Ἕπεται συνέχεια]

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΒΡΑΒΕΥΣΙΣ ΤΗΣ ΕΥΓΝΩΜΟΣΥΝΗΣ

Πρὸ ὀκτὼ περίπου ἐτῶν ἀπέθανεν ἐν Ἀθήναις ἄνθρωπός τις ὀνομαζόμενος Πλατίνης. Ὁ ἁπλοῦς καὶ ἀπέριττος οὗτος γέρων, ὅστις ἠγάπα νὰ κάμνῃ περίπατον εἰς τὴν δενδροστοιχίαν τῶν ἀνακτόρων, εἶχε περιουσίαν δύο τουλάχιστον ἑκατομμυρίων εἰς μετρητά. Ἐπειδὴ δὲ ἡ μὲν σύζυγός του εἶχεν ἀποθάνῃ, καὶ οὔτε τέκνα οὔτε συγγενεῖς εἶχεν, οἱ πολυπληθεῖς φίλοι καὶ γνωστοί του περιέμενον μὲ περιέργειαν τὴν ἡμέραν κατὰ τὴν ὁποίαν ἔμελε ν' ἀνοιχθῇ ἡ διαθήκη του.

Τόσῳ δὲ μεγαλειτέρα ἦτο ἡ περιέργεια ὅσῳ ὁ γέρων Πλατίνης ὀλίγους μῆνας πρὸ τοῦ θανάτου του, εἰς τοὺς μετ' αὐτοῦ σχετιζομένους ἔλεγε, μυστηριωδῶς μειδιῶν, ὅτι μίαν ἡμέραν θὰ μάθουν πόσον ἐφρόντισε νὰ φανῇ εὐγνώμων εἰς πᾶσαν ἀληθινὴν πρὸς αὐτὸν συμπάθειαν.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Πλατίνη ἡ διαθήκη του τὴν ὁποίαν εἶχε καταθέσῃ εἰς ἕνα συμβολαιογράφον ἠνοίχθη κατὰ τὸν νόμον εἰς τὸ δικαστήριον. Κατ' αὐτὴν γενικοὶ κληρονόμοι ἦσαν τὰ διάφορα φιλανθρωπικὰ καταστήματα τῆς Ἑλλάδος, εἰς τὰ ὁποῖα ἐκληροδότει ἓν ἑκατομμύριον τοῖς μετρητοῖς καὶ τὸ εἰσόδημα μερικῶν ἀκινήτων κτημάτων.

Εἴκοσι ἐκ τῶν στενοτέρων του φίλων, ἔλαβον προσέτι πλουσιοπάροχον κληροδότημα· ὅ,τι μεγαλειτέραν καθίστα τὴν ἀξίαν τοῦ δώρου ἦτο ὅτι ὁ ἀγαθὸς γέρων ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὰς κλίσεις καὶ τὰς ἀνάγκας τῶν φίλων του.

Νεαρός τις ζωγράφος ἔλαβε δέκα χιλιάδας δραχμῶν διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Ἰταλίαν, Γαλλίαν καὶ Γερμανίαν πρὸς τελειοποίησίν του· εἰς φίλος τῶν ἀρχαιοτήτων ἔλαβεν ὡραίαν συλλογὴν ἀρχαίων τὴν ὁποίαν μὲ τόσην ἀγάπην καὶ μὲ τόσα χρήματα εἶχε συλλέξῃ ὁ φιλάρχαιος γέρων· ἄλλος τις ἀσχολούμενος εἰς γεωπονικὰς ἐργασίας ἔλαβε λαμπρὸν καὶ ἐκτεταμένον κῆπον εὑρισκόμενον ἐν Πατησίοις· συγγραφεύς τις ἔλαβε τὴν μεγάλην βιβλιοθήκην του· χήρα ἀξιωματικοῦ, ἀπομεμακρυσμένη συγγενὴς τοῦ Πλατίνη ἐκληρονόμησε τὰ ὡραῖα ἐπιπλα τῆς οἰκίας του, ἡ δὲ δεκαοκταέτις θυγάτηρ της ὀκτὼ χιλιάδας δραχμῶν διὰ νὰ μορφωθῇ διδασκάλισσα τῆς μουσικῆς.

Ὁ γέρων Πλατίνης εἰς τὴν διαθήκην του εὐχαρίστει τοὺς φίλους του ἐκ βάθους καρδίας διὰ τὴν φιλικὴν συμπάθειαν τὴν ὁποίαν εἶχον ἐπιδείξῃ πρὸς αὐτόν, παρεκάλει δὲ αὐτοὺς νὰ φυλάξουν πάντοτε φιλικὴν τὴν ἀνάμνησίν του.

Εἰς τὸ τέλος τῆς διαθήκης, ὑπῆρχε μία παράγραφος διὰ τῆς ὁποίας ὁ Πλατίνης ἐδήλου ὅτι κατέθεσε κιβωτίδιον εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν, περιέχον ἓν ἑκατομμύριον δραχμῶν, καὶ ὅτι οἱ κληροδόχοι προσεκαλοῦντο νὰ εὑρεθῶσιν ἀκριβῶς μετὰ ἓν ἔτος εἰς τὸ πρωτοδικεῖον. Ἐκεῖ ἔμελλε ν' ἀνοιχθῇ τὸ κιβωτίδιον καὶ τότε θὰ ἐμάνθανον εἰς ποῖον ἐξ αὐτῶν ἐδόθη ὁ πλοῦτος τὸν ὁποῖον περιεῖχε.

Ἔκπληξις κατέλαβε τοὺς κληρονόμους. Ποῖος ἄρα ἐξ αὐτῶν θὰ ἦτο ὁ εὐτυχής; Ἀπὸ τὴν διαθήκην τίποτε δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ὑποθέσῃ τις.

Ἐκ τῶν κληρονόμων τινες ἦσαν εἰλικρινῶς εὐγνώμονες πρὸς τὸν γέροντα, ὅστις ἐξεδήλωσε μὲ τόσην φιλοφροσύνην τὰ φιλικά του αἰσθήματα. Ἄλλοι ἐνόμιζον ὅτι ἔπρεπε νὰ λάβουν μεγαλειτέρας δωρεὰς καὶ διὰ τοῦτο ἦσαν δυσηρεστημένοι. Εἰς ἄλλους ἐφαίνετο ἰδιότροπος ἡ ἐπιθυμία τοῦ διαθέτου νὰ περιμείνουν ἓν ἔτος ἀκόμη καὶ ἔπειτα ἀπὸ τόσην ἀνυπόμονον προσδοκίαν νὰ ἴδουν ἴσως ἄλλον τινὰ προτιμώμενον.

Εὐτυχεστάτη ὅλων ἦτο ἡ Ἀντιγόνη, ἡ νεαρὰ κόρη, ἥτις εἶχε λάβῃ τὰς ὀκτὼ χιλιάδας δραχμῶν διὰ νὰ τελειοποιηθῇ εἰς τὴν μουσικήν.

Ἡ μήτηρ της ἕως τότε ἐπαλαιε πρὸς πολλὰς δυσκολίας ὅπως μὲ τὴν ὀλίγην σύνταξιν τοῦ συζύγου της *τὰ βγάλῃ πέρα* ὅπως λέγομεν κοινῶς· εἶχε μακρυνήν τινα συγγένειαν πρὸς τὸν γέροντα Πλατίνην, ἀλλ' ἡ φιλοτιμία δὲν τῇ ἐπέτρεπε νὰ ζητήσῃ βοήθειαν· ἐπειδὴ δὲ ἦτο καλὴ οἰκοκυρὰ καὶ ἡ οἰκία της ἦτο πάντοτε εὐπρεπὴς ἴσως ὁ γέρων οὔτε ἐμάντευε κὰν τὰς πολλὰς ἀνάγκας της.

Ἡ νεαρὰ κόρη, ἡ ὁποία εἶχεν ὡραιοτάτην καὶ εὔστροφον φωνήν, εἶπε ποτε τυχαίως, ἀφ' οὗ ἔψαλε θελκτικῶς ᾄσμά τι εἰς τὸν Πλατίνην, ὅτι θὰ ἦτο εὐτυχὴς ἂν ἐτελειοποιεῖτο εἰς τὴν μουσικὴν ὥστε νὰ ἠμπορέσῃ νὰ γίνῃ μουσικοδιδάσκαλος. Ὁ ἀγαθὸς γέρων δὲν το ἐλησμόνησεν· ἡ δὲ νεαρὰ Ἀντιγόνη ἠσθάνθη

βαθεῖαν εὐγνωμοσύνην πρὸς τὸν εὐεργέτην της.

Ὁ γέρων Πλατίνης εἶχεν ἀποθάνῃ τὸν Δεκέμβριον. Τὴν δευτέραν ἑβδομάδα τοῦ Φεβρουαρίου, ὅτε ἤρχισεν ἤδη νὰ πνέῃ πνοὴ ἀνοίξεως, ἡ Ἀντιγόνη κρατοῦσα εἰς τὰς χεῖρας ὡραίαν ἀνθοδέσμην μετέβη μετὰ τῆς μητρός της εἰς τὸ νεκροταφεῖον διὰ νὰ στολίσῃ τὸν τάφον τοῦ Πλατίνη. Πόσον ὅμως ὀδυνηρῶς ἐξεπλάγη ἡ νεᾶνις ἰδοῦσα εἰς ποίαν κατάστασιν εὑρίσκετο ὁ τάφος τοῦ μεγαλοδώρου γέροντος! Κανεὶς δὲν εἶχε φροντίσῃ ἕως τότε δι' αὐτόν, ἀγριόχορτα ἐφύτρωνον παντοῦ· οὔτε σταυρὸς εἶχε στηθῇ, οὔτε κανδύλι ἔκαιεν ἐπ' αὐτοῦ.

Ἡ νεᾶνις περίλυπος ἠρώτησε τὸν φύλακα τοῦ νεκροταφείου, ὅστις ἐπιτηρεῖ τοὺς τάφους, ἂν κανεὶς δὲν φροντίζῃ διὰ τὸν τάφον τοῦ γέροντος Πλατίνη. Ὁ φύλαξ ἀπήντησε ὅτι ἀπὸ κανένα δὲν ἔλαβεν ἐντολὴν νὰ περιποιῆται τὸν τάφον ἐκεῖνον.

Ἡ Ἀντιγόνη ἐπῆγεν εἰς τὸν συμβολαιογράφον ὅπου ἦτο κατατεθειμένη ἡ διαθήκη, καὶ τῷ κατέστησε γνωστὴν τὴν θλιβερὰν κατάστασιν τοῦ τάφου. Ἀλλ' ὁ συμβολαιογράφος σηκώσας τοὺς ὤμους του εἶπεν ὅτι ὁ γέρων Πλατίνης ἐπρονόησεν ἀκριβέστατα διὰ πᾶσαν δαπάνην καὶ ὥρισε τὰ ἀναγκαῖα εἰς ἑκάστην χρήματα· διὰ τὸν τάφον του ὅμως δὲν διέταξε τίποτε, οὔτε ὑπάρχει χρηματικόν τι ποσὸν διαθέσιμον.

Οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς κόρης ἐγέμισαν δάκρυα.

—Ὄχι!...εἶπε, δὲν πρέπει νὰ μείνῃ περιφρονημένος ὁ τάφος τοῦ ἀνθρώπου που ἔκαμε τόσους εὐτυχεῖς, που κατεπράϋνε τόσας δυστυχίας! εἶνε καθῆκόν μου νὰ φροντίσω ἐγὼ διὰ τὸν τάφον του!

Ἡ ἀξιέπαινος νεᾶνις ἐφύλαξε τὸν λόγον της. Σταυρὸς φέρων τὸ ὄνομα τοῦ νεκροῦ ἐστόλιζε μετ' ὀλίγον τὸν τάφον, ἄνθη δὲ διάφορα ἐφύτρωσαν ἐπ' αὐτοῦ. Ὁ φύλαξ, λαμβάνων χρηματικόν τι ποσὸν παρ' αὐτῆς, τὸν ἐπότιζε τακτικά. Ἡ δὲ Ἀντιγόνη καὶ ἡ μήτηρ της μετέβαινον συχνὰ εἰς τὸ νεκροταφεῖον καὶ ἐκαθάριζον καὶ ἐστόλιζον τὸν μοναχικὸν τάφον.

Μετὰ ἓν ἔτος τὸ ἐν τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ κατατεθὲν κιβώτιον ἠνοίχθη, εὑρέθη δ' ἐν αὐτῷ ἡ ἑξῆς σημείωσις γραμμένη ἰδιοχείρως ὑπὸ τοῦ γέροντος Πλατίνη.

«Πολλὰς φορὰς μετέβαλα τὴν διαθήκην μου χωρὶς ποτε νὰ μείνω εὐχαριστημένος. Ὅστις ἔχει μεγάλην περιουσίαν ἔχει καὶ ἠθικὰ καθήκοντα. Ἐθεώρησα λοιπὸν ὀρθὸν ἀφ' οὗ τὸ ἥμισυ τῆς περιουσίας μου ἐδώρησα εἰς τὰ φιλανθρωπικὰ καταστήματα τῆς πατρίδος μου τὸ ἄλλο ἥμισυ νὰ δώσω εἰς ἀνταμοιβὴν τῆς ἀρετῆς. Εἰς τὸν βίον μου πολλοὶ μου ὡμίλησαν μὲ στοργήν· ἀλλὰ μόνος ὁ Θεὸς γνωρίζει τὰς καρδίας· ἐγὼ δὲν ἤμην εἰς θέσιν νὰ γνωρίζω ἂν ἦτο ἀληθὴς ἢ ψευδὴς ἡ ἀγάπη των. Ἐξ ὅλων τῶν ἀρετῶν ἀγνοτέρα καὶ σπανιωτέρα μου ἐφάνη ἡ εὐγνωμοσύνη· διὰ τοῦτο μετὰ ὥριμον σκέψιν ἀπεφάσισα τὸ ὑπόλοιπον ἥμισυ τῆς περιουσίας μου, νὰ δώσω εἰς τὰς εὐγνώμονας καρδίας. Εἰς ὅλους ὅσους μ' ἐπλησίασαν ἐπροσπάθησα νὰ φανῶ χρήσιμος· δικαίως λοιπὸν δύναμαι νὰ ἐλπίσω ὅτι ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι τοσάκις μὲ εὗρον βοηθὸν εἰς τὴν ἀνάγκην των θὰ ἐπισκέπτωνται κάποτε τὸν τάφον μου, ὁ ὁποῖος ἐγκλείει πιστὸν φίλον· ἀφῆκα παραγγελίαν ὁ τάφος μου νὰ μείνῃ ἐγκαταλελειμμένος ἂν κανεὶς δὲν φροντίσῃ αὐθορμήτως νὰ τὸν περιποιηθῇ. Εἰς τοὺς φίλους μου ὅσοι θὰ τιμήσουν τὴν μνήμην μου περιποιούμενοι τὴν τελευταίαν μου κατοικίαν, ἠθέλησα νὰ δώσω ἰδιαίτερον δεῖγμα τῆς εὐγνωμοσύνης μου· ὁρίζω λοιπόν, ἂν πολλοὶ ἀπὸ κοινοῦ φροντίσουν διὰ τὸν τάφον μου νὰ μοιρασθοῦν ὅλοι τὸ ἑκατομμύριον τῶν δραχμῶν εἰς ἴσας μερίδας· ἂν ὅμως κανεὶς ἀπὸ τοὺς κληρονόμους μου ἐντὸς τοῦ ἔτους ἀπὸ τοῦ θανάτου μου δὲν φροντίσῃ νὰ μου κάμῃ τὴν χάριν ταύτην, τότε καὶ τὸ ἑκατομμύριον τοῦτο νὰ δοθῇ εἰς τὰ αὐτὰ φιλανθρωπικὰ καταστήματα εἰς τὰ ὁποῖα ἐδόθη καὶ τὸ προηγούμενον.

Ἡ πτωχὴ Ἀντιγόνη εὑρέθη διὰ μιᾶς πρὸς ἔκπληξίν της ὅτι εἶχε τὸ ἀποκλειστικὸν δικαίωμα ἐπὶ τοῦ ἑκατομμυρίου ἐκείνου! Φαντάζεσθε τὴν ἀπελπισίαν, τὴν πικρὰν μετάνοιαν τῶν ἄλλων διὰ τὴν ἔλλειψιν ὀλίγης εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν ἀγαθὸν γέροντα. Φαντάζεσθε καὶ τὴν εὐτυχίαν τῆς Ἀντιγόνης καὶ τῆς μητρός της . . .

Ἡ ἀγαθὴ νεᾶνις ἐφάνη ἀξία κληρονόμος τόσον μεγαλοψύχου καὶ εὐσυνειδήτου ἀνδρός· ὁ χρυσὸς εἰς τὰς χεῖράς της δὲν ἔμεινε νεκρὸν μέταλλον, ἀλλὰ κατεπράϋνε τὸν πόνον τῆς δυστυχίας, διέχεε πανταχοῦ εὐλογίαν!

ΣΟΦΙΑ ΔΗΜΟΥ

ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΧΡΟΝΟΙ ΤΟΥ ΓΑΡΙΒΑΛΔΗ

Μετὰ λατρείας προφέρουσιν οἱ Ἰταλοὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἐξόχου φιλοπάτριδος καὶ ἀτρομήτου πολεμιστοῦ, ὅστις συνετέλεσεν ὑπὲρ πάντα ἄλλον εἰς τὴν ἀποκατάστασιν μιᾶς μεγάλης Ἰταλίας, μιᾶς καὶ ἑνιαίας Πατρίδος. Μυθιστορικαὶ εἶνε αἱ περιπέτειαι τοῦ πολυταράχου βίου τοῦ περιωνύμου ἀνδρὸς τὸν ὁποῖον ὁ Βίκτωρ Οὐγγὼ ἀπεκάλεσε κατ' ἐξοχὴν ἥρωα καὶ διὰ τὸν ὁποῖον ὄχι μόνον οἱ Ἰταλοὶ ἀλλ' ὅλοι οἱ θαυμασταὶ τῶν εὐγενῶν μεγαλουργημάτων ἐπένθησαν ὅτε ἀπέθανε τῷ 1882.

Ἐκ βιογραφίας τοῦ Γαριβάλδη τὴν ὁποίαν ἔγραψεν ὁ μυθιστοριογράφας Ἀλέξανδρος Δουμᾶς, καὶ ἐν τῇ ὁποίᾳ παριστᾷ τὸν στρατηγὸν διηγούμενον μὲ ἀφέλειαν τὸν περιπετειώδη καὶ πλήρη κινδύνου βίον του, ἀποσπῶμεν, ὅσα δύνανται νὰ ἐνδιαφέρωσι τοὺς ἀναγνώστας ἡμῶν.

«Ἐγεννήθην εἰς τὴν Νίκαιαν τὴν 22 Ἰουλίου 1806, εἰς οἰκίαν ἡ ὁποία ἄλλοτε ἀνῆκεν εἰς ἀρτοποιὸν καὶ τῆς ὁποίας τὸ ἰσόγειον καὶ τώρα εἶνε ἀρτοποιεῖον.

»Ὁ πατήρ μου ἦτο υἱὸς ναυτικοῦ, καὶ ναυτικὸς ὁ ἴδιος· οἱ ὀφθαλμοί μου καθὼς ἠνοίχθησαν εἶδον τὴν θάλασσαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἔμελλον νὰ περάσω σχεδὸν ὅλην τὴν ζωήν μου.

»Ἡ μόνη σωματικὴ ἄσκησις τῆς νεότητός μου ἦτο τὸ κολύμβημα. Πότε καὶ πῶς ἔμαθον νὰ κολυμβῶ δὲν ἐνθυμοῦμαι· μοὶ φαίνεται ὅτι πάντοτε ἤξευρα. Δὲν πρέπει λοιπὸν νὰ καυχῶμαι, ἀφοῦ εἶνε γνωστὴ ἡ ἐμπιστοσύνη τὴν ὁποίαν εἶχα εἰς τὸν ἑαυτόν μου, ἂν ποτε δὲν ἐδίστασα νὰ ριφθῶ εἰς τὴν θάλασσαν ὅπως σώσω ζωήν τινος ἐκ τῶν ὁμοίων μου.

»Ἡ μητέρα μου ἦτο πρότυπον γυναικείας ἀρετῆς. Ἂν ὑπάρχῃ ἀγαθόν τι αἴσθημα εἰς τὴν καρδίαν μου ὁμολογῶ ὅτι ἐξ αὐτῆς το ἀπέκτησα. Δὲν εἶμαι βέβαια δεισιδαίμων, ἀλλ' ἐν τούτοις ἐπιβεβαιῶ ὅτι εἰς τὰ δεινότερα συμβάντα τῆς ζωῆς μου ὅτε ὁ ὠκεανὸς ἐμούγκριζεν ὑπὸ τὴν τρόπιδα καὶ κατὰ τῶν πλευρῶν τοῦ πλοίου μου, τὸ ὁποῖον ἀνύψονεν ὡς φελλὸν ἐπὶ τῶν κυμάτων, ὅτε αἱ σφαῖραι ἐσύριζον εἰς τὰ ὦτά μου ὡς ὁ τρικυμιώδης ἄνεμος, ὅτε αἱ βολίδες ἐπίπτον βροχηδὸν περίξ μου ὡς χάλαζα, τὴν ἔβλεπον γονυπετῆ, βυθισμένην εἰς προσευχήν, κύπτουσαν εἰς τοὺς πόδας τοῦ παντοδυνάμου, τὸν ὁποῖον ἐπεκαλεῖτο δι' ἐμέ, τὸ τέκνον τῶν σπλάγχνων της· καὶ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον μοῦ ἔδιδε ἐκείνην τὴν καταπληκτικὴν ἐνίοτε γενναιότητα ἦτο ἡ πεποίθησις, ὅτι ἀδύνατον ἦτο νὰ μοι συμβῇ δυστύχημα ἐν ὅσῳ τοιαύτη ἁγία γυνή, τοιοῦτος ἄγγελος ἐδέετο ὑπὲρ ἐμοῦ.

»Τὰ παιδικά μου ἔτη διῆλθα ὡς ὅλα τὰ παιδία. Οὐδὲν ἔκτακτον μοὶ συνέβη εἰς τὴν ἡλικίαν ταύτην. Εἶχα καλὴν καρδίαν. Ἠσθανόμην συμπάθειαν εἰς πᾶν ὅ,τι ἦτο μικρόν, ἀσθενὲς καὶ πάσχον· ἡ δὲ εὐσπλαγχνία αὕτη ἔφθανε μέχρι αὐτῶν τῶν ζώων.

»Ἐνθυμοῦμαι ὅτι μίαν ἡμέραν εὗρον ἕνα γρύλλον καὶ ἔφερα αὐτὸν εἰς τὸ δωμάτιόν μου, ὅπου ἐν ᾧ ἔπαιζα μαζί του τὸν ἔπιασα μὲ ἀδεξιότητα τῆς παιδικῆς ἡλικίας καὶ ἀπέσπασα τὸν ἕνα πόδα του· τόσον μ' ἐλύπησε τὸ συμβὰν τοῦτο, ὥστε πολλὰς ὥρας ἔμεινα κλεισμένος εἰς τὸ δωμάτιόν μου, κλαίων πικρῶς.

«Ἄλλοτε πάλιν ἐν ᾧ ἐπήγαινα εἰς τὸ κυνήγιον μὲ ἕνα ἐξάδελφόν μου, ἐστάθην εἰς τὴν ὄχθην μιᾶς βαθείας τάφρου ὅπου αἱ πλόντριαι συνήθιζον νὰ πλύνωσι τὰ πανία των καὶ ὅπου ἐκείνην τὴν ὥραν γυνή τις ἔπλυνε. Ἀγνοῶ πῶς ἔτυχε νὰ πέσῃ εἰς τὸ νερὸν αὕτη. Μὲ ὅλην τὴν μικρὰν ἡλικίαν μου (ἤμην μόλις 8 ἐτῶν) ἐρρίφθην εἰς τὸ ὕδωρ καὶ την ἔσωσα. Διηγοῦμαι τοῦτο διὰ νὰ ἀποδείξω πόσον φυσικὸν εἶνε εἰς ἐμὲ τὸ αἴσθημα τὸ ὁποῖον με παρακινεῖ νὰ βοηθῶ τοὺς ὁμοίους μου καὶ πόσον ὀλίγον ἔπαινον ἀξίζω διὰ τοῦτο.

»Ἐκ τῶν διδασκάλων τοὺς ὁποίους εἶχα κατ' αὐτὴν τὴν περίοδον τῆς ζωῆς μου εἰς ἕνα πρὸ πάντων, τὸν Ἀρέναν, διατηρῶ ἰδιαιτέραν εὐγνωμοσύνην. Εἰς αὐτὸν χρεωστῶ τὸ ὀλίγον, τὸ ὁποῖον γνωρίζω· πρὸ πάντων εἰς αὐτὸν ὀφείλω αἰωνίαν εὐγνωμοσύνην διότι μοι ἐδίδαξε τὴν μητρικήν μου γλῶσσαν διὰ τῆς συνεχοῦς ἀναγνώσεως τῆς πατρίου ἱστορίας! Τὸ σφάλμα τοῦ νὰ μὴ διδάσκουν εἰς τὰ τέκνα τὴν γλῶσσαν καὶ τὰ ἔργα τῆς πατρίδος συμβαίνει συχνὰ εἰς τὴν Ἰταλίαν. Εἰς ταύτην λοιπὸν τὴν πρώτην ἀνάγνωσιν τῆς ἱστορίας τοῦ ἔθνους μου καὶ εἰς τῆς ὡραίας γλώσσης μου τὴν μελέτην, χρεωστῶ τὰς ὀλίγας ἱστορικὰς γνώσεις, τὰς ὁποίας κατώρθωσα ν' ἀποκτήσω. Τὸ πρῶτον πλοῖον ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἠρωτρίωσα τὴν θάλασσαν ὠνομάζετο Σταθερότης. Τὰ ρωμαλέα της πλευρά, οἱ ὑψηλοὶ καὶ ἐλαφροὶ ἱστοί της, τὸ ἐκτεταμένον κατάστρωμά της καὶ αὐτὴ ἀκόμη ἡ εἰς τὴν πρῶραν της προτομὴ γυναικὸς μένουν διὰ παντὸς ἐγκεχαραγμένα εἰς τὴν μνήμην μου. Μὲ πόσην χάριν ἔκυπτον ἐπὶ τῶν κωπῶν των οἱ ναῦται της! Μὲ ποίαν ἀγαλλίασιν ἤκουα τὰ ᾄσματά των! . . . Ὦ! ἂν ἐκεῖνα τᾄσματα ἦσαν διὰ τὴν πατρίδα, πῶς θὰ μ' ἐνεθουσίαζον! Ἀλλὰ τίς νὰ τοις εἴπῃ τότε ὅτι εἴχαμεν πατρίδα; Ὄχι, ὄχι! εἴχαμεν ἀνατραφῆ ὡς Ἑβραῖοι φέροντες τὴν ἰδέαν ὅτι ἡ ζωὴ ἕνα μόνον σκοπὸν ἔχει, τὴν ἀπόκτησιν πλούτου.

»Ἐν ᾧ παρετήρουν περιχαρὴς ἀπὸ τὸν δρόμον τὸ πλοῖον, εἰς τὸ ὁποῖον ἔμελλον νὰ ἐπιβιβασθῶ, ἡ μήτηρ μου ἡτοίμαζε τὰ ἐνδύματά μου κλαίουσα.

»Ὁ προορισμός μου ἦτο νὰ τρέχω εἰς τὰς θαλάσσας. Ὁ πατήρ μου ἀντέστη ὅσον ἠδύνατο· ἤθελε νὰ κολουθήσω στάδιον ἄνευ κινδύνων, ἀλλ' ἡ ἐπιμονήμου ἐνίκησεν· ἐπεβιβάσθην τοῦ βρικίου Σταθερότης».

ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΝΟΣ ΛΟΥΛΟΥΔΙΟΥ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΔΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

— Τί εὐτυχία! τὸ κοριτσάκι μ' ἔκοψε· ἐνόμισα ὅτι δέν με εἶχεν ἰδῆ. Ἤμουν τόσον κρυμμένος εἰς τὴν γωνίαν μου· τὸ κοριτσάκι εἶχε κόψῃ τοὺς ἄλλους πανσέδες κ' ἐμένα μ' ἀφῆκε. Κ' ἐγὼ ἤμουν πολύ, πολὺ λυπημένος...

«Ὤ, νά, μ' ἐπῆρε καὶ μ' ἔβαλεν εἰς τὴν ἀνθοδέσμην· τί εὐτυχία· θὰ πάγω νὰ ἰδῶ λοιπὸν κ' ἐγὼ τὸν κόσμον!...

«Ἄ! τί ζέστη που εἶνε εἰς τὸ χέρι τοῦ κοριτσιοῦ! Ἀλλὰ τί κάμνει; Ἐννόησα· ἐτύλιξε μιὰ κλωστὴ τριγύρω μας καὶ μας σφίγγει ὅλους μαζί· καὶ σφίγγει... Ὤ, πῶς σφίγγει! Δὲν ἠμπορῶ πλέον ν' ἀναπνεύσω!

«Τί ζέστη! ὤ! τί ζέστη! πνίγομαι. Ἄχ, δ' ατί μ' ἔκοψαν ἀπ' ἐκεῖ ποῦ ἤμουν; Ἤμουν τόσον καλὰ κάτω ἀπὸ τὰ φύλλα, ἦτο τόση δροσιά! Τί ἄσχημά που ἔκαμα νὰ θέλω νὰ ἔβγω ἀπὸ τὴν θέσιν μου. Κάποτε κανεὶς ἐπιθυμεῖ τὸ κακό του μόνος του.

«Ὤ, τὸ κοριτσάκι μᾶς ἔβαλε 'ς τὸ νερό. Τέλος πάντων!... Ἔπρεπε νά το ἔχῃ κάμῃ πρὸ πολλοῦ. Ὁ μικρός της ἀδελφὸς μᾶς κυττάζει μὲ θαυμασμόν· μᾶς χαϊδεύει μὲ τὰ μικρά του χεράκια. Εἶμαι καλλίτερα· νοιώθω ὅμως ὅτι ὀλίγον μόνον μου μένει νὰ ζήσω.. Μ' ἀφῆκαν πολὺν καιρὸν χωρὶς νερό.»

Παιδιά που μαζεύετε ἄνθη, σκεφθῆτε ὅτι καὶ τὰ μικρὰ αὐτὰ ὄντα ὑποφέρουν· χρειάζονται περιποίησιν, νερὸ πρὸ πάντων. Ὅταν τα κόπτετε ἀπὸ τὸ φυτόν που τα ἐγέννησε, φροντίζετε δι' αὐτά· ἀρκεῖ ὅτι τὰ κόπτετε, μήν τα θανατόνετε!...

ΑΙ ΦΩΛΕΑΙ ΤΩΝ ΧΕΛΙΔΟΝΩΝ

— Μητέρα, πότε θὰ μαγειρεύσῃς φωλεὰς χελιδόνων, εἶπεν ὁ Ἀνδρέας μίαν ἡμέραν.

— Φωλεὰς χελιδόνων!

— Ναί, εἶδα εἰς ἕνα βιβλίον ὅτι εἶνε πολὺ ὡραῖον φαγητὸν καὶ ἐπιθυμῶ πολὺ νὰ φάγω.

— Καὶ εἰς ποῖον βιβλίον το εἶδες;

— Εἰς ἓν βιβλίον περὶ Κίνας.

— Ἀλλ' ἐδῶ δὲν εἴμεθα εἰς τὴν Κίναν.

— Τί σημαίνει; Κ' ἡμεῖς ἐδῶ ἔχομεν φωλεὰς χελιδόνων· ἔχομεν μάλιστα μίαν ἐπάνω ἀπὸ τὸ παράθυρόν μας.

— Πρῶτα, πρῶτα, εἶπεν ἡ Οὐρανία ἀναμιχθεῖσα εἰς τὴν συνδιάλεξιν, δὲν ἐπιτρέπω νὰ ἐγγίσῃ κανεὶς τὰς φωλεὰς τῶν χελιδόνων· ἀγαπῶ πολὺ αὐτὰ τὰ πουλιά, καὶ δὲν θέλω νὰ τα ἐνοχλήσῃ κανείς. Λέγουν ὅτι τὸ κρήμνισμα τῶν φωλεῶν των φέρει κακό· Πές μου, μητέρα, θὰ ἀφήσῃς νὰ τας πειράξουν;

— Ὄχι, κόρη μου.

— Καὶ δεύτερον, ἐξηκολούθησε: τί ἰδέα τοῦ Ἀνδρέα νὰ θέλῃ νὰ φάγῃ χελιδωνοφωλιές! Πῶς δὲν σιχαίνεται;

— Καὶ οἱ Κινέζοι πῶς τρώγουν;

— Οἱ Κινέζοι!... εἶπεν ἡ Οὐρανία μὲ περιφρόνησιν.

— Ἀκούσατε καὶ θὰ ἰδῆτε ὅτι ἔχετε ἄδικον νὰ μαλόνετε, εἶπεν ἡ μήτηρ των. Ἡ χελιδών, τῆς ὁποίας τὴν φωλεὰν τρώγουν οἱ Κινέζοι, δὲν εἶνε ἡ χελιδὼν τῆς πατρίδος μας. Τὴν ὀνομάζουν Σαλαγγάνα. Κατοικεῖ τοὺς βράχους τῶν νήσων τῆς Ἰνδικῆς θαλάσσης, τὸ δὲ μεγαλείτερον ἐμπόριον τῶν φωλεῶν τούτων γίνεται εἰς τὴν Ἰάδαν. Ἡ σαλαγγάνα εἶνε πολὺ μικροτέρα ἀπὸ τὴν ἰδικήν μας χελιδόνα· τὸ πτέρωμά της εἶνε μαῦρον ἀπὸ πάνω, ὑπόλευκον ἀπὸ κάτω, τὸ δὲ ἐμπρόσθιον μέρος εἶνε καστανόν. Ὡς βλέπετε τὸ ἔνδυμά της δὲν εἶνε τίποτε ξεχωριστόν.

— Τὸ πᾶν εἶνε ὅτι εἶνε χρήσιμος! εἶπεν ὁ Ἀνδρέας μὲ σοβαρότητα.

— Μὲ ὅλα αὐτά, εἶπεν ἡ Οὐρανία, νὰ τρώγῃ κανεὶς χελιδωνοφωλιὲς πρέπει νὰ εἶνε... τρομερὰ Κινέζος!... Ἐγὼ καλλίτερα ἔχω νὰ τρώγω 'ς ὅλη μου τὴ ζωὴ ψωμὶ ξηρὸ...

— Θὰ ἔτρωγες φωλεὰς χελιδόνων, ὅπως καὶ οἱ ἄλλοι, ἂν ἦσο εἰς τὸν τόπον ὅπου εὑρίσκονται, καὶ ἂν εἶχες χρήματα νὰ τας ἀγοράσῃς, διότι εἶνε φαγητὸν ὄχι μόνον πολυζήτητον ἀλλὰ καὶ πολὺ ἀκριβόν, εἶπεν ἡ μήτηρ τῆς Οὐρανίας.

— Ἀκριβό! μιὰ φωλιὰ ἐκεῖ μὲ χορτάρι, μ' ἄχυρα καὶ πτερά!...

— Ἡ φωλεὰ τῆς σαλαγγάνας δὲν εἶνε ὅπως τῶν ἄλλων πτηνῶν. Ἐγὼ εἶδα, καὶ μάλιστα ἔφαγα!...

— Ἔφαγες! ἐπανέλαβαν τὰ δύο παιδία. Ἔφαγες φωλιὲς χελιδόνων; Ἀλλὰ σὺ εἶπες ὅτι εὑρίσκονται μόνον εἰς τὴν Κίναν.

— Αὐτὸ εἶν' ἀλήθεια· ἐν τούτοις ὁ θεῖος σας Ἀνδρέας ὁ ἀξιωματικὸς τοῦ ναυτικοῦ μᾶς ἔφερε μιὰ φορά.

— Πῶς εἶνε; Τί χρῶμα ἔχει; ἠρώτησαν τὰ παιδία συγχρόνως.

« ΚΑΤΕΒΗ ΜΕ ΚΡΕΜΑΣΤΗΝ ΣΚΑΛΑΝ » (Σελ. 154)

— Ἂν ἐβλέπατε τοιαύτην φωλεάν, ποτὲ δὲν θὰ ἐφαντάζεσθε, παιδιά μου, ὅτι την κατεσκεύασε πτηνόν. Ἡ φωλεὰ αὐτὴ ὁμοιάζει περίπου πρὸς ὄστρακον στρειδιοῦ. Ἀποτελεῖται ἀπὸ ὕλην ὑποκίτρινον καὶ ἡμιδιαφανῆ. Τὴν βράζουν εἰς τὸ νερὸν καὶ τότε διαλύεται ὡσὰν πηκτή, σχηματίζεται δὲ ἓν εἶδος κ ο ν σ ο μ ὲ τὸ ὁποῖον παρασκευάζουν μὲ ζωμὸν πουλαρικῶν καὶ διάφορα μυρωδικά.

— Εἶνε πραγματικῶς ὡραία;

— Ὤ, τὸ κατ' ἐμέ . . . εἶπε γελῶσα ἡ μήτηρ τῶν παιδίων, ποτέ μου δὲν θὰ ἐταξείδευα εἰς τὴν Κίναν, εἰ μὴ μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ φάγω φωλεὰς χελιδόνων.

— Καὶ μὲ τί κατασκευάζει ἡ σαλαγγάνα τὴν παράξενη αὐτὴ φωλεάν; ἠρώτησεν ἡ Οὐρανία.

— Πολὺν καιρὸν δέν το ἤξευραν. Ἄλλοι ἔλεγαν ὅτι ἡ κυριωτέρα ὕλη ἀποτελεῖται ἀπὸ θαλάσσια φυτά, καὶ συγκολλᾶται μὲ μίαν διαφανῆ οὐσίαν ἡ ὁποία τρέχει ἀπὸ τοὺς βράχους τοὺς εὑρισκομένους εἰς τὰς ἀκτὰς τῶν νήσων· ἄλλοι ὅτι την κατασκευάζει μὲ αὐγὰ ψαριῶν, τὰ ὁποῖα μαζεύει εἰς τὸν ἀφρὸν τῆς θαλάσσης. Καὶ ἄλλας διαφόρους γνώμας ὑπεστήριξαν ἄλλοι. Σήμερον ὅμως ἐπικρατεῖ ἡ ἰδέα, ὅτι αἱ σαλαγγάναι κατασκευάζουν τὰς φωλεάς των μὲ τὸ σάλιο των.

Η ΣΑΛΑΓΓΑΝΑ ΚΑΙ Η ΦΩΛΕΑ ΤΗΣ

— Μὲ τὸ σάλιο των; τί ἀκάθαρτοι! . . . ἀνεφώνησεν ἡ Οὐρανία.

— Σιῶπα δὰ ἐπὶ τέλους! εἶπεν ὁ Ἀνδρέας, τὸν ὁποῖον αἱ λεπτομέρειαι αὗται ἐνδιέφερον τὰ μέγιστα. Καὶ πῶς ἐβεβαιώθησαν ὅτι τας κατασκευάζουν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον; εἶπε παρατηρῶν τὴν μητέρα του μὲ ἐρωτηματικὰ βλέμματα.

— Ἁπλούστατα, κατέβησαν εἰς τὰ σπήλαια ὅπου αἱ χελιδόνες κατεσκευάζουν τὰς φωλεάς των.

«Σᾶς εἶπα ὅτι αἱ σαλαγγάναι κατεσκευάζουν τὰς φωλεάς των εἰς βράχους τῶν ἀκτῶν. Εἴς τινα μέρη αἱ φωλεαὶ αὗται εἶνε ἄφθονοι· ἀπὸ τὴν βάσιν τῶν βράχων ἕως τὴν κορυφήν των. Ὅσοι λοιπὸν θέλουν νὰ μαζεύσουν φωλεὰς κρεμῶνται ἀπὸ σχοινὶ τὸ ὁποῖον εἶνε δεμένον εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ βράχου. Διὰ τὸ εἶδος τοῦτο τῆς θήρας ἀπαιτεῖται πολλὴ ἐπιδεξιότης καὶ πολλὴ ἄσκησις, προσέτι δὲ καὶ πολὺ θάρρος ὅπως ριψοκινδυνεύῃ κανεὶς ἐπάνω ἀπὸ τὴν θάλασσαν, δεμένος εἰς ταλαντευόμενον σχοινίον, τὸ ὁποῖον κτυπᾷ τὸν βράχον καὶ τοῦ ὁποίου οἱ κλονισμοὶ κάμνουν τὸν ἄνθρωπον ν' ἀπολυθῇ καὶ νὰ γίνῃ κομμάτια κάτω εἰς τὰς πέτρας.

Ὁ θεῖός σας ὅμως, ὁ ὁποῖος ἦτο ὄχι μόνον λαμπρὸς ἀξιωματικὸς ἀλλὰ καὶ σοφὸς ἄνθρωπος, ἠθέλησε νὰ βεβαιωθῇ ὁ ἴδιος πῶς κατασκευάζουν αἱ σαλαγγάναι τὴν φωλεάν των. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἐδέθη μὲ σχοινίον κατέβη μὲ κρεμαστὴν σκάλαν εἰς τὸ κενόν. Ἐμβῆκεν εἰς ἓν σπήλαιον τὸ ὁποῖον ἐχρησίμευεν ὡς καταφύγιον εἰς τὰς σαλαγγάνας καὶ ἐμελέτησε τὴν ἀρχιτεκτονικήν των. Εἶδε μίαν ἐξ αὐτῶν νὰ πετᾷ πρὸς τὸ μέρος τὸ ὁποῖον εἶχεν ἐκλέξῃ, ν' ἀπουμβᾷ τὴν ἄκραν τῆς μικρᾶς της γλώσσης εἰς τὸν βράχον, νὰ σχηματίζῃ κύκλον καὶ ν' ἀποθέτῃ ὀλίγον σάλιο, τὸ ὁποῖον εἶνε πηκτὸν καὶ γλοιῶδες. Τὸ σάλιον τοῦτο ἐστέγνωσε διὰ μιᾶς· εὐθὺς δὲ που ἐξηράνθη, ἡ σαλαγγάνα ἔβαλεν ἄλλο στρῶμα καὶ οὕτω καθεξῆς χωρὶς νὰ ζαματήσῃ, στρέφουσα τὴν κεφαλήν της δεξιὰ καὶ ἀριστερά·

— Ἀλλὰ διατί τὸ σάλιό της εἶνε τέτοιο;

— Διότι τρώγει φύκια καὶ διάφορα ἄλλα φυτά που φυτρώνουν εἰς τοὺς βράχους· αὐτὰ κάμνουν τὸ σάλιο της γλοιῶδες καὶ ὡσὰν κόλλα.

— Δὲν πιστεύω ὅμως νὰ εἶνε πολὺ διασκεδαστικὸν αὐτὸ τὸ κτίσιμο τῆς φωλεᾶς, εἶπεν ὁ Ἀνδρέας.

— Οὔτε γρήγορο, προσέθηκεν ἡ μήτηρ του. Δύο μῆνας χρειάζονται τὰ ταλαίπωρα πτηνὰ διὰ νὰ κτίσουν τὴ φωλεάν των.

— Ὑπομονὴν πού την ἔχουν! ἀνεφώνησεν ἡ Οὐρανία. Καὶ ὅλα αὐτὰ διὰ νὰ καλοτρώγουν οἱ Κινέζοι! . . .

— Μήπως δι' αὐτοὺς ἐργάζονται; ἀντεῖπεν ὁ Ἀνδρέας.

— Τί καλά που αἱ ἰδικαί μας χελιδόνες δὲν ἔχουν αὐτὴν τὴν τέχνην καὶ οἱ ἄνθρωποι δὲν ἔχουν ἀφορμὴν νὰ πειράζουν τὰς φωλεάς των!... εἶπεν ἡ Οὐρανία.

ΦΙΛΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Ο ΤΑΦΟΣ ΤΟΥ ΔΕΞΙΛΕΩ

Ἐν Ἀθήναις, εἰς τὸ τέλος τῆς ὁδοῦ Πειραιῶς εἶνε τὸ παρεκκλήσιον τῆς Ἁγίας Τριάδος. Πλησίον ἐκεῖ γενομένων ἀνασκαφῶν τῷ 1862 ἀνευρέθη τὸ κυριώτερον νεκροταφεῖον τῶν ἀρχαίων Ἀθηνῶν.

Ἐν Ἀθήναις τὸν παλαιὸν καιρὸν πολλοὶ ἐθάπτοντο εἰς τοὺς ἀγρούς των, διὰ τοῦτο καὶ ἕως τώρα ἀνευρίσκονται εἰς ἀγροὺς ἀρχαῖοι τάφοι· ὀνομαστοὶ ὅμως ἄνδρες καὶ εὐεργέται τῆς πατρίδος ἐθάπτοντο εἰς δημοσίας ὁδοὺς ὅπως εἰς τὸν Κεραμεικόν.

Ἐν Σπάρτῃ οἱ νεκροὶ ἐθάπτοντο ἐντὸς τῆς πόλεως διὰ νὰ συνειθίζουν οἱ νέοι τὸν θάνατον καὶ μὴ τὸν φοβῶνται, ὡς λέγει ὁ Πλούταρχος· ἀλλ' ἐν Ἀθήναις ἐθάπτοντο ἐκτὸς τῆς πόλεως, πρὸ τῶν πυλῶν, οὕτω δὲ τὸ κυριώτερον νεκροταφεῖον τῶν Ἀθηνῶν εὑρίσκετο πρὸ τοῦ *Διπύλου*, τῆς διπλῆς πρὸς τὸ μέρος τοῦ Πειραιῶς πύλης τῆς ἀρχαίας πόλεως.

Τὰ παλαιότατα μνήματα τῶν ἀρχαίων ἦσαν ὑψώματα ἢ ὀγκώματα γῆς τὰ ὁποῖα ὀνομάζοντο *χώματα* ἢ *τύμβοι*· βραδύτερον ἤρχισαν οἱ ἀρχαῖοι νὰ κατασκευάζουν μεγαλοπρεπῆ καὶ πολυτελέστατα μνήματα, ᾠκοδόμουν λιθίνους τάφους, ἀνήγειρον στήλας καὶ κίονας.

Πολὺ βραχεῖαι ἦσαν αἱ ἐπὶ τῶν μνημείων ἐπιγραφαί· ἐφανέρονον τὸ ὄνομα τοῦ ἀποθανόντος, ὀλίγα τινὰ περὶ τῆς ζωῆς του καὶ τὴν λέξιν *χαῖρε*· εἰς μερικὰ μνημεῖα ὑπῆρχε καὶ κατάρα ἐπιγεγραμμένη κατ' ἐκείνου, ὅστις ἤθελε τολμήσῃ νὰ βλάψῃ ἢ μετακινήσῃ τὸ μνημεῖον.

Τὰ μικρότερα ἐκ τῶν μνημείων τῶν εὑρεθέντων πρὸ τοῦ Διπύλου μετηνέχθησαν εἰς τὸ κεντρικὸν Μουσεῖον, τὰ μεγαλείτερα ὅμως καὶ δυσμετακόμιστα ἀφέθησαν εἰς τὴν θέσιν των. Ἓν ἐκ τῶν τελευταίων τούτων, τὸ ὁποῖον παρίστᾳ ἡ εἰκὼν εἰς ἣν κατάστασιν εὑρίσκεται σήμερον, εἶνε τὸ τοῦ Δεξίλεω. Ὁ ἀνδρεῖος νέος εἶχε λάβῃ μέρος ὡς ἱππεὺς εἴς τινα παρὰ τὴν Κόρινθον μάχην τῷ 394 π. Χ. καὶ διέπρεψεν ἐξόχως· ὁ δὲ γλύπτης ἀνέλαβε νὰ διαιωνίσῃ ἐπὶ τοῦ τάφου του τὸ ἀνδραγάθημα αὐτοῦ καὶ τὸν παρέστησεν ἐν ἀκατασχέτῳ πολεμικῇ ὁρμῇ διὰ ῥωμαλέας καὶ ἀτρομήτου χειρὸς ἐξολοθρεύοντα τὸν ἐναντίον του ἐπελθόντα Σπαρτιάτην.

Δι' ἑκατομμύρια ἑκατομμυρίων ἀνθρώπων ὁ τάφος, ἡ μικρὰ ὀπὴ τῆς γῆς ὅπου σταματᾷ ἡ κίνησις καὶ ὁ θόρυβος τῆς ζωῆς, εἶνε τὸ ἄνοιγμα διὰ τοῦ ὁποίου ῥέει κ' ἐξαφανίζεται καὶ ἐκμηδενίζεται ἡ μνήμη των εἰς τὰ σκοτεινὰ βάθη τῆς λήθης. Ἀλλὰ διὰ τὸν Δεξίλεων ὁ τάφος, τὸ πένθιμον αὐτὸ σημεῖον τῆς ἀπὸ τῆς γῆς ἐξαφανίσεως μιᾶς ὑπάρξεως, ἔγινε θριαμβευτικὸν μνημεῖον ζωῆς καὶ ἀθανασίας. Τόση εἶνε ἡ δύναμις τῆς θείας τέχνης! . . .

Ἐκ τούτου τοῦ μνημείου καὶ ἄλλων τινῶν ἐνεπνεύσθη σειρὰν ποιημάτων, ὁ κ. Κωστῆς Παλαμᾶς, τὰ ὁποῖα συμπεριέλαβεν ἐν τῇ τελευταίᾳ συλλογῇ του «Τὰ μάτια τῆς ψυχῆς μου», ὑπὸ τὸν τίτλον «οἱ Τάφοι τοῦ Κεραμεικοῦ». Ἐκ τούτων παρέχομεν εἰς τοὺς ἀναγνώστας τὸν «Δεξίλεων», τὸν ὁποῖον μὲ πολλὴν εὐχαρίστησιν θ' ἀναγνώσωσιν. Ἰδοὺ κατὰ τὸν ποιητὴν τί λέγει ὁ ἀτρόμητος Ἀθηναῖος νεανίας:

— Ἐμὲ μὲ λὲν Δεξίλεο. Ἐγὼ εἶμαι τῆς Ἀθήνας
Τὸ λατρευμένο τὸ παιδί, τ' ἀγένειο παλληκάρι.
Μ' ἀνάθρεψαν τὰ βροντερὰ τραγούδια τοῦ Τυρταίου
Καὶ τάραξαν τὸν ὕπνο μου τὰ ὄνειρα τοῦ Αἰσχύλου.
Ἔξω 'ς τὸ δρόμο, 'ς τὴ δουλειά, 'ς τοῦ κάμπου τὸν ἀέρα
Μοῦθρεψε ὁ ἥλιος τὸ κορμὶ καὶ τἄνοιξε σὰν ἄνθος
Καὶ 'ς τὸ Γυμνάσιο ὁ Θεὸς ὅπου βοηθᾶει τὰ νειάτα
Μοῦ τῶπλασεν ἁρμονικά, σφιχτό, χυτὸ καὶ ὡραῖο.
Κ' ἐγὼ καβάλα, φ' ερωτός, μέσα 'ς τοὺς πρώτους πρῶτος
Συντρόφεψα τὸ ἱερὸ τῆς Ἀθηνᾶς κοράδι
Κ' ἔλεγα: βάλε μου, Θεά, τρανὴ καρδιὰ 'ς τὰ στήθη,
Δῶσε φτερὰ 'ς τὰ πόδια μου καὶ δύναμι 'ς τὰ χέρια
Νὰ πάω κ' ἐγὼ ν' ἀγωνισθῶ καὶ νικητὴς νὰ λάμψω
Στὸ πήδημα, 'ς τὸ πάλεμα, 'ς τὸ δρόμο, 'ς τὸ λιθάρι.
Γιατὶ δὲν εἶνε πιὸ ἀκριβὴ τιμὴ 'ς τὸ παλληκάρι
Παρὰ καρδιὰ ἀπὸ σίδερο σὲ φτερωμένο σῶμα

. . . . . .

Κ' ἐγὼ ὠνειρεύθηκα κ' ἐγὼ τῆς δόξας τὴ λαχτάρα,
Ἄρχοντας, εἶπα, νὰ ὑψωθῶ καὶ στρατηγὸς νὰ γίνω,
Στὸ θέατρο ἄξιος ποιητὴς τὰ πλήθη νὰ μαγεύω,
Κ' ἐγὼ μιὰ μέρα ν' ἀκουσθῶ βροντόφωνα 'ς τὴ Πνύκα,

. . . . . .

Ἀλλ' ἕνας ἀγαθὸς Θεός, ὁποῦ ποτὲ τὰ μάτια
Δὲ σήκωσε ἀπὸ πάνω μου καὶ πάντα μὲ φυλάγει,
Αὐτὸς διώρισε γιὰ μὲ μιὰ δόξα πιὸ μεγάλη:
Γιὰ τὴν πατρίδα ν' ἀξιωθῶ, νὰ πάω νὰ πολεμήσω!
Καὶ νά! σαλπίζει ἡ σάλπιγγα πολεμιστήριον ἦχο·

. . . . . .

Ἡ Σπάρτη ἡ ἀνυπόταχτη μᾶς φοβερίζει, ἡ Σπάρτη!
Θυμήθηκα τὸν ὅρκο μου καὶ ἁρματωμένος τρέχω

Σ τὸ χέρι μου ἀνυπόμονο κουνιέται τὸ κοντάρι,
Θαρρῶ πῶς μέσαμου ἡ καρδιὰ βροντοχτυπάει τοῦ Κόδρου,
Θαρρῶ, εἶνε σὰν τοῦ Αἰάντος ψηλὸ τ' ἀνάστημά μου,
Θαρρῶ, τὸ δρόμο ἕνας Θεὸς μοῦ δείχνει καὶ κανένας,
Ναί! καὶ κανένας δὲν μπορεῖ νὰ κόψῃ τὴν ὁρμή μου.
Μὲ τὸν ἐχθρὸν ἐσμίξαμε 'ς τὸν κόμπο τῆς Κορίνθου,
Ἡλιοκαμμένος καὶ τραχὺς κι' ἀκράτητος Σπαρτιάτης,
Βορριᾶς χυμάει ἐπάνω μου πελώριος Σπαρτιάτης.
Τὰ χρόνια μου τὰ εἴκοσι πυρώνονται καὶ βράζουν.
Τῆς Σπάρτης ἄντρας εἰσ' ἐσύ, παιδὶ εἶμαι τῆς Ἀθήνας·
Βοηθᾶτε μ' ἴσκιοι πατρικοὶ τῶν Μαραθωνομάχων!
Σφιχτὰ κρατῶ μὲ τὸ ζερβὶ τὸ γαλινάρι, χύνω
Σὰ φλόγα τ' ἄλογο, πετῶ, σκύβω γοργά, τινάζω
Τ' ὁλόμακρο κοντάρι μου, κατάστηθα τὸν βρίσκω.
Ἀπὸ τὰ πόδια ἐμπρὸς τοῦ ἄλογου μου κατρακυλάει καὶ πέφτει
Πέφτει, κ' ἐκεῖ πού τον πατῶ κρυφά τον καμαρώνω·
Χωρὶς νὰ χάσῃ τὴν ὁρμή, χωρὶς μιὰ νὰ βγάλῃ
Πέφτει καὶ χάνεται καὶ σβεῖ καὶ φοβερίζει ἀκόμα.

Ἐμὲ μὲ λὲν Δεξίλεο, παιδὶ εἶμαι τῆς Ἀθήνας.
Πολέμησα καὶ νίκησα κ' ἐγὼ γιὰ τὴν πατρίδα.
Σὲ λίγο ὁ θάνατος ὁρμάει κι' ἀλύπητα κ' ἐμένα
Μὲ παίρνει ἀπὸ τὴν γῆν αὐτή, μὲ φέρνει 'ς ἄλλον κόσμο,
Δὲ μ' ἔρριξε 'ς τὰ Τάρταρα, δὲ μ' ἄφσε 'ς τὸν Ἅδη.
Μακαρισμένο ἀθάνατο, μ' ἀνάστησε γιὰ πάντα
Ἀπὸ μαρμαρένια Ἠλύσια, 'ς τὰ Ἠλύσια τῆς Τέχνης·
Ὁ χρόνος φεύγει, ἀλλάζει ἡ γῆ, περνοῦν λαοὶ καὶ κόσμοι
Καὶ πέφτουν καὶ μαραίνονται σὰ φθινοπώρου φύλλα.
Κ' ἐγὼ ἐδῶ πέρα ἀσάλευτος κι' ἀμάραντος προβάλλω
Καὶ τῆς πατρίδος τὸν ἐχθρὸ 'ς τὰ πόδια μου τον ἔχω
Ὦ χάρι, ὦ νίκη τῆς ζωῆς, ἀνήκουστη εὐτυχία,
Ἀπὸ μαρμαρένια Ἠλύσια, 'ς τὰ Ἠλύσια τῆς Τέχνης!

ΟΛΙΓΟΝ ΑΠ' ΟΛΑ

Ὁ Ναὸς τῆς Ἀπτέρου Νίκης.

Ὁ ναΐσκος οὗτος, ὅστις ἀνηγέρθη ἐπὶ τοῦ προμαχῶνος ἢ πύργου τὸν ὁποῖον κατεσκεύασεν ὁ Κίμων πρὸς τὸ νότιον μέρος τῆς εἰς τὴν Ἀκρόπολιν ἀνόδου, ἐξηρτᾶτο οὕτως εἰπεῖν ἀπὸ τὸν μεγάλον ἐν τῇ Ἀκροπόλει ναὸν τῆς Ἀθηνᾶς καὶ προσπαρεσκεύαζε τὸ αἴσθημα εἰς τὴν πρὸς αὐτὸν προσέλευσιν. *Νίκη* ἦτο κυρίως ἐπίθετον τῆς Ἀθηνᾶς, *Ἄπτερος* δὲ ἐλέγετο διότι κατ' ἀρχαῖον μῦθον, ἡ νίκη ἐγκατασταθεῖσα μετὰ τοὺς ἐνδόξους κατὰ τῶν Περσῶν πολέμους εἰς τὰς Ἀθήνας, ἀπέθεσε τὰ πτερά της διὰ νὰ μὴ φύγῃ πλέον. Ὁ ναὸς τῆς Ἀπτέρου Νίκης εἶνε δεξιᾷ τῶν Προπυλαίων, ὁπόθεν φαίνεται ἡ θάλασσα, ἐκ τοῦ ἐκεῖ δὲ βράχου ἐκρημνίσθη ὁ Αἰγεύς, διακρίνας μακρόθεν τὸ μαῦρον ἱστίον τοῦ πλοίου τοῦ Θησέως. Οἱ περιηγηταὶ Σπὸν καὶ Βέλλερ εἶχον ἴδῃ τῷ 1676 τὸν ναΐσκον ἐν καλῇ καταστάσει ἀλλὰ τῷ 1684 ὁ ναὸς δὲν ὑπῆρχε πλέον, διότι τὸ ὑλικόν του ἐχρησιμοποιήθη εἰς ἀνέγερσιν προμαχῶνος πρὸ τῶν Προπυλαίων. Γενομένων ἀνασκαφῶν ἀνευρέθη τῷ 1835 ὡς ἐκ θαύματος ὅλον σχεδὸν τὸ ὑλικὸν καὶ ὁ ναὸς ἀνοικοδομήθη ἐκ νέου ἐπὶ τῆς ἰδίας θέσεώς του.

Κατὰ τὰ μακρὰ κυνήγια, κατὰ τὰ ὁποῖα ἡ Λαπωνὶς παρακολουθεῖ τὸν σύζυγόν της, φέρει εἰς τὴν ῥάχιν της τὸ λίκνον, ὅταν δὲ οἱ κυνηγοὶ σταθμεύσουν, τότε το κρεμᾷ εἰς δένδρον. Ὁ μικρὸς Λάπων ἐξαπλοῦται ἀναπαυτικώτατα ἐν τῷ λίκνῳ τούτῳ. τὸ ὁποῖον ἐσωτερικῶς εἶνε ἐνδυμένον μὲ πολλὰς δορὰς λαγωῶν, καὶ τον προστατεύει ἀπὸ τὸ ψῦχος.

Τριγύρω εἰς τὸ κάλυμμα, τὸ ὁποῖον εὑρίσκεται ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς τοῦ παιδίου, κρέμανται πολύχρωμοι μαργαρῖται καὶ μετάλλινοι ἀλυσίδες, τῶν ὁποίων ἡ θέα καὶ τὸ κουδούνισμα διασκεδάζουν τὸ παιδίον.

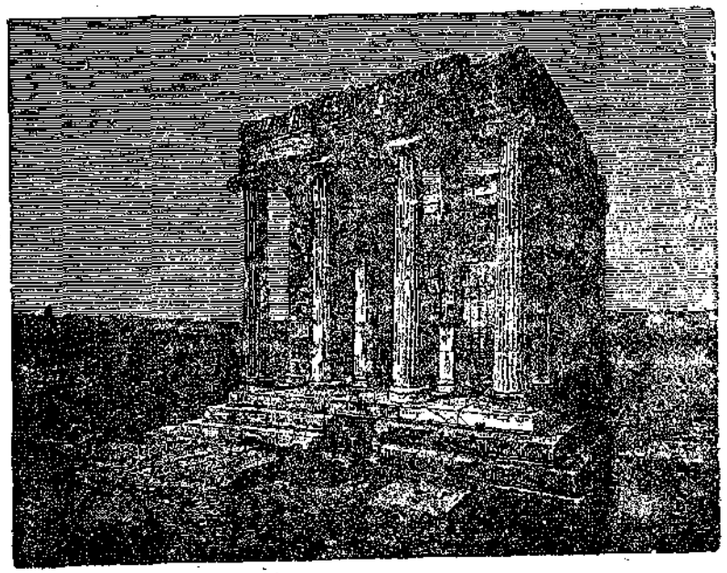

Ο ΝΑΟΣ ΤΗΣ ΑΠΤΕΡΟΥ ΝΙΚΗΣ

Ὁ ναὸς τῆς Ἀπτέρου Νίκης εἶνε ἰωνικὸς τὸν ῥυθμὸν *τετράστυλος ἀμφιπρόστυλος* (τουτέστι ἔχει τέσσαρας κίονας εἰς ἑκατέραν τῶν δύο βραχειῶν πλευρῶν· ὁ ναὸς ὅταν ἔχῃ κ'ονας μόνον εἰς τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν λέγεται *πρόστυλος*, ὅταν δὲ καὶ εἰς τὴν δυτικὴν *ἀμφιπρόστυλος*· ἀναλόγως δὲ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν κιόνων καλεῖται *τετράστυλος, ἑξάστυλος, ὀκτάστυλος* κτλ)· ὁ ναΐσκος ἦτο ὅλος ἐκ πεντελησίου μαρμάρου.

Τὸ καλλιτέχνημα τῶν Λαπώνων.

Οἱ Λάπωνες εἶνε πολὺ βραχύσωμοι, ἐντελῶς πυγμαῖοι, φοροῦντες δὲ τὸ δέρμα ζῴου τινος ἀποπνέουσι βαρεῖαν ὀσμήν, ἥτις τους καθιστᾷ περισσότερον ἀντιπαθητικούς.

Ἐν τούτοις ἔχουσι καὶ οὗτοι τὸ καλλιτέχνημά των, πρᾶγμά τι εἰς τὸ ὁποῖον συγκεντροῦται ἡ πολυτέλεια καὶ ἡ ποίησίς των· εἶνε δὲ τοῦτο τὸ λίκνον τῶν νηπίων.

Τὸ λίκνον ἐξ ἐλαφροῦ ξύλου κατεσκευασμένον, κεκαλυμμένον δὲ μὲ δέρμα ἔχει σχῆμα ὑποδήματος.

Ὁ χιμπατζῆς.

Δεύτερος κατὰ τὸ μέγεθος μετὰ τὸν *Γορίλλαν* πίθηκος εἶνε ὁ Χιμπατζῆς, ὅστις εὑρίσκεται εἰς Ἀφρικήν, ἐπὶ τῶν δυτικῶν της παραλίων μέχρι τῶν ἐνδοτέρων αὐτῆς. Ὁ Χιμπατζῆς πολλάκις μετηνέχθη ζῶν εἰς τὴν Εὐρώπην. Τῷ 1863 ἔφεραν εἰς τὸν ζωολογικὸν κῆπον τοῦ Ἀμβούργου Χιμπατζῆν ὅστις περιπατεῖ εἰς τὸν κῆπον μὲ τὸν φύλακα αὐτοῦ, ὅταν δὲ ὁ καιρὸς ἦτο βροχερὸς ἐκάθητο εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ φύλακος, ὅστις του ἐσχεδίαζεν εἰς τὸ τετράδιόν του. Μετὰ δύο ἔτη ὁ Χιμπατζῆς οὗτος μετεφέρθη εἰς ἄλλον οἰκίσκον, κύριός τις δὲ ἀφῆκε τὸ τετράδιον τῆς ζωγραφικῆς ἔξω τοῦ κλωβίου του καὶ μετέβη εἰς ἄλλο μέρος τοῦ κήπου. Ὁ Χιμπατζῆς λαβὼν τὸ τετράδιον, ἐξέβαλε τὸ μολυβδοκόνδυλον καὶ ἐκλέξας ἓν φύλλον ἐζωγράφισε διὰ τοῦ μολυβδοκονδύλου εἰκόνα, ἀκατά-

ληπτον μεχρι σήμερον. Τοῦτο ἔπραξε βεβαίως διότι πολλὰ ἔτη παρετήρει πῶς οἱ ζωγραφίζοντες αὐτὸν μετεχειρίζοντο τὸ μολυβδοκόνδυλον ἐπὶ τοῦ χάρτου.

Τὸ γηραιότερον δένδρον.

Γηραιότατον τῶν δένδρων θεωρεῖται ἡ περίφημος κυπάρισσος ἡ ὀνομαζομένη *Νὺξ τεθλιμμένη* ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Βερα-Κρούζ ἐν Μεξικῷ. Ὁ κορμὸς αὐτῆς ἔχει 36 μέτρων περίμετρον, ἐπειδὴ δὲ τὸ δένδρον τοῦτο αὐξάνει πολὺ βραδέως οἱ σοφοὶ παραδέχονται ὅτι ἔχει ἡλικίαν περίπου 6,000 ἐτῶν.

Χρῆσις τῶν παγωτῶν.

Τώρα ὅτε ὁ θερινὸς καύσων ἤρχισε νὰ μας βασανίζῃ, τὰ δ' ἀναψυκτικὰ μᾶς ἀνακουφίζουν μὲ τὴν δροσιάν των, τὰ ἑξῆς περὶ πάγου καὶ παγωτῶν εἶνε βεβαίως ἐπίκαιρα. Ἡ χρῆσις αὐτῶν δὲν πρέπει νὰ φθάνῃ εἰς κατάχρησιν. Ἡ καλλιτέρα ὥρα πρὸς λῆψιν τῶν παγωτῶν εἶνε τὸ ἑσπέρας ὅτε ἡ χώνευσις ἔχει προχωρήσῃ ἀρκετά, ἢ καὶ εὐθὺς μετὰ τὸ γεῦμα. Τὰ παγωτὰ καθίστανται ἐπικινδυνότατα ἂν τα λαμβάνωμεν ὅτε εἴμεθα ἱδρωμένοι. Οἱ γέροντες καὶ τὰ παιδία καὶ οἱ λεπτῆς κράσεως πρέπει νὰ εἶνε ἐπιφυλακτικοὶ εἰς τὴν χρῆσιν τῶν παγωτῶν· τὸ αἰφνίδιον ψῦχος, τὸ ὁποῖον γίνεται εἰς τὰ πεπτικὰ ὄργανα, παρακολουθεῖ ὑγιαινὴ ἀντίδρασις· ἀλλ' εἰς τοὺς γέροντας καὶ τὰς ἀσθενεῖς κράσεις δὲν συμβαίνει ἡ ἀντίδρασις αὕτη, διὰ τοῦτο τὰ παγωτὰ εἶνε εἰς αὐτοὺς ἐπιβλαβῆ.

Πάρα πολλὴ εὐγένεια !

Ὁ Κωνσταντῆς εἶνε ἀμαξηλάτης καὶ ἐμβῆκεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ κ. Σ. Εἷς γνώριμός του τῷ ἐσύστησε νὰ φέρεται μὲ πολλὴν εὐγένειαν εἰς τὸν κύριόν του ἂν θέλῃ νὰ διατηρήσῃ τὴν θέσιν του.

Προχθὲς τὸν ἐρωτᾷ ὁ κύριός του.

— Πῶς εἶνε τἄλογα σήμερα, Κωνσταντῆ ;

—Πολὺ καλά,εὐχαριστῶ,ἀφέντη, καὶ τοῦ λόγου σας;

Τὰ ἐδοκίμασα ὅλα !

Ὁ κύριος Μ. διέταξε τὸν μικρόν του ὑπηρέτην, ὅστις εἶχε κάποιαν συγγένειαν μὲ τὸν Κουφιοκεφαλάκην, νὰ ὑπάγῃ ν' ἀγοράσῃ ἕνα κουτὶ σπίρτα.

Ὁ Μανωλιός, ἐπέστρεψεν ὄχι ὅμως τόσον γρήγορα ὅσον ἔπρεπε.

—Κάπως ἤργησες, τῷ λέγει ὁ κύριός του. Ἐπῆρες τούλάχιστον καλὰ σπίρτα ;

—Ὦ, ἀφεντικό, πολὺ καλά !... τὰ ἐδοκίμασα ὅλα 's τὸν δρόμο !

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Διδάσκαλος πρὸς ἀμελῆ μαθητήν :

—Μὰ σύ, παιδί μου,ποτὲ δὲν μου εἶπες τίποτε, ὅλα ἐγὼ τα λέγω.

Ὁ *προκομμένος* : Διδάσκαλε, ὁ πατέρας μου μοῦ λέγει πάντοτε, δέκα ν' ἀκούω καὶ ἕνα μόνον νὰ λέγω !

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Λευκῆς Περιστερᾶς.

*

Ὁ θεῖος τοῦ μικροῦ Ἰωάννη εὑρισκόμενος εἰς Παρισίους, ἔστειλεν ἐν δέμα τὸ ὁποῖον περιεῖχε μοσχοσάπουνα καὶ μυρωδιές,μεταξὺ δὲ αὐτῶν καὶ τὴν φωτογραφίαν του.

— Μαμμά, διατί μυρίζει ἔτσι ἡ φωτογραφία τοῦ θείου ; ἐρωτᾷ ἡ Ἑλένη, ἡ ἀδελφὴ τοῦ Ἰωάννου.

—Τόσο πρᾶγμα δὲν καταλαβαίνεις ; ἀναφωνεῖ μετὰ πεποιθήσεως ὁ Ἰωάννης· ὁ θεῖος εἶχε βάλῃ μυρωδιὲς ὅταν πῆγε νὰ φωτογραφηθῇ !

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Κωμικοῦ Ἀριστοφάνους.

Ὁ Τέλης ἡμέραν τινα ἐζήτει ἀπὸ τὸν πατέρα του νὰ τῷ ἀγοράσῃ ὡρολόγιον.

—Ἀκόμη εἶσαι μικρός, παιδί μου, καιρὸς παντὶ πράγματι· τῷ λέγει ὁ πατήρ του.

Τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν ὁ Τέλης ἔκαμεν ἀταξίαν, καὶ ὁ πατήρ του ἤθελε νὰ τον τιμωρήσῃ.

Ἦτο ἡ ὥρα τοῦ φαγητοῦ, καὶ ὁ Τέλης ἀναφωνεῖ :

— Τώρα εἶνε ἡ ὥρα τοῦ φαγητοῦ, πατέρα, καιρὸς παντὶ πράγματι !

Ἐστάλη τῆς Ἀρετίας Τελεσίλλης.

*

Ξυλουργὸς πρὸς τὸν μικρὸν μαθητευόμενόν του, καταθυμωμένος :

— Γκρεμίσου ἀπ' ἐδῶ, παληόπαιδο !

Καὶ ὁ μαθητευόμενος :

— Δὲν μπορῶ, ἀφεντικό· τὸ μαγαζὶ εἶνε ἰσόγειο !

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Βλαδιμήρου τοῦ Μονομάχου

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ "ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ,,

Φαίνεται ὅτι μερικοὶ φίλοι μου δὲν εὑρίσκουν θέμα διὰ νὰ μου γράψουν. Εἷς ἐξ αὐτῶν εἶνε καὶ ὁ *Δελαβάρος Ὄγκας* ὅστις μ' ἐρωτᾷ : «ἀλλὰ τί θέλεις νὰ σου γράψω ; περὶ ζητημάτων πολιτικῶν, οἰκογενειακῶν, κοινωνικῶν, τί θέλεις;» Μὴ χολοσκάνεις, φίλε μου, νὰ σου εἰπῶ τί θέλω. Μία ρωσικὴ παροιμία, λέγει «ὑπάρχουν ἄνθρωποι που περνοῦν ἀπὸ δάσος ὁλόκληρον καὶ δὲν βλέπουν δένδρον»· τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ εἰς πολλούς, μικροὺς καὶ μεγάλους· πόσαι ἐντυπώσεις διέρχονται ἀπὸ τὸ πνεῦμά των ἀπὸ τὴν στιγμὴν ποῦ ἐξυπνήσουν μέχρι τῆς στιγμῆς ποῦ πλαγιάζουν !... καὶ ὅμως τας ἀφίνουν νὰ παρέρχωνται ἀπαρατήρητοι. Ἀλλ' ἐγὼ θέλω νὰ μάθουν οἱ φίλοι μου νὰ *παρατηροῦν τὸν ἑαυτόν των* νὰ νοιώθουν τί γίνεται μέσα των καὶ διὰ τοῦτο τους παρακαλῶ τόσον νὰ μου γράφουν τὰς ἐντυπώσεις των. Παραδείγματος χάριν ποίας ; θὰ ἐρωτήσῃς. Ἐπαινῶ καὶ ἡ τιμωρία ἑνὸς μαθητοῦ εἰς τὸ σχολεῖον, τὸ αἴσθημα τὸ ὁποῖον σου γεννᾷ ἓν μάθημα, ἡ συμπάθεια, ὁ ὄλεθρος τὸν ὁποῖον αἰσθάνεσαι συναντῶν καθ' ὁδὸν δυστυχές τι πλάσμα, ἡ εὐαρίστησις τὴν ὁποίαν αἰσθάνεσαι πρὸ ἑνὸς ὡραίου θεάματος τῆς φύσεως, ἡ ἐσωτερικὴ εὐαρέσκεια τὴν ὁποίαν αἰσθάνεσαι εἰς πᾶσαν καλὴν πρᾶξιν ἢ ἰδικήν σου ἢ τῶν ἄλλων, καὶ τόσα ἄλλα ἀκόμη εἶνε *ἐντυπώσεις*, αἱ ὁποῖαι δύνανται ν' ἀποτελέσουν τὸ θέμα ἐπιστολῶν σου διὰ νὰ μάθῃς ὀλίγαν κατ' ὀλίγον νὰ τακτοποιῆς τὰς ἰδέας σου, νὰ μάθῃς νὰ γράφῃς.

Πολὺ καλὴν ἐντύπωσιν μοῦ ἔκαμε, *Σεμίραμες*, ὅτι ἐπαινεῖς τὴν φίλην σου· δὲν ξεύρεις πῶς μ' ἀρέσει νὰ βλέπω

κοράσια ἢ ἀγόρια νὰ ἔχουν εἰλικρινῆ φιλίαν ἀναμεταξύ των ! Ἡ φιλία εἶνε ὁ εὐγενέστερος σύνδεσμος δύο ψυχῶν.Διὰ αὐτὸ καὶ τὴν ἐκθειάζει τόσον πολὺ ὁ μέγας φιλόσοφος Ἀριστοτέλης.

Ἡ μετριόφρων, ἡ γλυκεῖα ἐπιστολή σου μοῦ ἤρεσε πολύ, πολύ, *Λευκὴ Μαργαρίτα*· αὐτὴ ἡ παράκλησίς σου νὰ σου κάμω συχνὰ παρατηρήσεις, καὶ ὅτι μὲ τὸν καιρὸν θὰ συμμορφωθῇς πρὸς τὴν ἐπιθυμίαν μου μ' ἔκαμε νὰ σχηματίσω διὰ σὲ τὴν ἰδέαν ὅτι εἶσαι καλὴ κόρη, καὶ ὅτι θὰ γίνῃς τὸ καύχημα καὶ ἡ εὐτυχία τῶν γονέων σου. Γράφε ὅμως καὶ τὰς λύσεις τῶν πνευμ. ἀσκήσεων ποῦ μου στέλλεις· ὑποθέτεις ὅτι ἔχω καιρὸν νὰ τας εὑρίσκω ἐγώ ; Λαμβάνω τόσας, καὶ ἔχω τόσας ἀσχολίας ! . . .

Ὦ *Ἐαρινὴ Μυρσίνη*,ἡ ἐπιστολή σου λοιπὸν σοῦ εἶνε ἓν εἶδος ἀγγαρείας !...«δὲν ἤθελα νὰ σου κάμω ἐπιστολὴν ἐπειδὴ δὲν *ἔχω τίποτε νὰ σου γράψω*, ἀλλ' ὁ ἀδελφός μου δὲν ἤθελε νὰ ὑπάγῃ τὰς λύσεις ἄνευ ἐπιστολῆς εἰς τὸ ταχυδρομεῖον καὶ με ἠνάγκασε νὰ σου γράψω τὰς ὀλίγας αὐτὰς λέξεις » Σὲ ἠνάγκασε ; αὐτὸ τό σε ἠνάγκασε μὲ καθυπεχρέωσε· ἀγάπη δὰ κι' αὐτή ! . . .

Τέλος πάντων τὸ *Βιβλίον τῆς Συμπεριφορᾶς* τὸ περιπόθητον, τὸ πολυζήτητον ἐξεδόθη, *Πικουλίνε*· ἴσως αὐτὴν τὴν στιγμὴν το ἔχεις ἐμπρός σου καὶ το κατατρώγεις ἀφ'οὗ ἡ ἀνταυγεία τοῦ τριανταφυλλένιου ἐξωφύλλου ἔρριψεν εἰς τὴν μορφήν σου ζωηρὰν ἔκφρασιν χαρᾶς. Ἂν μου εἴπῃς ὅτι σε ὑπερήρεσε δὲν θὰ ἐκπλαγῶ διόλου.

Τέτοιας ἐπιστολὰς σὰν τὰς ἰδικάς σου τὰς ἐννοῶ, *Μπιρμπίρα*. Ἰδοὺ ἀληθεῖς καὶ πραγματικαὶ ἐντυπώσεις, ἰδοὺ ἐξομολογήσεις γραμμέναι μὲ ψυχολογικὴν ἀκρίβειαν καὶ μὲ συγκίνησιν, ἡ ὁποία ἀπὸ τὴν ψυχὴν ποὺ τὴν ἠσθάνθη μεταδίδεται εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ἀναγνώστου. Ἡ περιγραφὴ τοῦ ἀποχωρισμοῦ σου ἀπὸ τὴν μητέρα καὶ τ' ἀδέλφια σου εἶνε μὲ πολὺ αἴσθημα γραμμένη. Καὶ τὸ ὕφος σου τὸ ρέον ἀπροσκόπτως σὰν ποταμάκι, τὸ φυσικόν, τὸ ἀθίαστον ὕφος σου τὸ ἐκφράζον ἄνευ ἐπιτηδεύσεως, ἄνευ φιλαρεσκείας — διότι ὑπάρχει καὶ εἰς τὸ ὕφος φιλαρέσκεια ὅπως εἰς τὴν ἐνδυμασίαν — ὅ,τι ἔχει μέσα ἡ καρδιά σου τὸ εὑρίσκω πολὺ εὔμορφον.

Σ' εὐχαριστῶ πολύ, πολὺ διὰ τὰς ὑπὲρ τῆς διαδόσεώς μου ἐνεργείας σου, ἀγαπητέ μου Μ. Ε. Σ. (στεῖλε ἄλλο ψευδώνυμον). Ἀγαπῶ ἤδη καὶ τὸν φίλον σου ἂν καὶ δὲν τον γνωρίζω ἀκόμη· ἀρκεῖ ὅτι εἶνε φίλος σου· μία δὲ ἀρχαία παροιμία λέγει: «*φίλοι φιλοῦσι καὶ ἃ τοῖς φίλοις φίλα*».

Αὐτὴ εἶνε ἡ γενικὴ γνώμη ὅλων τῶν φίλων μου περὶ τοῦ *Κληρονόμου τοῦ Ροβινσῶνος*, *Ἀτρόμητε Ὑψηλάντα*. Ἡ ἀνυπομονησία σου ἀποδεικνύει πόσον μεγάλον εἶνε τὸ ἐνδιαφέρον σου.

Ναί, ναί, *Ἀρχηγὲ τῶν Ἱερολοχιτῶν*, δύνασαι νὰ λαμβάνῃς μέρος εἰς τοὺς διαγωνισμοὺς ὅσον θέλεις. Βάλε λοιπὸν περισσότερη φωτιὰ εἰς τὴν ἀτμομηχανήν διὰ νὰ κερδίσῃς τὸν καιρὸν ποὺ ἔχασες.

Περιμένω προσεχῶς τὸ ὑποσχεθέν, *Δουρυκλειτὲ Ἰδομενεῦ*. Εἶν' ἀληθὲς ὅτι οἱ Γάλλοι λέγουν Prouettre et tenir sont deux, ἀλλὰ διὰ σὲ πιστεύω θὰ εἶνε ἕν.

Ὦ, φίλε μου Θεοφιλόπουλε, ἠξεύρεις τί εἶπεν εἷς μέγας σοφός, ὁ περιώνυμος Ὁλλανδὸς Γρότιος περὶ τῶν κακογράφων ; Ὄχι πολὺ ὑποχρεωτικὰ λόγια βέβαια. Πιστεύω ἐννόησες τί θέλω νὰ εἰπῶ. Τῶν φρονίμων ὀλίγα.

Νὰ περιμένω ἀρά γε περιγραφὴν τοῦ Μεγάλου Σπηλαίου, *Ἀρχαῖε Ἔλλην* ; Θὰ εὐχαριστηθῶ τόσον νὰ μου στείλῃς τὰς ἐντυπώσεις σου !

Τὰς εὐχάς μου τὰς ἔχεις ἐκ τοῦ βάθους, ἐκ τοῦ βαθυτάτου βάθους τῆς καρδίας μου, *Ἀμφιλύκη*.

Ὦ *Ἀνθισμένη Λυγαριά*, πόσον μικρὰ ἦτο ἡ ἐπιστολή σου ἐν τῇ βραχυλογίᾳ της !... Τόσον εὔκολον την φαντάζεσαι λοιπὸν σὺ τὴν λήθην, τόσον φυσικὴν ὥστε μετὰ μικρὰν σωπὴν νὰ ἔρχεται διὰ μιᾶς τὸ παράπονον εἰς τὰ χείλη σου ; «Ἂν μοι ἀπαντᾷς διὰ τῆς σιγῆς διὰ νὰ με ἀναγκάσῃς νὰ μή σε γράφω, δὲν θὰ το ἐπιτύχῃς». Ἀξίζω τὰς φράσεις σου αὐτάς, *Ἀνθισμένη Λυγαριά*, ἀξίζω τὴν μομφὴν σου αὐτήν ; Καὶ ἐν τούτοις ἐγώ σοι εἶχα ἤδη ἀπαντήσῃ· ἰδοὺ τι εἶχα γράψῃ καθ' ἣν στιγμὴν ἔλαβα «τὸν κεραυνὸν εἰς φάκελλον κεκλεισμένον » ὡς λέγει ὁ ποιητής ! Τόσον ὀλίγα μου γράφεις, *Ἀνθισμένη Λυγαριά* ; Καὶ ἔπειτα ἀπὸ τόσον καιρόν ! Γράφε μου λοιπὸν συχνότερα· εἰπέ μου, εἰπέ μου πολλά, μὲ τὴν χάριν σου ἐκείνην που τα κάμνεις νὰ φαίνωνται τόσον ὀλίγα !...

Ὥστε ἡ ἐπιστολή σου ἀπωλέσθη μὲ ὅλον τὸ περιεχόμενόν της, τὸ πλοῖον κατεποντίσθη μὲ ὅλον τὸ φορτίον του, *Λύρα τοῦ Ὀρφέως*. Ἠξεύρεις δὲ τί παρατηρῶ, καλή μου φίλη ; ὅτι ἐν γνώσει ἢ ἐν ἀγνοίᾳ σου θίγεις ζητήματα πολὺ σοβαρά. Αὐτὸ ὅμως τὸ ὁποῖον λέγεις ὅτι ὁ προφορικὸς λόγος συγκινεῖ περισσότερον τοῦ γραπτοῦ δὲν εἶνε τόσον γενικῶς ἀληθὲς ὅσον νομίζεις. Ἐξαρτᾶται πολὺ ἀφ' ἑνὸς μὲν ἀπὸ τὴν τέχνην τοῦ ἀπαγγέλλοντος, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀπὸ τὴν δύναμιν τῆς φαντασίας τοῦ ἀκούοντος· ἐξαρτᾶται ἐπίσης καὶ ἀπὸ τὸ ποίημα ἢ τὸ ἔργον ἐν γένει· ὅσον περισσότερα αἰσθήματα περιέχει τοῦτο τόσον περισσοτέραν ἔκφρασιν λαμβάνει ἀπὸ τὴν ζωντανὴν τοῦ ἀνθρώπου φωνήν· ὅσον ὅμως περισσοτέρας ἰδέας περιέχει τόσον περισσότερον ἡ ἤρεμος ἀνάγνωσις καθιστᾷ αὐτὰς διαυγεῖς καὶ καταληπτάς.

Κάλλιο ἀργὰ παρὰ ποτέ, *Ὀδυσσεῦ Πολύμητι*· διὰ τῆς μεγάλης δραστηριότητος θὰ κερδίσῃς τὸν καιρόν, τὸν ὁποῖον ἔχασες.

Ἐκλέγω τὸ «Κύματα τοῦ Δουνάβεως» φίλε μου Α. Α. Φ.

Βεβαίως ἔλαβες ἤδη τὸ τόσον ἀναμενόμενον, *ὦ Τόξον τοῦ Φοίβου*.

Πολὺ καλὴ εἶνε ἡ ἐπιστολή σου, *Δρόσος τῆς Πρωΐας*. Ἡ σύντομος περιγραφὴ τῆς Χάλκης εἶνε ἀρκετὰ νόστιμη· ἀλλὰ διατί τὰ πεῦκα τα λέγεις *τσάμια* ; Ἀκόμη καὶ τὴν λέξιν *διερωτᾶμαι*, τὴν εὑρίσκω κακοχώνευτον ἑλληνικούραν· κατὰ τἆλλα εἶμαι εὐχαριστημένη· καὶ περιμένω ἀνυπομόνως τὴν περιγραφὴν τοῦ Βοσπόρου.

Ἄχ, *Καλλιτέχνα Φειδία*, ὅλα μαζὶ εἰς ἕνα χαρτί, ἐπιστολὴν καὶ πνευματικὰς ἀσκήσεις καὶ παιδικὸν πνεῦμα; ἔτσι ἐν τῇ συγχύσει τὴν ἐννοεῖς τὴν καλλιτεχνίαν ;

Ὄχι, παιδί μου, *Φιλόπατρι Κόδρε*, δὲν εἶμαι δυσηρεστημένος μαζί σου· καὶ διατί νὰ εἶμαι ;

Ἡ περιγραφή σου μοῦ ἤρεσε, *Βόσπορε*· ἐξακολούθει νὰ μου γράφεις τὰς καθ' ἡμέραν ἐντυπώσεις σου, παρατηρῶν *ἀκριβῶς* καὶ γράφων τὰ *χαρακτηριστικώτερα*.

Λοιπὸν μετὰ τὰς ἐξετάσεις, *Φιλόδοξε Ἔλλην*.

Προτιμῶ τὸ *Ἀνθηρὰ Ἄνοιξις*, ἀγαπητή μου Α. Κ.

Δεκτὸς ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι δὲν θὰ μετέχῃς σύ, *Βλαδίμηρε Μονομάχε*· ἡ περιπετειώδης ἐκδρομή σας εἰς τὸν Βράχον τῶν Γλάρων μὲ ηὐχαρίστησε πολύ.

Ναί, ναί, νὰ προσπαθήσῃς ν' ἀριστεύσῃς, *Φίλεργε Χελιδών*. Τὸ πρόγευμα ἐκεῖνο ἐπάνω εἰς τους βράχους μὲ τὸ θέαμα τῆς θαλάσσης ἐμπρός καὶ τὴν ζωογόνον ὀσμὴν τοῦ ἰωδίου ἦτο δυνατὸν νὰ μὴ εἶνε ὀρεκτικόν ;

Φαντάζομαι μὲ ποίαν ἀγωνιώδη ἀνυπομονησίαν περιμένεις τὴν ἀπάντησίν μου, φίλη μου Σαπφὼ Καζ . . . μὲ ποίαν ψυχικὴν κρίσιν περιμένεις τὴν κρίσιν μου !... ἰδοὺ ἡ ἐπίσημος στιγμὴ ἦλθε· ἀνέγνωσα τὸ χειρόγραφόν σου!...Λοιπόν, θάρρος! θὰ πᾷς ἐμπρός! ἔχεις κἄτι μέσα σου !... Θέλει ὅμως δουλειὰ ἀκόμη, φίλη μου, πολλὴ δουλειά· ἄλλως τε ποῦος εἰς οἱονδήποτε κλάδον, εἰς οἱονδήποτε στάδιον ἔγινε κἄτι χωρὶς πολλὴν, χωρὶς ἀνένδοτον ἐργασίαν ; μήπως τὸ ὡραῖον ἄγαλμα δὲν βγαίνει μὲ κόπον ἀπὸ τὸν ὄγκον τοῦ μαρμάρου ; Στεῖλε μου καὶ ὅ,τι ἄλλο ἔχεις.Θάρρος! ἢ ἀπατῶμαι πολύ, ἢ τὰς γραμμὰς ταύτας ἔχεις βρέξῃ ἤδη μὲ δάκρυα συγκινήσεως . . .

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

[Αἱ λύσεις τῶν κάτωθι πνευματικῶν ἀσκήσεων εἶνε δεκταὶ μέχρι τῆς 30 Ἰουνίου 1893]

175. Στοιχειόγριφος.

Ἀποτελοῦμαι ἐκ τριῶν συμφώνων, κ' ἑνὸς μόνου
φωνήεντος ἐκ τῶν ἑπτά, φωνήεντος δεχρόνου.
Δυὸ ἀρχικά μου γράμματα ἐὰν τις ἀποβάλῃ,
ἐκ δένδρου εἰς τετράποδον εὐθὺς με μεταβάλλει.

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Καρυάτιδος.

176. Στοιχειόγριφος.

Κοπιάζω 'ς τὰ χαμένα
γάμμα εἰς μῦ νὰ μεταβάλω'
Κακὸν εἶνε καὶ τὸ ἕνα,
κακὸν εἶνε καὶ τὸ ἄλλο.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ ἐν Βουλγαρίᾳ Ἑλληνισμοῦ.

177. Στοιχειόγριφος.

Ἂν μ' ἀποκτήσῃς φίλον, θὰ σε ἀπολουλάνω.
Ἂν τὸν λαιμόν μου κόψῃς τέσσερα πόδια κάνω.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Κομικοῦ Ἀριστοφάνους.

178. Λεξίγριφος.

Τὸ πρῶτόν μου εἶνε γλυκύ,
Τὸ δεύτερόν μου ἀντωνυμία'
Τὸ σύνολόν μου εἶνε νησί,
Που τῶχει σήμερον ἡ Ἀγγλία.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Πολυμήτιος Ὀδυσσέως.

179. Λεξίγριφος.

Τὸ πρῶτόν μου εὑρίσκεται 'ς τὴ θάλασσα συχνά,
Τὸ δεύτερόν μου ποταμὸς καὶ μὲ νερὰ πυκνά.
Τὸ ὅλον μου πουλί
Πού σ' ἀγαπᾷς πολύ.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ξενοτιμένου Πουλιοῦ.

180. Ἀναγραμματισμός.

Εἶμαι βουνό· ἂν καταρθώσῃς
Γιὰ μιὰ στιγμὴ νὰ με διπλώσῃς
Θὰ γίνῃς τί;
—Ἕνα χαρτί.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἔλληνος Ναύτου.

181. Αἴνιγμα.

Μὲ τὸ κυνῆγι πάντα ζῶ, 'ς τοὺς λόγγους δὲν πηγαίνω,
Ψαρᾶς δὲν εἶμαι, δίκτυα καὶ πλέκω καὶ τὰ σταίνω.

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Λευκῆς Περιστερᾶς.

182. Παίγνιον.

1	7	1
7		7
1	7	1

Οἰκοδεσπότης τις ἐφύλαξεν εἰς τὸ ὑπόγειόν του 32 φιάλας οἴνου κατὰ τὴν ἔναντι τάξιν : παρατηρήσας εἰς τὸν συνοδεύοντα αὐτὸν ὑπηρέτην του ὅτι ἐξ ἑκάστης πλευρᾶς πρέπει νὰ φαίνωνται πάντοτε 9 φιάλαι. Ὁ ὑπηρέτης ἔκλεψε 12 φιάλας εἰς τρεῖς φορές, ἤτοι ἀνὰ 4 φιάλας ἑκάστοτε καὶ ἐν τούτοις καὶ κατὰ τὰς τρεῖς ἐπισκέψεις τὰς ὁποίας ἔκαμεν ὁ οἰκοδεσπότης εἰς τὸ ὑπόγειον ἐφαίνοντο πάντοτε 9 φιάλαι ἐξ ἑκάστης πλευρᾶς. Πῶς διέθετεν ὁ ὑπηρέτης τὰς φιάλας ;

Ἐστάλη ὑπὸ Βιργινίας Λ. Παπαπούλου.

185. Ἀστήρ.

Νὰ ἀντικατασταθῶσιν οἱ ἀστερίσκοι διὰ γραμμάτων ὥστε ὁριζοντίως ν' ἀναγινώσκεται τὸ ὄνομα ἀρχαίου βασιλέως, καθέτως πόλις ἰταλικὴ καὶ διαγωνίως δύο πτηνῶν ὀνόματα.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Κομικοῦ Ἀριστοφάνους.

184-186. Μεταμορφώσεις.

Α') Ἡ *Λύρα* διὰ πέντε μεταμορφώσεων νὰ γίνῃ *ἆσμα*.
Β') Ὁ *Ἄρης* δι' ἓξ μεταμορφώσεων νὰ γίνῃ *Κρόνος*.
Γ') Ἡ *Τῆνος* δι' ὀκτὼ μεταμορφώσεων νὰ γίνῃ *Μῆλος*

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἀτρομήτου Γρηγόριου.

187—189. Κεκρυμμένα ὀνόματα ὀρέων τῆς Ἑλλάδος.

Α') Ἔργον οὐδὲν ὄνειδος, ἀεργείᾳ δ' ὄνειδος.
Β') Ἢ Καῖσαρ ἢ τίποτε.
Γ') Ἐν Ἀθήναις ὑπάρχει πύλη ὀνομαζομένη τοῦ Ἀδριανοῦ.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Αἰλίου Ἀριστείδου.

190-194. Μαγικὸν γράμμα.

Τῇ προσθήκῃ ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ γράμματος εἰς ἑκάστην τῶν ἑπομένων λέξεων νὰ σχηματισθῶσιν ἄλλαι τόσαι.

Μονή, ὄπως, ὄφις, τόσος, μαῖα.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἀνθρείου Σεραπιώτου.

195. Ἀκροστιχίς.

Τὰ ἀρχικὰ γράμματα τῶν ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦσι τὸ ὄνομα Θεοῦ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων.

1, Ποταμὸς τῆς Ἑλλάδος. 2, Πόλις τῆς Τουρκίας. 3, Ποιητὴς τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος. 4, Θεὸς τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων. 5, Κόλπος τῆς Ἑλλάδος.

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Λευκῆς Μαργαρίτας.

196. Φωνηεντόλιπον.

Τ—δγκμ—τ—φς—πρξν—λγτρν—πνν—π—τν—χρσν—τ—....

Ἐστάλη ὑπὸ Ι. Θ. Δημητροπούλου.

197. Γρῖφος.

ρ'
ρ' ρ' ρ'
ρ' Ο ρ' ὁ ἑωσοῦ ἑωσοῦ Λόγῳ ς.
ρ' ρ'
ρ'

Ἐστάλη ὑπὸ Ι. Θεοφιλοπούλου

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν ἐν τῷ φυλλαδίῳ τῆς 15 Ἀπριλίου πνευματικῶν ἀσκήσεων.

108. (Πλίνθος, θώς). — 109. Ἡράκλειτος (Ἥρα, Κλεῖτος). —110. Ἀλέκτωρ, Ἕκτωρ.—111. Τὰ ὑποθήματα.—112. Τὸ πτυάρι.—113. Τὸ στοιχεῖον ω.—114. Ε Ι Σ
Α Α Ο
Β Π Δ
ΑΡΤ Ε ΜΙ Σ
Ν Τ Τ
Ε Ο Ι
Τ Σ Α
— 115. Ὁ οὐδὲν γνώσκων εἰς οὐδὲν εἶνε χρήσιμος. (Ἡ ἀνάγνωσις γίνεται ἐκ δεξιῶν πρὸς τ' ἀριστερὰ ἑλικοειδῶς ἀρχομένη ἐκ τοῦ ἄνω μέρους τῆς τελευταίας στήλης. — 116.

Λ	Η	Λ	Π
Π	Π	Π	Π
Λ	Λ	Λ	Λ
Λ	Π	Λ	Π
Π	Π	Π	Π

—117. Εἶχε 30 λεπτὰ (30 + 30 + 10 + 6 + 10 = 86).—118. Ρ Ε Α
—119. ΚΕΡΔΣΕΑ Ε Α Ρ
Ι Α Ρ Α
(1, Κηφισσός. 2, Εὐρώτας. 3, Ρῆνος. 4, Ἀχελῶος. 5, Σπερχειός 6, Εὖρος. 7. Ἀραχθος).— 120. Ὁ Ἰουστῖνος τὸ 518.— 121. Ὁ Φειδίας ἐμπνευσθεὶς ἐκ τριῶν στίχων τοῦ Ὁμήρου. — 122. Γαλαξεῖδι (Γάλα, ξυδί). — 123. Ἐὰν θέλῃς νὰ εἶσαι εὐτυχὴς ἐργάζου ἐς ἀεί. — 124. Τὰ παιδία δὲν πρέπει νὰ φυλάττωσι μυστικὰ ἀπὸ τοὺς γονεῖς των.

Οἱ ἀλλάσσοντες κατοικίαν συνδρομηταὶ παρακαλοῦνται νὰ γνωστοποιῶσιν ἡμῖν ἐγκαίρως τὴν νέαν των διεύθυνσιν συναποστέλλοντες καὶ 25 λεπτῶν γραμματόσημον διὰ τὴν δαπάνην τῆς ἐκτυπώσεως τῆς νέας ταινίας

Παράπονα περὶ μὴ λήψεως φύλλων γινόμενα μετ. - ἀρέλιυσιν ἑνὸς μηνὸς τὰ πολὺ ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς των εἶσιν ἀπαράδεκτα.